Ч. 82 (14.914). Львів, пятниця 15. квітня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
" Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Большевики несподівано вмішаються до японсько-китайської війни.

СЕНЗАЦІЙНА ЗАЯВА ВИЗНАЧНОГО КИТАЙСЬКОГО ПОЛІТИКА.

Предсідник китайських законодатних зборів Сунфо приїхав до Льондону і відвідав прем. Чемберлена, прохаючи помочі для Китаю. Вернувшись до китайської амбасади, заявив він представникам льондонської преси:

Я був у Москві і розглянув зі Сталіном та Літвіновим можливости безпосередньої збройної інтервенції СССР проти Японії. Ми ствердили, що доки Китай має силу боронитися сам, інтервенція третьої держави зайва. Не зважаючи на те,

уряд СССР наказав зосередити великі сили на Далекому Сході. Московський уряд не буде інтервеніювати, доки Китай зможе боронитися власними силами, та як він переконається, що Китай тратить вигляди на перемогу, несподівано прийде совітська інтервенція.

Це без сумніву найде відгук і в Европі.

КИТАЙЦІ ВІДСТУПАЮТЬ НА ШАНТУНСЬКОМУ ФРОНТІ.

Японські війська дістали поважну поміч і проломили китайські лінії на шантунському фронті; китайці почали відступ, переправляючись на другий беріг Жовтої ріки. Японці признають, що китайці боронилися завзято.

Великі транспорти совітського военного матеріялу до Китаю та Еспанії.

В пристанях Сов. України, зокрема в Одесі та в Маріюполі восереджено чимало военного матеріялу, випродукованого здебільша в уральських фабриках зброї Цей военний матеріял навантажать на винаймлені кораблі невтральних держав і вишлють до Китаю та до червоної Еспанії.

Британський уряд затвердив договір з Італією.

У середу відбулося засідання британського уряду, на якому затверджено англьо-італійський договір; підпишуть його в найближчу суботу. У звязку з тим сподіються небавом приїзду мін. Чіяна до Льондону.

Згідно з постановами нового договору, мін. Гор підчас своєї візити в Римі поінформує італійський уряд про укріплення валют.

ЯК ЛІГА НАЦІЙ ВИЗНАЄ АНЕКСІЮ АБІСИНІЇ?

„Таймс" висловлює думку, що якби СССР не допустив до визнання анексії Абісинії на Раді Ліги Націй, ту справу переформують через Збори Ліги, які все вирішують більшістю голосів, а не — як Рада — одноголосно.

Французький сенат одноголосно ухвалив повновласти.

ДЛЯ УРЯДУ ДАЛЯДІЄ.

Французький сенат ухвалив закон про повновласти для уряду 290 ма голосами. Ніхто не голосував проти; 13-ох сенаторів з крайної правиці стрималося від голосування. 8-ох було на відпустці.

Опісля сенат ухвалив участь Франції у ньюйорській міжнародній виставі 1939. р. та відложив наради до 31. травня.

ЛІКВІДАЦІЯ СТРАЙКІВ.

На внесок уряду робітники і працедавці погодились на арбітраж; суперарбітром заіменовано ген. секретаря міністерства війни Жакоме. Сподіються, що до найближчого вівтірка всі фабрики почнуть працювати.

КОЛИ БУДЕ ДОЗВОЛЕНО СТРАЙКУВАТИ?

Прем. Далядіє заявив у фінансовій комісії сенату, що кодекс праці ухвалять згідно з нормальною процедурою. Окремий декрет означить право до страйку; можна буде його проголосити лише після тайного референдум під контролею інспектора праці.

Червона м жнародня бриґада окружена.

Зі Саляманки повідомляють, що національні війська окружили великий відділ міліціонерів та одну міжнародню бриґаду, які навіть не усвідомлюють собі, що їм загрожує; тепер вони не можуть дістати нівкої помочі, тому будуть мусіти піддатися.

Тепер національне командування скоро завершить свої пляни.

НАСТУП У ПІРИНЕЯХ.

На всьому фронті йде дальше національна офензива, в останніх днях знову ожививлена. Війська ген. Сальгаго зближуються до французького кордону, витискаючи 43. червону дивізію. Червоні намагаються за всяку ціну оборонити місто Урґель, де є важна електрівня.

Наварські національні війська заняли у Піринеях 14 місцевостей у долині Бієльса і 5 — в долині Ванаск.

МОБІЛІЗАЦІЯ 3-ОХ ДАЛЬШИХ РІЧНИКІВ У ЧЕРВОНІЙ ЕСПАНІЇ.

Барсельонський міністр війни покликав під зброю річники 1907, 1908 і 1921. Вони мають голоситися до тижня.

Архів Шушніґа.

Льондонський „Дейлі Геральд" приніс сензаційну вістку, що б. австрійський міністр Церматто привіз до Льондону тайний архів Шушніґа, а в ньому є м. ін. документи, з яких виходить, що Німеччина хоче захопити Південний Тироль і Трієст.

Німецьке Інформаційне Бюро гостро атакує англійський щоденник, заперечуючи в рішучій формі ті ревеляції.

ЩО БУДЕ ЗІ ШУШНІҐОМ?

Як твердить Авас, Шушніґ є ще у Відні. Мабуть він замешкає під поліційним наглядом в одному з німецьких міст, якщо зобовяжеться не виїздити з означеного району. Можливо, що одружиться з графинею Фіґер ще перед виїздом з Відня.

Дивна симбіоза: націоналізм і „нормалізація".

Львів, 14. квітня 1938.

Коли хто не вірить наголовкові цієї статті, хай прочитає собі останнє число офіціяльного органу УНДО „Свобода" (ч. 14. з 10. ц. м.) та останнє число націоналістичного „Голосу" (ч. 10. з 10. ц. м.). Передові статті тут і там писані на ту саму тему, тут і там не тільки з тим самим підходом, але й просто навіть з тією самою фразеольогією. Так, немов диктувала їх одна голова „на дві руки", підлившии тільки тут і там трохи іншим сосом, щоб в одному випадку підкреслити вірність нинішньому проводові УНДО, в другому — українському націоналізмові. Один і другий часопис не тільки критикує всю і всяку опозицію супроти теперішнього проводу УНДО, („Голос" замість „провід УНДО" каже: „український націоналізм"), але й просто — лається: лається настільки непристойно, що відповідати у тому самому тоні не будемо. У „Свободі" є кількаратні компліменти під адресою „націоналістичної опозиції", у „Голосі" є лайка на: „Діло", „Нову Зорю"; „Громадський Голос", „Українські Вісти", „Жінку" та ще й один бразилійський тижневик, який в очах ред. „Голосу" виріс чомусь до ролі якогось провідного політичного органу — нема тільки „ніже титли, ніже коми" про „Свободу"! Очевидно, очевидно, це все тільки випадок: і такі самі статті в обох тих часописах в один день, і та сама фразеольогія, і та сама смертельна ненависть до тих самих своїх дійсних та уроєних противників. Випадково тільки вийшло теж таке, що при теперішній сварні на терені чи довкола ріжних українських установ та зокрема при відомому безкомпромісовому принципіялізмі націоналістів типу редакторів „Голосу" в одній тільки львівській установі істнує справжня ідилія: там, де той щонайменше 100%-ий націоналізм стрінувся з ідеольогами та практиками 100%-ої „нормалізації". Чистий випадок...

Лють „Свободи" і „Голосу" звертається проти всіх тих українських груп, що гуртуються довкола ріжних наших органів преси, які в нинішніх умовинах повного партійно-політичного розпорошення находять час до часу нагоду, щоб разом спрічатись і вирішувати конкретні справи. Так воно було у справі цензурної заборони терміну „Галичина" — „галицький", коли з ініціятиви редакції „Діла" вся українська преса повела спільну акцію, так було теж у справі золочівського процесу, коли з ініціятиви тої самої Редакції зібралася більшість українських львівських політичних часописів, щоб заняти у тій справі якесь спільне становище. Здавалось би, що все в порядку: що може шкодити українському національному інтересові, коли люди ріжних поглядів, ріжного ідеольогічного світогляду та ріжної партійно-політич-

Ч. 82 (14.914). Львів, пятниця 15. квітня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . . 5.00 зол.
Четвертьрічно . . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Большевики несподівано вмішаються до японсько-китайської війни.

СЕНЗАЦІЙНА ЗАЯВА ВИЗНАЧНОГО КИТАЙСЬКОГО ПОЛІТИКА.

Предсідник китайських законодатних зборів Сунфо приїхав до Льондону і відвідав прем. Чемберлена, прохаючи помочі для Китаю. Вернувшись до китайської амбасади, заявив він представникам льондонської преси:

Я був у Москві і розглянув зі Сталіном та Літвіновим можливости безпосередньої збройної інтервенції СССР проти Японії. Ми ствердили, що доки Китай має силу боронитися сам, інтервенція третьої держави зайва. Не зважаючи на те,

уряд СССР наказав зосередити великі сили на Далекому Сході. Московський уряд не буде інтервеніювати, доки Китай зможе боронитися власними силами, та як він переконається, що Китай тратить вигляди на перемогу, несподівано прийде совітська інтервенція.

Це без сумніву найде відгук і в Европі.

КИТАЙЦІ ВІДСТУПАЮТЬ НА ШАНТУНСЬКОМУ ФРОНТІ.

Японські війська дістали поважну поміч і проломили китайські лінії на шантунському фронті; китайці почали відступ, переправляючись на другий беріг Жовтої ріки. Японці признають, що китайці боронилися завзято.

Великі транспорти совітського воєнного матеріялу до Китаю та Еспанії.

В пристанях Сов. України, зокрема в Одесі та в Маріюполі зосереджено чимало воєнного матеріялу, випродукованого здебільша в уральських фабриках зброї. Цей воєнний матеріял навантажать на винаймлені кораблі невтральних держав і вишлють до Китаю та до червоної Еспанії.

Британський уряд затвердив договір з Італією.

У середу відбулося засідання британського уряду, на якому затверджено англьо-італійський договір; підпишуть його в найближчу суботу. У звязку з тим сподіються небавом приїзду мін. Чіяна до Льондону.

Згідно з постановами нового договору, мін. Гор підчас своєї візити в Римі поінформує італійський уряд про укріплення валют

ЯК ЛІҐА НАЦІЙ ВИЗНАЄ АНЕКСІЮ АБІСИНІЇ?

„Таймс" висловлює думку, що якби СССР не допустив до визнання анексії Абісинії на Раді Ліґи Націй, ту справу переформують через Збори Ліґи, які все вирішують більшістю голосів, а не — як Рада — одноголосно.

Французький сенат одноголосно ухвалив повновласти

ДЛЯ УРЯДУ ДАЛЯДІЄ.

Французький сенат ухвалив закон про повновласти для уряду 290 ма голосами. Ніхто не голосував проти; 13-ох сенаторів з крайньої правиці стрималося від голосування, 8-ох було в відпустці.

Опісля сенат ухвалив участь Франції у нюйорській міжнародній виставі 1939. р. та відложив наради до 31. травня.

ЛІКВІДАЦІЯ СТРАЙКІВ.

На внесок уряду робітники і працедавці погодились на арбітраж; суперарбітром заіменовано ґен. секретаря міністерства війни Жакоме. Сподіються, що до найближчого вівтірка всі фабрики почнуть працювати.

КОЛИ БУДЕ ДОЗВОЛЕНО СТРАЙКУВАТИ?

Прем. Даладіє заявив у фінансовій комісії сенату, що кодекс праці ухвалять згідно з нормальною процедурою. Окремий декрет означить право до страйку; можна буде його проголосити лише після тайного референдум під контролею інспектора праці.

Червона міжнародня бриґада окружена.

Зі Саляманки повідомлюють, що національні війська окружили великий відділ міліціонерів та одну міжнародню бриґаду, які навіть не усвідомлюють собі, що їм загрожує; тепер вони не можуть дістати ніякої помочі, тому будуть мусіти піддатися.

Тепер національне командування скоро завершить свої пляни.

НАСТУП У ПІРИНЕЯХ.

На всьому фронті йде дальше національна офензива, в останніх днях знову оживлена. Війська ґен. Сальгаго зближуються до французького кордону, витискаючи 43. червону дивізію. Червоні намагаються за всяку ціну оборонити місто Урґель, де є важна електрівня.

Наварські національні війська заняли у Пиринеях 14 місцевостей у долині Бієльса і 5 — в долині Ванаск.

МОБІЛІЗАЦІЯ 3-ОХ ДАЛЬШИХ РІЧНИКІВ У ЧЕРВОНІЙ ЕСПАНІЇ.

Барсельонський міністр війни покликав під зброю річники 1907, 1908 і 1921. Вони мають голоситися до тижня.

Архів Шушніґа.

Льондонський „Дейлі Геральд" приніс сензаційну вістку, що б. австрійський міністр Церматто привіз до Льондону тайний архів Шушніґа, а в якому є м. ін. документи, з яких виходить, що Німеччина хоче захопити Південний Тироль і Трієст.

Німецьке Інформаційне Бюро гостро атакує англійський щоденник, заперечуючи в рішучій формі ті ревеляції.

ЩО БУДЕ ЗІ ШУШНІҐОМ?

Як твердить Авас, Шушніґ є ще у Відні. Мабуть він замешкає під поліційним наглядом в одному з німецьких міст, якщо зобовяжеться не виїздити з означеного району. Можливо, що одружиться з графинею Фіґер ще перед виїздом з Відня.

Дивна симбіоза: націоналізм і „нормалізація".

Львів, 14. квітня 1938.

Коли хто не вірить наголовкові цієї статті, хай прочитає собі останнє число офіційного органу УНДО „Свобода" (ч. 14, з 10. ц. м.) та останнє число націоналістичного „Голосу" (ч. 10, з 10. ц. м.). Передові статті тут і там писані на ту саму тему, тут і там не тільки з тим самим підходом, але й просто навіть з тією самою фразеольоґією. Так, немов диктувала їх одна голова „на дві руки", підливши тільки тут і там трохи іншим сосом, щоб в одному випадку підкреслити вірність теперішньому проводові УНДО, в другому — українському націоналізмові. Один і другий часопис не тільки критикує всю і всяку опозицію супроти теперішнього проводу УНДО, („Голос" замість „провід УНДО" каже: „український націоналізм"), але й просто — лається: лається настільки непристойно, що відповідати у тому самому тоні не будемо. У „Свободі" є кілька... цієї компліменти під адресою „націоналістичної опозиції", у „Голосі" є лайка на: „Діло", „Нову Зорю", „Громадський Голос", „Українські Вісти", „Жінку" та ще й один брацлавський тижневик, який в очах ред. „Голосу" виріс чомусь до ролі якогось провідного політичного органу — немає тільки „ніже титли, ніже коми" про „Свободу"! Очевидно, очевидно, це все тільки випадок. І такі самі статті в обох тих часописах в один день, і та сама фразеольоґія, і та сама смертельна ненависть до тих самих своїх дійсних та уроєних противників. Випадково тільки вийшло теж таке, що при теперішній сварні на терені чи довкола різних українських установ та зокрема при відомому безкомпромісовому принциповім націоналістів типу редакторів „Голосу" в одній тільки львівській установі істнує справжня ідилія: там, де той щонайменше 100%-ий націоналізм стрінувся з ідеольоґами та практиками 100%-ої „нормалізації". Чистий випадок...

Лють „Свободи" і „Голосу" звертається проти всіх тих українських груп, що гуртуються довкола різних наших органів преси, які в нинішніх умовинах повного партійно-політичного розпорошення находять час до часу нагоду, щоб разом стрічатись і вирішувати конкретні справи. Так воно було у справі цензурної заборони терміну „Галичина" — „галицький", коли з ініціятиви редакції „Діла" вся українська преса повела спільну акцію, так було теж у справі золочівського процесу, коли з ініціятиви тої самої Редакції зібралася більшість українських львівських політичних часописів, щоб заняти у тій справі якесь спільне становище. Здавалось би, що все в порядку: що може шкодити українському національному інтересові, коли люди різних поглядів, різного ідеольоґічного світогляду та різної партійно-політич-

…ої приналежности, не зирікаючись свого „я", не пробуючи навіть взаємно „розпропагандувати" себе, у деяких конкретних справах загально-національного значіння, находять спільну мову?! Однак це не подобається двом групам: не подобається нинішньому офіціозові УНДО, який відчуває незручну ситуацію, бо знає, що ініціятива до такої акції повинна виходити від відповідальних провідних політичних чинників, а тої ініціятиви не бачить. Не подобається це теж тим націоналістам, які настільки „принципіяльні", що не вважають за можливе за одним столом сидіти з представниками якоїнебудь іншої ідеольогічної течії чи політичної партії. Обидва невдоволені кінчики українського широкого політичного вахляра зійшлися і сьогодні маємо до діла з таким дивоглядом, характеристичним для сучасної „великої руїни", як симбіоза одного відтинку українського націоналізму з „нормалізаційним" табором! Кожний із тих двох контрагентів претендує до ролі монопольного чинника в українському народі: теперішній провід УНДО заступає думку, що нинішній „нормалізаційний" напрямок є виразником опінії всього громадянства, — націоналісти з „Голосу" хворіють не від нині на мегальоманію, що це вони є той „новий світ", сіль землі і пуп всього українства, а все інше — це світ „загибаючий", а то й просто живі трупи. Коли-ж оптимізму нинішнього проводу УНДО не признають не тільки всі інші позаундівські українські чинники, але й внутрішня опозиція УНДО, і коли так само мегальоманія пп. редакторів „Голосу" не находить признання і в тих колах, які теж називають себе націоналістами і теж претендують до монопольного заступництва українського націоналістичного світогляду, то — видно — нічого іншого не залишилось, як дійсно — заговорити спільною мовою, тою, яку читаємо в отих прецікавих статтях „Свободи" і „Голосу".

Наскільки та мова дійсно така сама, можуть переконатись шн. читачі: і „Голос" і „Свобода" закидують всім згаданим українським пресовим органам, що вони творять... „фолькс-фронт"! „Людовий фронт" „Діла", „Нової Зорі", „У. Вістей", „Жінки" і „Громадського Голосу"! До того „людового фронту" редактор „Голосу" дозволив собі причепити ще Т-во Письменників і Журналістів ім. І. Франка (те, що він не мав таких сумнівів щодо ідеольогічного обличчя ТОПІЖ-у, коли приймав з його рук літературну нагороду, — це вже тільки мимоходом). Мусимо висловити найглибший жаль, що існують в українському пресовому світі одиниці, які вважають себе публіцистами та які не мають направду зеленого поняття, що таке „людовий фронт", яка його ґенеза, який політичний зміст, яка структура та яка політична ціль. Коли-ж знають і всетаки орудують такими закидами, то це ніщо інше, тільки груба і непристойна демагогія, тим прикріша, що вживає її також офіціяльний орган УНДО. Ясна річ, що суґерувати „Ділові", що воно йде напрямними, що їх намітив VII. конгрес Комінтерну і широко інтерпретував Димітров (може пп. редактори „Голосу" і „Свободи" про це не чували?!), — річ абсолютно неповажна: ми не шанувалиб самих себе ані своїх читачів, колиб вступали в полеміку щодо мерітум того закиду! Мали ми теж і маємо чималі застереження супроти кожного з тих пресових органів, які називають „Свобода" і „Голос", але закидати їм „фольксфронтівство" може тільки або людина невідповідальна або безмежно злобна. Можна застосувати сюди славний вислів Талейрана: це навіть не проступок, а просто глупота.

Але є в отих веселих дивоглядах риси трагічні. Перший такий трагічний момент у тій поставі офіціяльного органу УНДО, яка противиться нині взагалі всякій українській консолідаційній акції. Бо коли „Свобода" заявляє, що на її думку міжпартійна консолідація неможлива, то цим протиставиться виразній резолюції останнього Народнього Зїзду та ухвалі Центр. Комітету, яка доручила проводові УНДО змагати до створення міжпартійного порозуміння. Колиж та сама „Свобода" вживає під адресою всіх своїх дійсних і уроєних противників арґументів „фольксфронтівства" і „особистих мотивів" боротьби — то це не є доказ доброї волі шукати порозуміння, бо чейже платформа інвектив не є платформою політичної злагоди.

Друга трагічна риска цілої тієї історії, це роля деяких груп нинішнього українського націоналістичного табору. На нашому націоналістичному відтинку діялись вже ріжні чуда-дива. Тепер починають знову діятись дива нові: бо чейже це неабияка штука, щоб спарувати націоналізм з „нормалізацією" і щоб отой націоналізм зробити тараном для розбивання всякої спроби консолідації! Великий чародій той „припадок", який довів до такої симбіози! Мимохіть насувається думка: де і за якими кулісами шукати того чародія?!

На шляху до національної унії.

КАБІНЕТ ДАЛЯДІЄ.

(Від власного кореспондента).

Париж, 11. квітня 1938.

Уряд Даладіє є мабуть останньою фазою французької політичної еволюції, що прямує до великого національного уряду Франції. Його кабінет привитала, назагал, французька публична опінія з великою прихильністю. На чужині держави прихильно настроєні до Франції побачили в уряді Даладіє почин, щоб вирівняти французьке становище.

Муж довіря французького ґенерального штабу, премієр Даладіє дав добором своїх важніших співробітників точну вказівку для своєї діяльности: Мін. закордонних справ Боне, колишній амбасадор у Вашінґтоні є запорукою тісної співпраці Парижа з англійською та американською демократією. Він є великим прихильником закордонної політики Чемберлена-Галіфакса та за тривкою угодою Франції з Італією. Політику неінтервенції Франції в Еспанії строго виконають; мін. фінансів Маршандо і мін. національної економії Патенотр є представниками антимарксівської фінансової та економічної програми і тому їхній перший заклик йде в напрямі великої національної позички, яку Блюм відкидував згори, бо знав, що її не дістане; Жорж Мандель, справжній диктатор Франції за панування Клеманса, якого він був особистим секретарем, назначений тепер міністром для кольоній. Всі без вийнятку, тут твердять, що заморська Франція відчує тепер на собі диктатуру Манделя, і то далеко сильніше, ніж колись відчувала її европейська Франція;

визнач. другий представник центра Пол… ввійшов тільки як міністр судівництва, … лядіє бажав його бачити на становищ… стерства скарбу. Тісний міністеріяльний … зложений з Даладіє (премієр і мін. війни) … тана (віцепремієра), Поля Рено (мін. суді… іва), Жоржа Боне (мін. зак. справ), Мар… (мін. фінансів) і Серо (мін. внутр. справ) … сходитисьме щодня, вводить, за англій… зразком, поділ на міністрів на кляси щодо … ности діловодств, які вони виконують.

Новий кабінет хоче „випростувати" … цуське внутрішнє положення (звільнення … пуваних фабрик, де сидять страйкарі-робі… висилка з Франції небажаних чужинців, … шуються у внутрішню французьку полі…; кабінет випростовує французьке диплома… положення (усунення Поля Бонкура з Ке д'… се, великого прихильника Совітів і збірн… безпеки!); цей кабінет має направити тек… цуське фінансове становище. Коротко … кабінет, що має дати собі раду з усіми … тами, які наробила Франції дволітня д… „людового фронту".

Даладіє, колись співавтор „людового … гу" впровадив тепер діячів опозиції у свій … — тих самих діячів, що завжди побор… людовофронтівську формацію. Радикали … гають на право! Рено і Мандель мають у … ції, а передовсім закордоном, опінію … совітофілів. В дійсности Рено великий … філ, Мандель попри своє англьофільство … взятим германофобом — оба вони прих… „сильної руки" у внутрішній і закордонній політиці.

Цей кабінет не матиме легкого … парляментарному терені. Непевне ст… соціялістів супроти уряду, тобто — … партії в посольській палаті — не с… його діловій праці. У практиці все за… від рішучости премієра. Даладіє має те… ку нагоду виявити свої прикмети держ… мужа.

Ю. Студин…

Квадратура кола.

Хоч назагал ми не передруковуємо ані не реферуємо в „Ділі" статтей українських авторів, що появились у чужій пресі, то все-ж відповідь **Богдана Славянського** на анкету „Бюлетину Польсько-Українського" п. н. „Як розвязати польсько-українську проблему" така цікава і так вірно передає теперішній стан польсько-українських взаємин у Польщі, що — на нашу думку — варто її передрукувати, щоб познайомити з її думками наших читачів. — **Ред.**

Українська проблема у Польщі — це проблема квадратури кола. Не розвязала українського питання історична Річпосполита — і все промовляє за тим, що не розвяже його „суа споните" і відроджена польська держава.

Стара пословиця: „Як світ сьвятем, не бендзє поляк русінові братем" — це не фраза. Це стара правда, яку перевів досвід історії і сьогоднішнього дня. Цей досвід минулого тижня увінчала прилюдна заява „бувших польських ідейних вязнів", що домагаються для українців наглих судів, розвязання українських орга…цій і заборони зібрань. Так хочуть розв… українську проблему.

Тому той, що будує свої надії … думці наведеної згорі пословиці, той … спем сперат", той є політичним ро… його стріне розчарування. Тому і … „Бюлетині Польско-Українскім відпо… кету: „Як розвязати польсько-україн… блему?" треба уважати за більше … гарні стилістичні вправи, без практич… сти. Рад і вказівок, які є у цих від… них одна нещира, бо як „Діло" … тієї відповіді інакше пише й інакше … у практичній діяльности) ніхто … зналіає. Вони залишуться тільки … свідоцтвом, що і такі люди були у По… „відповіді" читатимуть колись у збір… ричних матеріялів, як ми читаємо … „Здане о народзе рускім" Яна Щ… бурта". Це „Здане" написане в 1613 р. …

…ої приналежности, не виріжаючись свого „я“, не пробуючи навіть взаємно „розпропагандувати“ себе, у деяких конкретних справах загально-національного значіння, находять спільну мову?! Однак це не подобається двом групам: не подобається нинішньому офіціозові УНДО, який відчуває незручну ситуацію, бо знає, що ініціятива до такої акції повинна виходити від відповідальних провідних політичних чинників, а тої ініціятиви не бачить. Не подобається це теж тим націоналістам, які настільки „принципіяльні“, що не вважають за можливе за одним столом сидіти з представниками якоїнебудь іншої ідеольогічної течії чи політичної партії. Обидва невдоволені кінчики українського широкого політичного вахляра зійшлися і сьогодні маємо до діла з таким дивоглядом, характеристичним для сучасної „великої руїни“, як симбіоза одного відтинку українського націоналізму з „нормалізаційним“ табором! Кожний із тих двох контрагентів претендує до ролі монопольного чинника в українському народі: теперішній провід УНДО заступає думку, що нинішній „нормалізаційний“ напрямок є виразником опінії всього громадянства, — націоналісти з „Голосу“ хворіють не від нині на мегальоманію, що це вони є той „новий світ“, сіль землі і пуп всього українства, а все інше — це світ „загибаючий“, а то й просто живі трупи. Коли-ж оптимізму нинішнього проводу УНДО не признають не тільки всі інші позаундівські українські чинники, але й внутрішня опозиція УНДО, і коли так само мегальоманія пп. редакторів „Голосу“ не находить признання і в тих колах, які теж називають себе націоналістами і теж претендують до монопольного заступництва українського націоналістичного світогляду, то — видно — нічого іншого не залишилось, як дійсно — заговорити спільною мовою, тою, яку читаємо в отих прецікавих статтях „Свободи“ і „Голосу“.

Наскільки та мова дійсно така сама, можуть переконатись ш. читачі: і „Голос“ і „Свобода“ закидують всім згаданим українським пресовим органам, що вони творять… „фольксфронт“! „Людовий фронт“ „Діла“, „Нової Зорі“, „У. Вістей“, „Жінки“ і „Громадського Голосу“! До того „людового фронту“ редактор „Голосу“ дозволив собі причепити ще Т-во Письменників і Журналістів ім. І. Франка (те, що він не мав таких сумнівів щодо ідеольогічного обличчя ТОПІЖ-у, коли приймав з його рук літературну нагороду, — це вже тільки мимоходом). Мусимо висловити найглибший жаль, що існують в українському пресовому світі одиниці, які вважають себе публіцистами та які не мають направду зеленого поняття, що таке „людовий фронт“, яка його генеза, який політичний зміст, яка структура та яка політична ціль. Коли-ж знають і всетаки орудують такими закидами, то це ніщо інше, тільки груба і непристойна демагогія, тим прикріша, що вживає її також офіціяльний орган УНДО. Ясна річ, що сугерувати „Ділові“, що воно йде напрямними, що їх намітив VII. конгрес Комінтерну і широко інтерпретував Димитров (може пп. редактори „Голосу“ і „Свободи“ про це не чували?!), — річ абсолютно неповажна: ми не шанувалиб самих себе ані своїх читачів, колиб вступали в полеміку щодо мерітум того закиду! Мали ми теж і маємо чималі застереження супроти кожного з тих пресових органів, які називають „Свобода“ і „Голос“, але закидати їм „фольксфронтівство“ може тільки або людина невідповідальна або безмежно злобна. Можна застосувати сюди славний вислів Талейрана: це навіть не проступок, а просто глупота.

Але є в отих веселих дивоглядах риси трагічні. Перший такий трагічний момент у тій поставі офіціяльного органу УНДО, яка противиться нині взагалі всякій українській консолідаційній акції. Бо коли „Свобода“ заявляє, що на її думку міжпартійна консолідація неможлива, то цим протиставиться виразній резолюції останнього Народнього Зїзду та ухвалі Центр. Комітету, яка доручила проводові УНДО змагати до створення міжпартійного порозуміння. Колиж та сама „Свобода“ вживає під адресою всіх своїх дійсних і уроєних противників аргументів „фольксфронтівства“ і „особистих мотивів“ боротьби — то це не є доказ доброї волі шукати порозуміння, бо чейже платформа інвектив не є платформою політичної злагоди.

Друга трагічна риска цілої тієї історії, це роля деяких груп нинішнього українського націоналістичного табору. На нашому націоналістичному відтинку діялись вже ріжні чуда-дива. Тепер починають знову діятись дива нові: бо чейже це неабияка штука, щоб спарувати націоналізм з „нормалізацією“ і щоб отой націоналізм зробити тараном для розбивання всякої спроби консолідації! Великий чародій той „припадок“, який довів до такої симбіози! Мимохіть насувається думка: де і за якими кулісами шукати того чародія?!

✝

З жалем, ділимося вістию, що

Інж. Роман Шехович

ем. радник воєвідства і землевласник помер 14-го квітня 1938 р. по довгій і важк… недузі в університетській клініці у Львові у 62-му році життя.

Заупокійна Служба Божа відбудеться в пятницю 15. ц. м. в 6. год. попол. у крипт… Вірменської церкви у Львові.

Похорони відбудуться в суботу в с. Торпільниця к. Самбора.

Родина

На шляху до національної унії.

КАБІНЕТ ДАЛЯДІЄ.

(Від власного кореспондента).

Париж, 11. квітня 1938.

Уряд Далядіє є мабуть останньою фазою французької політичної еволюції, що прямує до великого національного уряду Франції. Його кабінет привитала, незагал, французька публична опінія з великою прихильністю. На чужині держави прихильно настроєні до Франції побачили в уряді Далядіє почин, щоб вирівняти французьке становище.

Муж довіря французького генерального штабу, премієр Далядіє дав добором своїх важніших співробітників точну вказівку для своєї діяльности: Мін. закордонних справ Боне, колишній амбасадор у Вашингтоні є запорукою тісної співпраці Парижа з англійською та американською демократією. Він є великим прихильником закордонної політики Чемберлена-Галіфакса та за тривкою угодою Франції з Італією. Політику неінтервенції Франції в Еспанії строго виконають; мін. фінансів Маршандо і мін. національної економії Патенотр є представниками антимарксівської фінансової та економічної програми і тому їхній перший заклик йде в напрямі великої національної позички, яку Блюм віджидував згори, бо знав, що її не дістане; Жорж Мандель, справжній диктатор Франції за панування Клеманса, якого він був особистим секретарем, назначений тепер міністром для кольоній. Всі, без винятку, тут твердять, що заморська Франція відчує тепер на собі диктатуру Манделя, і то далеко сильніше, ніж колись відчувала її европейська Франція;

визнач. другий представник центра Поль Р… ввійшов тільки як міністр судівництва, хоч Да… лядіє бажав його бачити на становищі мі… стерства скарбу. Тісний міністеріяльний … зложений з Далядіє (премієр і мін. війн…), … тана (віцепремієра), Поля Рено (мін. суді… тва), Жоржа Боне (мін. зак. справ), Марш… (мін. фінансів) і Саро (мін. внутр. справ) … сходитисьме щодня, вводить, за англій… зразком, поділ на міністрів на кляси щодо … ности діловодств, які вони виконують.

Новий кабінет хоче „випростувати“ фр… цуське внутрішне положення (звільнення … пуваних фабрик, де сидять страйкарі-робіт… висилка з Франції небажаних чужинців, … шуються у внутрішню французьку політ… кабінет випростовує французьке диплома… положення (усунення Поля Бонкура з К… се, великого прихильника Совітів і збірн… безпеки!); цей кабінет має направити тез… цуське фінансове становище. Коротко … кабінет, що має дати собі раду з усіма … тами, які наробила Франції дволітня … „людового фронту“.

Далядіє, колись співавтор „людового … ту“ впровадив тепер діячів опозиції у с… — тих самих діячів, що завжди побор… людовофронтівську формацію. Радикали … гають на право! Рено і Мандель мають у … ції, а передовсім закордоном, опінію … совітофілів. В дійсности Рено великий … філ, Мандель попри своє англьофільство … взятим германофобом — оба вони прих… „сильної руки“ у внутрішній і закордон… літиці.

Цей кабінет не матиме легкого жит… парляментарному терені. Непевне стан… соціялістів супроти уряду, тобто — найб… партії в посольській палаті — не спри… його діловій праці. У практиці все зал… від рішучости премієра. Далядіє має те… ку нагоду виявити свої прикмети держ… мужа.

Ю. Студин…

Квадратура кола.

Хоч назагал ми не передруковуємо ані не реферуємо в „Ділі“ статтей українських авторів, що появились у чужій пресі, то все-ж відповідь Богдана Славянського на анкету „Бюлетину Польсько-Українського“ п. н. „Як розвязати польсько-українську проблему“ така цікава і так вірно передає теперішній стан польсько-українських взаємин у Польщі, що — на нашу думку — варто її передрукувати, щоб познайомити з її думками наших читачів. — Ред.

Українська проблема у Польщі — це проблема квадратури кола. Не розвязала українського питання історична Річпосполита — і все промовляє за тим, що не розвяже його „суа спонте“ і відроджена польська держава.

Стара пословиця: „Як свят сьвятем, не бендзє поляк русінові братем“ — це не фраза. Це стара правда, яку перевів досвід історії і сьогоднішнього дня. Цей досвід минулого тижня увінчала приводна заява „бувших польських шейних вязнів“, що домагаються для українців наглих судів, розвязання українських … цій і заборони зібрань. Так хочуть р… українську проблему.

Тому той, що будує свої надії … думці наведеної вгорі пословиці, той … спем сперат“, той є політичним … його стріне розчарування. Тому і … „Бюлетині Польсько-Українськім відпові… кету: „Як розвязати польсько-українсь… блему?“ треба уважати за більше … гарні стилістичні вправи, без практичн… сти. Рад і вказівок, які є у цих відпов… них одна нещира, бо як „Діло“ … тієї відповіді інакше пише й інакше … у практичній діяльности) ніхто … аналізує. Вони залишуться тільки … свідоцтвом, що і такі люди були у Поль… „відповіді“ читатимуть колись у збір… ричних матеріялів, як ми читаємо … „Здане о народзє рускім“ Яна Щ… бурта“. Це „Здане“ написане в 1613 …

325 літ тому — але здається, якби воно вийшло зпід сьогоднішнього пера: „Поляки хочуть, щоб Руси не було на Руси". Ментальність поляків у відношенні до українців залишилася та сама, що й на початку XVII-го ст. Це, зрештою, стверджує і „Відповідь ч. 17" пера п. Михайла Гриф-Чайковського.

І в історичній Польщі були пп. Бончковські, Бохенські, Борковські, Лосі, але вони були безсильні супроти історичних Ромерів і Войцеховських, що репрезентували збірну польську ментальність. А відповідальний уряд історичної Річи посполитої? Історик дослівно пише: „Коронний канцлер Оссолінський бачив, що мусить особисто вирушити на Україну, щоб у справах „віри" переговорювати з київським Митрополитом, Адамом Кисілем, Максиміляном Бжозовським та іншою передовою шляхтою, громадянами руських країн, як найчільнішими грецької релігії головами. Але інтервенція уряду прийшла запізно..."

І сьогодні „ревіндикація душ" а ля Гриньки живцем нагадує XII-те століття. Анальогія навіть в тому, що якась міністерська комісія має віхати на волинську прикордонну полосу — природно, після загального духового струсу вірних — як колись зробив канцлер Оссолінський.

Гадаю, що ця безнадійність у розвязуванні української проблеми у Польщі є причиною, що мало хто з українців бере участь в анкеті „Б. П.-У.". Люди просто кажуть: Шкода часу, пера і чорнила! Не наша річ виясняювати полякам, що лежить в інтересі польської державности. Мирові договори не вічні... Не вічний і большевизм — він завалиться і політичне положення радикально зміниться...

В часі повстань поляки запопадливо шукали допомоги в українців. Польський емісар Тимко Падура намагався відповідно вплинути на українські маси й одночасно конферував потайки з кожним впливовим українським інтелігентом. Не поминув навіть таких далеких від політики людей, як нпр. відновника української літератури — Івана Котляревського. Все надармо! Ропилися ще рани братовбивчої польсько-української боротьби.

Українська молодь у Галичині, не вважаючи на перестороги батьків, запалена обіцянками польських демократів, пішла за гаслами поляків. Але як прийшло до того, щоб зясувати спільні цілі — все розбилося на впертости польських демократів. Не погодилися навіть назвати організацію „польсько-руською", бо боялися ствердити, що й українська молодь до неї належить. Тому українська молодь утворила небаром власну організацію...

Польські патріоти, як п. Бохенський, п. Лось та інші, перестерігають польське громадянство, щоб не ігнорувало української справи, бо прийде час, що над польською Річипосполитою два велетні подадуть собі руки і тому українську проблему треба швидко і мудро розвязати. А українець, п. Камінський, який, правда, орієнтується на схід, пише отверто: „Ви, поляки, перемогли; ми переможені. Переможців не судять; переможені не будемо ані нарікати, ані вас обвинувачувати, ані вас просити, ані головою товкти об мур; будемо льояльні як політично мудрі єства. Теперішня фаза історії — це епізод... Ви, поляки, маєте найкращу нагоду заслужити собі тепер на нашу прихильність, на нашу, так сказатиб, ласку. Вона може вам придатися тоді, коли на вашу посілість впадуть з заходу і сходу могутні кольоси"... (Справа України й Галичини, Львів 1927).

Але на східних окраїнах не видно ані промінчика політичної розсудливости. Окраїнні польські патріоти щодня вишукують „польські кривди" і громи мечуть на якийсь там повітовий виділ, що не добре замазав український напис з австрійських часів або лають львівське радіо за те, що раз на тиждень надає 10-ти хвилинну авдицію в українській мові і т. д. і т. д.

Як дітваки! Кожний власник радія, коли захоче і кілько захоче, може слухати українських авдицій з Киева, Харкова, Одеси і т. д., а українські діти самі наставляють радіо на Київ і слухають українських пісень. Навіть детектором можна добре слухати Киева. А підчас літніх вакацій український селянин докладно реферує свому місьому льокаторові, які новини чув своїм детектором в год. 5.50 з Киева, і які в год. 7 зі Львова, і критично їх порівнює — це радіо „брехне", а це „правду говорит". А коли інший льокатор, що не тішиться довірям свого господаря, запитається: „А що там, господарю, радіо говорило?", на це відповідь: „Та де мені, паночку, радіо в голові. Встаньте раніше та послухайте!"

Попробуйте вияснити „кресовому полякові, що це необхідність, щоб львівське радіо щодня надавало українські авдиції (вістки та вокальні авдиції) і то не тільки для українців у Польщі, але й на совітській Україні. Для України передусім треба би надавати богослужбу з львівської церкви. Большевики надають авдиції і в польській, і німецькій мові і в якій захочете.

Коли така дрібничка, як одна 10-ти хвилинна українська авдиція, викликує такий вереск на вічах та в пресі — то як у таких умовинах можна поважно говорити про розвязку політично-культурних потреб українців?

Історики твердять, що історична польська Річпосполита не мала великої провідної ідеї в українській справі, бо якби поляки були таку ідею мали, то вони не тільки булиб скріпили козацьку державу, зєдинену з Польщею, але й витворили би широко закроєний творчий українсько-польський імперіялізм, що довів би до створення великої імперії, могутньої економічно одиниці, якої не міг би рушити ніякий історичний буревій. Але недостача тієї великої провідної ідеї, пошуканка за союзниками на Кримі і в Москві проти української державности, уперта боротьба шляхетчини чи радше нехіть поділитися владою з козацтвом — все те відвернуло хід історії Східної Европи і на місце польсько-українського імперіялізму прийшов російсько-український імперіялізм. Він зліквідував татарське гніздо на Кримі, він розбив турецьку могутність, він поширив межі України від Чорного Моря до кавказьких гір. Але одночасно Росія проковтнула політично Україну, а потім і Польщу.

Нема найменшої надії, щоб ця велика ідея зявилася тепер у поляків, щоб підготовила грунт під велику політичну польсько-українську співпрацю.

Але коли історичні короленятка велику державну ідею заступили принайменше широкими лятифундіями і великим богацтвом, — то сьогоднішний пігмейський рід короленят продає цю ідею за загони поля і кусень чорного хліба, за який бореться з українським селянином.

В таких умовинах польсько-українська проблема — це проблема квадратури кола.

Богдан Славянський.

•

Редакція „Бюлетину Польсько-Українського" надрукувала цю відповідь на свою анкету з заміткою, що не погоджується з думками та висновками автора і не підтримує його песимізму. На думку Редакції автор відповіди занадто підпав підо вплив „переходової атмосфери психічного подразнення, що його викликали численні віча, ухвали та паперово-часописна акція, що прокочується тепер по поверхні життя на окраїнах але не впливає на те життя і на його століттями витворений уклад". Редакція „Б. П.-У." переконана, що навіть ця ворожа протиукраїнська хвиля, що тепер так сильно збурилася, має чи матиме свій добрий бік — вона причиниться до того, що українською справою у Польщі зацікавляться навіть ті, що досі її нехтували. Не вважаючи на свої застереження, Редакція „Б. П.-У." друкує відповідь Б. Славянського, бо уважає, що найкраща форма перестороги для тих чинників у Польщі, що відповідальні за положення на окраїнах, — надрукувати без змін цю статтю, що у яскравий спосіб віддзеркалює українські настрої.

Враження селюха із двох вистав у Львові.

II. НА ФОТОГРАФІЧНІЙ ВИСТАВІ.

(Докінчення).

На дверах, поверх вище — афіша „Української Мистецької Фотографії", значить непотрібно кляє, непотрібно.

Вписуюся до книги звідувачів. Це вівторок, третій день вистави. З книги видно, що було досі 180 гостей, та як довідуюся, не всі вписалися. На виставі застаю всього дві молоді панночки, що живо розмовляють і пильно оглядають світлини. А є що оглядати. Рівно 110 прегарних світлин, великого формату, розміщених на стінах двох великих кімнат. Імена світливців знані нам переважно як авторів фахових статтей у „Світлі і Тіні", чи з катальогів попередніх вистав. Хоч це вже восьма вистава Української мистецької фотографії, не довелося мені побувати на попередніх виставах, тож неможливо мені зробити якісь порівнання, чи подати завваги про поступ чи застій поодиноких виставців. Але, що аматорською фотографією займаюся майже 40 літ, і побував давнішими літами на неодній чужій виставі тож мимоволі насуваються порівнання між тими давнішими і сьогоднішною.

Є уже велика технічна ріжниця між світливцем аматором зперед яких 20 чи 30 літ і теперішнім. Давні апарати фотографічні були великих розмірів, тяжкі, невигідні, щоб їх носити. Знимки виконувано майже виключно на доволі дорогих шкляних клішах. Світливець міг оцінити заздалегідь кожну свою знимку на матівці. Коли якийсь мотив йому подобався, а все-ж не вдоволяв його образ на матівці, вертався нераз до нього пару разів, чи то в іншій порі дня, при іншім освітленні, чи коли інакше було захмарене небо і робив знимку щойно тоді, коли все його вдоволяло. Тож знимки були передумані, підготовані. Кожну знимку опрацьовували зокрема, стараючися підібрати таку техніку копіювання, що найкраще підходила до настрою знимки. Нині вживаємо майже загально мініятурних апаратиків, а оригінальні знимки не більші розмірами від почтової марки, виконуємо все „насліпо" на фільмовій плівці. А що одна така фільмова стяжка може вмістити щось чи не 48 знимок, а кошт одної знимки мінімальний, бо пару сотиків, — то пересічний світливець густо-часто світлить без розбору на право і ліво, наслідком чого великa з них кількість маловартна. Тому, що оригінальна знимка замала, щоб її безпосередньо оглядати, ладять з тих малих фільмових негативів побільшені при помочі проекційного апарату (скіоптікону). До тих побільшень вживають так званого „бромового" паперу, звідки і походить їх назва „бром".

Очевидно, що бромові побільшення („броми") можна таксамо добре робити і зі шкляних кліш, тож „броми" бачили ми і на давніх виставах. Але давніше кожний поважніший аматор уживав звичайно інших, т. зв. тоді „шляхотних", технік, до яких зараховували „гуму", „пігмент" і „олій", при яких теж конче було зладити негативне чи позитивне побільшення бромового, але це була лише вихідна, початкова стадія. Згадані техніки копіювань дають велику спромогу краще випрацювати детайлі у поодиноких партіях картини, і дозволяють на необмежену свободу в доборі колірів, головно при т. зв. „гумовім" процесі. Змога добирати ріжні і відмінні колірі для півтіней, тіней і глибоких тіней, розяснювання чи притемнювання поодиноких партій, добування чи приглушування подробиць, а навіть поправа обрисів давала широке поле до попису для естетичного смаку і хисту світливця, до тої межі, що в одиниць з індивідуальністю легко нераз було і відгадати автора, подібно як не тяжко знавцеві образів подати мистця.

І дійсно на тодішніх виставах можна було часто оглядати дуже ефектовні речі, а нефахові люди нераз спорили, чи дана картина є твором кисти чи фотографічної сочки. І нічого дивного, бо в дійсности була вона твором сочки і пендзля. Фотографія переставала бути фотографією, але і не ставала малярством чи графікою. Всеж як декоративне мистецтво могла вона віддати великі послуги. Я сам тямлю, що в 1915 р. я оглядав у Відні при Кертнерштрассе велику крамницю виключно з такими фотографіями. Багато світливців попало тоді в невилічну недугу наслідування малярів, а в журналах аматорської фотографії роїлося від статейок на тему „фотографія і малярство", „фотографія і мистецтво", „чи фотограф може бути мистцем?" А нині, колиб судити лише на підставі нашої восьмої вистави, бачимо повний відворот. **Тут фотографія є лишень фотографією.** Тут панує неподільно чорно-білий „бром"

325 літ тому — але здається, якби воно вийшло зпід сьогоднішнього пера: „Поляки хочуть, щоб Руси не було на Руси". Ментальність поляків у відношенні до українців залишилася та сама, що й на початку XVII-го ст. Це, зрештою, стверджує і „Відповідь ч. 17" пера п. Михайла Гриф-Чайковського.

І в історичній Польщі були пп. Бончковські, Бохенські, Борковські, Лосі, але вони були безсильні супроти історичних Ромерів і Войцеховських, що репрезентували збірну польську ментальність. А відповідальний уряд історичної Річипосполитої? Історик дослівно пише: „Коронний канцлер Оссолінський бачив, що мусить особисто вирушити на Україну, щоб у справах „віри" переговорювати з київським Митрополитом, Адамом Кисілем, Максиміліяном Бжозовським та іншою передовою шляхтою, громадянами руських країн, як найчільнішими грецької релігії головами. Але інтервенція уряду прийшла запізно..."

І сьогодні „ревіндикація душ" а ля Гриньки живцем нагадує XII-те століття. Анальоґія навіть в тому, що якась міністерська комісія має виїхати на волинську прикордонну полосу — природно, після загального духового струсу вірних — як колись зробив канцлер Оссолінський.

Гадаю, що ця безнадійність у розвязуванні української проблеми у Польщі є причиною, що мало хто з українців бере участь в анкеті „Б. П.-У.". Люди просто кажуть: Шкода часу, пера і чорнила! Не наша річ виясньовати полякам, що лежить в інтересі польської державности. Мирові договори не вічні... Не вічний і большевизм — він завалиться і політичне положення радикально зміниться...

В часі повстань поляки запопадливо шукали допомоги в українців. Польський емісар Тимко Падура намагався відповідно вплинути на українські маси й одночасно конферував потайки з кожним впливовим українським інтеліґентом. Не поминув навіть таких далеких від політики людей, як нпр. відновника української літератури — Івана Котляревського. Все надармо! Ропилися ще рани братовбивчої польсько-української боротьби.

Українська молодь у Галичині, не вважаючи на перестороги батьків, запалена обіцянками польських демократів, пішла за гаслами поляків. Але як прийшло до того, щоб зясувати спільні цілі — все розбилося на впертости польських демократів. Не погодилися навіть назвати орґанізацію „польсько-руською", бо боялися ствердити, що й українська молодь до неї належить. Тому українська молодь утворила небаром власну організацію...

Польські патріоти, як п. Бохенський, п. Лось та інші, перестерігають польське громадянство, щоб не ігнорувало української справи, бо прийде час, що над польською Річипосполитою два велетні подадуть собі руки і тому українську проблему треба швидко і мудро розвязати. А українець, п. Камінський, який, правда, орієнтується на схід, пише отверто: „Ви, поляки, перемогли; ми переможені. Переможців не судять; переможені не будемо ані нарікати, ані вас обвинувачувати, ані вас просити, ані головою товкти об мур; будемо льояльні як політично мудрі єства. Теперішня фаза історії — це епізод... Ви, поляки, маєте найкращу нагоду заслужити собі тепер на нашу прихильність, на нашу, так сказатиб, ласку. Вона може вам придатися тоді, коли на вашу посілість впадуть з заходу і сходу могутні кольоси"... (Справа України й Ґаличини, Львів 1927).

Але на східних окраїнах не видно ані проміньчика політичної розсудливости. Окраїнні польські патріоти щодня вишукують „польські кривди" і громи мечуть на якийсь там повітовий виділ, що не добре замазав український напис з австрійських часів або лають львівське радіо за те, що раз на тиждень надає 10-ти хвилинну авдицію в українській мові і т. д. і т. д.

Як дітваки! Кожний власник радія, коли захоче і кілько захоче, може слухати українських авдицій з Києва, Харкова, Одеси і т. д., а українські діти самі наставляють радіо на Київ і слухають українських пісень. Навіть детектором можна добре слухати Києва. А підчас літніх вакацій український селянин докладно реферує своєму польському льокаторові, які новини чув своїм детектором в год. 5.50 з Києва, і які в год. 7 зі Львова, і критично їх порівнює — це радіо „брехне", а це „правду говорит". А коли інший льокатор, що не тішиться довірям свого господаря, запитається: „А що там, господарю, радіо говорило?", на це відповідь: „Та де мені, паночку, радіо в голові. Встаньте раніше та послухайте!"

Попробуйте вияснити „кресовому полякові, що це необхідність, щоб львівське радіо щодня надавало українські авдиції (вістки та вокальні авдиції) і то не тільки для українців у Польщі, але й на совітській Україні. Для України передусім треба би надавати богослужбу з львівської церкви. Большевики надають авдиції і в польській, і німецькій мові і в якій захочете.

Коли така дрібничка, як одна 10-ти хвилинна українська авдиція, викликує такий вереск на вічах та в пресі — то як у таких умовинах можна поважно говорити про розвязку політично-культурних потреб українців?

Історики твердять, що історична польська Річпосполита не мала великої провідної ідеї в українській справі, бо якби поляки були таку ідею мали, то вони не тільки булиб скріпили козацьку державу, зєдинену з Польщею, але й витворили би широко закроєний творчий українсько-польський імперіялізм, що довів би до створення великої імперії, могутньої економічно одиниці, якої не міг би рушити ніякий історичний буревій. Але недостача тієї великої провідної ідеї, пошуканка за союзниками на Кримі і в Москві проти української державности, уперта боротьба шляхетчини чи радше нехіть поділитися владою з козацтвом — все те відвернуло хід історії Східної Европи і на місце польсько-українського імперіялізму прийшов російсько-український імперіялізм. Він зліквідував татарське гніздо на Кримі, він розбив турецьку могутність, він поширив межі України від Чорного Моря до кавказьких гір. Але одночасно Росія проковтнула політично Україну, а потім і Польщу.

Нема найменшої надії, щоб ця велика ідея зявилася тепер у поляків, щоб підготовила ґрунт під велику політичну польсько-українську співпрацю.

Але коли історичні короленятка велику державну ідею заступили принайменше широкими лятифундіями і великим богацтвом, — то сьогоднішній піґмейський рід короленят продає цю ідею за загони поля і кусень чорного хліба, за який бореться з українським селянином.

В таких умовинах польсько-українська проблема — це проблема квадратури кола.

Богдан Славянський.

•

Редакція „Бюлетину Польсько-Українського" надрукувала цю відповідь на свою анкету з заміткою, що не погоджується з думками та висновками автора і не підтримує його песимізму. На думку Редакції автор відповіди занадто підпав підо вплив „переходової атмосфери психічного подразнення, що його викликали численні віча, ухвали та паперово-часописна акція, що прокочується тепер по поверхні життя на окраїнах але не впливає на те життя і на його століттями витворений уклад". Редакція „Б. П.-У." переконана, що навіть ця ворожа протиукраїнська хвиля, що тепер так сильно збурилася, має чи матиме свій добрий бік — вона причиниться до того, що українською справою у Польщі зацікавляться навіть ті, що досі її неґували. Не вважаючи на свої застереження, Редакція „Б. П.-У." друкує відповідь Б. Славянського, бо уважає, що найкраща форма перестороги для тих чинників у Польщі, що відповідальні за положення на окраїнах, — надрукувати без змін цю статтю, що у яскравий спосіб віддзеркалює українські настрої.

Враження селюха із двох вистав у Львові.

II. НА ФОТОГРАФІЧНІЙ ВИСТАВІ.

(Докінчення).

На дверах, поверх вище — афіша „Української Мистецької Фотографії", значить непотрібно кляє, непотрібно.

Вписуюся до книги звідувачів. Це вівторок, третій день вистави. З книги видно, що було досі 180 гостей, та як довідуюся, не всі вписалися. На виставі застаю всього дві молоді панночки, що живо розмовляють і пильно оглядають світлини. А є що оглядати. Рівно 110 престарних світлин, великого формату, розміщених на стінах двох великих кімнат. Імена світливців знані нам переважно як авторів фахових статтей у „Світлі і Тіні", чи з катальоґів попередніх вистав. Хоч це вже восьма вистава Української мистецької фотографії, не довелося мені побувати на попередніх виставах, тож неможливо мені зробити якісь порівнання, чи подати заввагу про поступ чи застій поодиноких виставців. Але, що аматорською фотоґрафією займаюся майже 40 літ, і побував давнішими літами на неодній чужій виставі тож мимоволі насуваються порівнання між тими давнішими і сьогоднішною.

Є уже велика технічна ріжниця між світливцем аматором зперед яких 20 чи 30 літ і теперішнім. Давні апарати фотографічні були великих розмірів, тяжкі, невигідні, щоб їх носити. Знимки виконувано майже виключно на доволі дорогих шкляних клішах. Світливець міг оцінити заздалегідь кожну свою знимку на матівці. Коли якийсь мотив йому подобався, а все-ж не вдоволяв його образ на матівці, вертався нераз до нього пару разів, чи то в іншій порі дня, при іншім освітленні, чи коли інакше було захмарене небо і робив знимку щойно тоді, коли все його вдоволяло. Тож знимки були передумані, підготовані. Кожну знимку опрацьовували зокрема, стараючися підібрати таку технік копіювання, що найкраще підходила до настрою знимки. Нині вживаємо майже загально мініятурних апаратиків, а оригінальні знимки не більші розмірами від почтової марки, виконуємо все „наслїпо" на фільмовій плівці. А що одна така фільмова стяжка може вмістити щось чи не 48 знимок, а кошт одної знимки мінімальний, бо пару сотиків, — то пересічний світливець ґусто-часто світлить без розбору на право і ліво, наслідком чого велика з них кількість маловартна. Тому, що оригінальна знимка замала, щоб її безпосередньо оглядати, ладять з тих малих фільмових неґативів побільшені при помочі проекційного апарату (скіоптікону). До тих побільшень вживають так званого „бромового" паперу, звідки і походить їх назва „бром".

Очевидно, що бромові побільшення („броми") можна таксамо добре робити і зі шкляних кліш, тож „броми" бачили ми і на давніх виставах. Але давніше кожний поважніший аматор уживав звичайно інших, т. зв. тоді „шляхотних", технік, до яких зараховували „ґуму", „піґмент" і „олій", при яких теж конче було зладити неґативне чи позитивне побільшення бромового, але це була лише вихідна, початкова стадія. Згадані техніки копіювань дають велику спромогу краще випрацювати детайлі у поодиноких партіях картини, і дозволяють на необмежену свободу в доборі кольорів, головно при т. зв. „ґумовім" процесі. Змога добирати ріжні і відмінні кольори для півтіней, тіней і глибоких тіней, розясновання чи притемнювання поодиноких партій, добування чи приглушування подробиць, а навіть поправа обрисів давала широке поле до попису для естетичного смаку і хисту світливця, до тої межі, що в одиниць з індивідуальністю легко нераз було і відгадати автора, подібно як не тяжко знавцеві образів подати мистця.

І дійсно на тодішніх виставах можна було часто оглядати дуже ефектовні речі, а нефахові люди нераз спорили, чи дана картина є твором кисти чи фотографічної сочки. І нічого дивного, бо в дійсности була вона твором сочки і пендзля. Фотографія переставала бути фотографією, але і не ставала малярством чи графікою. Все-ж як декоративне мистецтво могла вона віддати великі послуги. Я сам тямлю, що в 1915 р. я оглядав у Відні при Кертнерштрассе велику крамницю виключно з такими фотографіями. Багато світливців попало тоді в невільничу недугу наслідування малярів, а в журналах аматорської фотографії роїлося від статейок на тему „фотографія і малярство", „фотографія і мистецтво", „чи фотограф може бути мистцем?" А нині, колиб судити лише на підставі нашої восьмої вистави, бачимо повний відворот. Тут фотографія є лишень фотографією. Тут панує неподільно чорно-білий „бром"

і надає тон цілій виставі. Технічно картини виконані переважно дуже добре, лише пару має малі хиби технічні, і так подекуди вжив світливець занадто контрастового фільтру, від чого потерпіла градація тонів, неодна знимка — засвітлена. Кілька картин вигралоб мабуть, якби відтяли зайві частини. От нпр. на картині з ле-

цетарем я відтяв би щонайменше третину з лівої, а четвертину з правої сторони. Формат подовжний перемінився би на сторчовий. Дещо вдолини і лівої сторони можна би відрізати з картини „Життя і смерть“ і ще в кількох інших. За коротко я побув на нашій виставі, щоб міг вказати на чільніші знимки, що красою, композицією і виконанням вибиваються понад інші; усеж, якби хто сказав мені вибрати дещо до окраси моєї хати, то я певно вибрав би щонайменше 20. А які? Даруйте, але мій голос відсталого селюха може бути маломіродатний, а боюся, щоб мимоволі не скривдити деяких світливців. Назагал, виставка дуже гарна і варт її оглянути.

Я довідався, що нашу виставу оглянув гурток „тузів“ польських аматорів-світливців, з професором Світковським і коли один з них почав дещо відемно висловлюватися про нашу виставу в порівнанні з їхньою, проф. Світковський мав йому відповісти, що треба брати на увагу хто бере участь в їх виставах, а хто тут. Там добре ситуовані багатії, а тут переважно дуже мало засібні студенти, для котрих видаток 5 зол. на матеріяли до одного „брому“ становить вже дуже поважну рубрику. „Не штука продати село і дати три знимки на виставу, але штука, не маючи майже зайвого сотика, таки займатися фотографією.“ Тим і пояснив мій розмовець перевагу на виставі „брому“, бож кошт технічного приладдя і матеріялів до іншої техніки вимагає значнішого вкладу гроша. Вчислити тут треба потребу, коли не окремої лябораторії, то бодай власного кутика, та велику витрату дорогого часу, якого вимагають інші техніки, бож зладження брому, як уже згадано, є там щойно вихідною точкою.

Тим більше цінити треба осяги наших аматорів, що дали нам те, що на виставі оглядаємо, а на що сміло можуть бути горді. Бо дійсно осяги дуже гарні, і ледви чи на пальцях одної руки можна би почислити картини, які без страти для загального враження, можна би з вистави усунути. Та хто зна, чи жюрі не свідомо їх залишило, щоб не відпихати молодь, та дати їй змогу безпосереднього порівнання їх праць з працями інших, і цим їх заохотити. Одноманітні „броми“ оживлює добре виконаний „бром“ багато вартніший, ніж зманерований „олій“ або претенсіональна „гума“, таксамо як гарний дереводрук цінніший від пересічного оліедруку, а блискучість техніки не маскує тут вибраного сюжету.

Через те вистава стає дійсно виставою фотографії, і дає нам цінні зразки того, як у руках вдумливих світливців, навіть коли вживають найпростішої, чисто фотомеханічної техніки, можна дійти до мистецьких осягів.

Обі обговорені вистави, Полісся та фотографічна, хоч які ріжні, мають одне спільне: показують, який великий у нас нахил до естетичних почувань, яким ми вміємо дати вислів, навіть серед найнеприятливіших умовин. Плекання і розвиток тих почувань є важним нашим завданням, а не менше важним виховним чинником. Тому з цього огляду, повинен їх оглянути не лиш кожний наш громадянин, але передовсім наша шкільна молодь для якої треба дати відповідні пояснення.

Щодо фотографічної вистави то слід іще згадати про гарно зладжений катальоґ, що стане цінною памяткою для відвідувачів.

Л. Р.

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Ч. 75. Неділя, 15 (3) квітня 1888.

БОРОТЬБА ЗА РІВНІ ПРАВА В СУДІ.

Найвищий суд видавав у карних справах, хоч ці справи у першій інстанції велися в іншій, не в німецькій, мові, свої рішення тільки в німецькій мові. У звязку з цим чеські й польські парляментарні посли внесли інтерпеляцію до міністра справедливости. Внаслідок цієї інтерпеляції міністр справедливости бар. Пражак, видав розпорядок, що найвищий суд видаватиме свої рішення в карних справах крім німецької також в чеській та польській мові. З цього приводу „Діло“ містить передову статтю про нову кривду галицьких русинів та домагається від „Народньої Ради“, щоб вона повела акцію за права української мови в найвищому суді.

ЯК ЦЕ БУЛО 50 ЛІТ ТОМУ.

Громада Спас, долинського повіту, хотіла побудувати громадський млин і звернулась у цій справі до старотва. Староство наказало громаді зложити вперед 52 зр. на кошти комісії. Проти цієї комісії власник більшої посілости вніс рекурс, а намісництво вирішило вислати комісію зі Львова і казало громаді зложити на ту ціль згори 60 зр. Громада звернулася з петицією до парляменту. В дискусії над цією справою пос. д-р Кронаветер говорив між іншим:

„Якби тут був пан президент міністрів, то я його як керманича міністерства внутрішніх справ запитав би: На підставі якого закона позволяє собі ц. к. зверхність в Галичині щось такого робити? Щось подібного не дістається ніде, це безприкладна самоволя, це ганьба, що в якійсь одній частині держави в такий спосіб обходяться з законами! Нарід, що платить податки, може домагатися, щоб істикуючі закони пристосовували до нього докладно і точно, а не щоб законно приписані чинности узалежнювали від зложення згори коштів комісії!“

„КАРПАТСЬКА КРАМНИЦЯ В ЯБЛОНОВІ“.

Відбулися загальні збори торговельного товариства „Карпатська Крамниця в Яблонові“, що має завдання двигнути гуцульський промисл та добробут. Число членів дійшло до 150. До дирекції вибрали: Кирила Ґеника, господаря з Березова Нижнього (директор), Олександра Слюсарчука, господаря з Яблонова (скарбник) і о. Симеона Павлюка, пароха з Текучи (контрольор).

ПАРОВИЙ ТРАМВАЙ У ЛЬВОВІ.

„Передвчора нараджувалась численна комісія складена з представників намісництва, краєвого відділу, міської ради, залізниці черновецької і Кароля Людвика, над справою будови парового трамваю у Львові. Головний шлях ішов би Янівською вулицею під т. зв. „Гицлівську гору“, де станулиб залізничні магазини. Побічні лінії трамваю доходилиб до млина Тома, бровару Шмелькеса, військових магазинів, військової пекарні і до касарні Фердинанда“

Ювилей Академічної Ґімназії у Львові.

До відома всіх її колишніх учителів, учнів та абітурієнтів.

Редакційний Комітет, який займається виданням пропамятного **Альманаху**, присвяченого Академічній Гімназії у Львові, звертається ще раз з покликом до всіх тих колишніх її учнів, абітурієнтів та вчителів, які мають готові **спомини** або раді булиб такі спомини списати, щоб були ласкаві надіслати їх Редакційному Комітетові для використання. Ювилейний Альманах Академічної Гімназії буде складатися з трьох частин: історії Академічної Гімназії, споминів та статистичних виказок. Рукописи просимо надсилати на адресу: **І. Кедрин, Львів, Ринок 10, „Діло“**. Всі дотеперішні рукописи, які прийшли на цю адресу та були призначені для Альманаху, передані Редакційному Комітетові, зокрема **проф. В. Радзикевичеві,** як редакторові частини споминів. З огляду на розмірно недалекий термін появи Альманаху просимо прислати свої спомини не пізніше як **до кінця квітня ц. р.**

Тому, що видача друком Альманаху Академічної Гімназії у Львові та взагалі уладження ювилею Гімназії вимагає поважних коштів, Ювилейний Комітет звертається з покликом до всіх колишніх учнів, абітурієнтів та вчителів Академічної Гімназії у Львові, щоб були ласкаві присилати **передплату на Ювилейний Альманах** у висоті не менше 5-ти зол. Хто пришле щонайменше 5 зол., той дістане Ювилейний Альманах Академічної Гімназії у Львові без огляду на те, скільки та книжка коштуватиме у книгарській продажі, при чому згори зазначуємо, що книжка буде така поважна під оглядом змісту й розміру, що її ціна буде напевне багато вища. Гроші присилати до Земельного Банку, Львів, вул. Словацького, з дописокою: „На Альманах Академічної Гімназії“.

ЗА ЮВИЛЕЙНИЙ КОМІТЕТ:

Д-р Дмитро Левицький, голова. **Д-р Волод. Лициняк,** секретар.

Б. канцлер Шушніґ в концентраційкому таборі.

Б. канцлера Австрії Шушніґа перевезли з його мешкання в бельведерській палаті у Відні до концентраційного табору в Дахав, у Баварії. До цього табору перевезли також багатьох визначних жидівських діячів у Відні.

—о—

По широкому світі

До данського міністра справедливости Штайнке стрілив у парляменті один данський націонал-соціяліст зі страшака.

Клайпедський сойм ухвалив домагання, щоби припинити у Клайпеді воєнний стан та забрати відтіля литовську поліцію.

Аргентинський міністр закорд. справ запросив німецького шарже д'аффер за інцидент з 10. ц. м., коли то демонстранти напали на німецькі крамниці і потоптали прапори зі свастикою.

Швеція задумує в порозумінні з Данією уфортифікувати пролив Ерезунд.

Большевики ведуть енергійні фортифікаційні праці здовж естонського кордону.

—о—

Відозви й комунікати

ПОМОЖІМ НАШИМ ХОРИМ!

„Український Комітет Допомоги Хорим, що постійно опікується хорими по шпиталях і приватних домах (сутеринах), звертається з гарячим проханням помогти нам хоч найменшими лептами на уладження свят для найбідніших хорих.

Нехай Воскресна Пісня відіб'ється радісним відгомоном у їх наболілих душах і скріпить їх в силах у дальших терпіннях!

Ласкаві жертви просимо слати на адресу: „Достава“, Львів, вул. Руська ч. 20. (Для Комітету Допомоги Хорим“).

За Комітет:

М. Біленька, голова. Сем... секр...

І надає тон цілій виставі. Технічно картини виконані переважно дуже добре, лише пару має малі хиби технічні, і так подекуди вжив світлиець занадто контрастового фільтру, від чого потерпіла градація тонів, неодна знимка — засвітлена. Кілька картин вигралоб мабуть, якби відтяли зайві частини. От нпр. на картині з ле-

щетарем я відтяв би щонайменше третину з лівої, а четвертину з правої сторони. Формат подовжний перемінився би на сторчовий. Дещо вдолини і лівої сторони можна би відрізати з картини „Життя і смерть“ і ще в кількох інших. За коротко я побув на нашій виставі, щоб міг вказати на чільніші знимки, що красою, композицією і виконанням вибиваються понад інші; усеж, якби мго сказав мені вибрати дещо до окраси моєї хати, то я певно вибрав би щонайменше 20. А які? Даруйте, але мій голос відсталого селюха може бути мало міродатний, а боюся, щоб мимоволі не скривдити деяких світлиців. Назагал, вистава дуже гарна і варт її оглянути.

Я довідався, що нашу виставу оглянув гурток „тузів“ польських аматорів-світлиеців, з професором Світковським і коли один з них почав дещо відємно висловлюватися про нашу виставу в порівнянні з їхньою, проф. Світковський мав йому відповісти, що треба брати на увагу хто бере участь в їх виставах, а хто тут. Там добре ситуовані багатії, а тут переважно дуже мало засібні студенти, для котрих видаток 5 зол. на матеріяли до одного „брому“ становить вже дуже поважну рубрику. „Не штука продати село і дати три знимки на виставу, але штука, не маючи майже зайвого сотика, таки займатися фотографією.“ Тим і пояснив мій розмовець перевагу на виставі „брому“, бож кошт технічного приладдя і матеріялів до іншої техніки вимагає значнішого вкладу гроша. Вчислити тут треба потребу, коли не окремої лабораторії, то бодай власного кутика, та велику витрату дорогого часу, якого вимагають інші техніки, бож зладження брому, як уже згадано, є там щойно вихідною точкою.

Тим більше цінити треба осяги наших аматорів, що дали нам те, що на виставі оглядаємо, а на що сміло можуть бути горді. Бо дійсно осяги дуже гарні, і ледви чи на пальцях одної руки можна би почислити картини, які без страти для загального враження, можна би з вистави усунути. Та хто зна, чи жюрі не свідомо їх залишило, щоб не відпихати молодь, та дати їй змогу безпосереднього порівнання їх праць з працями інших, і цим їх заохотити. Одноманітні „броми“ оживлює добре виконаний „бром“ багато вартніший, ніж зманерований „олій“ або претенсіональна „ґума“, таксамо як гарний дереводрук цінніший від пересічного оліедруку, а блискучість техніки не маскує тут вибраного сюжету.

Через те вистава стає дійсно виставою фотографії, і дає нам цінні вразки того, як у руках вдумливих світливців, навіть коли вживають найпростішої, чисто фотомеханічної техніки, можна дійти до мистецьких осягів.

Обі обговорені вистави, Полісся та фотографічна, хоч які ріжні, мають одне спільне: показують, який великий у нас нахил до естетичних почувань, яким ми вміємо дати вислів, навіть серед найнесприятливіших умовин. Плекання і розвиток тих почувань є важним нашим завданням, а не менше важним виховним чинником. Тому з цього огляду, повинен їх оглянути не лиш кожний наш громадянин, але передовсім наша шкільна молодь для якої треба дати відповідні пояснення.

Щодо фотографічної вистави то слід іще згадати про гарно зладжений катальоґ, що стане цінною памяткою для відвідувачів.

Л. Р.

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Ч. 75. Неділя, 15 (3) квітня 1888.

БОРОТЬБА ЗА РІВНІ ПРАВА В СУДІ.

Найвищий суд видавав у карних справах, хоч ці справи у першій інстанції велися в іншій, не в німецькій, мові, свої рішення тільки в німецькій мові. У звязку з цим чеські й польські парляментарні посли внесли інтерпеляцію до міністра справедливости. Внаслідок цієї інтерпеляції міністр справедливости бар. Пражак, видав розпорядок, що найвищий суд видаватиме свої рішення в карних справах крім німецької також в чеській та польській мові. З цього приводу „Діло“ містить передову статтю про нову кривду галицьких русинів та домагається від „Народньої Ради“, щоб вона повела акцію за права української мови в найвищому суді.

ЯК ЦЕ БУЛО 50 ЛІТ ТОМУ...

Громада Спас, долинського повіту, хотіла побудувати громадський млин і звернулась у цій справі до старотва. Староство наказало громаді зложити вперед 52 зр. на кошти комісії. Проти цієї вимоги власник більшої посілости вніс рекурс, а намісництво вирішило вислати комісію зі Львова і казало громаді зложити на ту ціль згори 60 зр. Громада звернулася з петицією до парляменту. В дискусії над цією справою пос. д-р Кронаветер говорив між іншим:

„Якби тут був пан президент міністрів, то я його як керманича міністерства внутрішніх справ запитав би: На підставі якого закона позваляє собі ц. к. зверхність в Галичині щось такого робити? Щось подібного не дієтьея ніде, це безприкладна самоволя, це ганьба, що в якійсь одній частині держави в такий спосіб обходяться з законами! Нарід, що платить податки, може домагатися, щоб існуючі закони пристосовували до нього докладно і точно, а не, щоб законно приписані чинности узалежнювали від зложення згори коштів комісії!“

„КАРПАТСЬКА КРАМНИЦЯ В ЯБЛОНОВІ“.

Відбулися загальні збори торговельного товариства „Карпатська Крамниця в Яблонові“, що має завдання двигнути гуцульський промисл та добробут. Число членів дійшло до 150. До дирекції вибрали: Кирила Геника, господаря з Березова Нижнього (директор), Олександра Слюсарчука, господаря з Яблонова (скарбник) і о. Симеона Павлюка, пароха з Текучи (контрольор).

ПАРОВИЙ ТРАМВАЙ У ЛЬВОВІ.

„Передвчора нараджувалась численна комісія, складена з представників намісництва, краєвого виділу, міської ради, залізниці черновецької і Карла Людвика, над справою будови парового трамваю у Львові. Головний шлях ішов би Янівською вулицею під т. зв. „Гицлівську гору“, де станулиб залізні магазини. Побічні лінії трамваю доходилиб до млина Тома, бровару Шмелькеса, військових магазинів, військової пекарні і до касарні Фердинанда“.

Ювилей Академічної Гімназії у Львові.

До відома всіх її колишніх учителів, учнів та абітурієнтів.

Редакційний Комітет, який займається виданням пропамятного **Альманаху,** присвяченого Академічній Гімназії у Львові, звертається ще раз з покликом до всіх тих колишніх її учнів, абітурієнтів та вчителів, які мають готові **спомини** або рад булиб такі спомини списати, щоб були ласкаві надіслати їх Редакційному Комітетові для використання. Ювилейний Альманах Академічної Гімназії буде складатися з трьох частин: історії Академічної Гімназії, споминів та статистичних виказок. Рукописи просимо надсилати на адресу: **І. Кедрин, Львів, Ринок 10, „Діло“.** Всі дотеперішні рукописи, які прийшли на цю адресу та були призначені для Альманаху, передані Редакційному Комітетові, зокрема **проф. В. Радзикевичеві,** як редакторові частини споминів. З огляду на розмірно недалекий термін появи Альманаху просимо прислати свої спомини не пізніше як **до кінця квітня ц. р.**

Тому, що видача друком Альманаху Академічної Гімназії у Львові та взагалі уладження ювилею Гімназії вимагає поважних коштів, Ювилейний Комітет звертається з покликом до всіх колишніх учнів, абітурієнтів та вчителів Академічної Гімназії у Львові, щоб були ласкаві присилати **передплату на Ювилейний Альманах у висоті не менше 5-ти зол.** Хто пришле щонайменше 5 зол., той дістане Ювилейний Альманах Академічної Гімназії у Львові без огляду на те, скільки та книжка коштуватиме у книгарській продажі, при чому згори зазначуємо, що книжка буде така поважна під оглядом змісту й розміру, що її ціна буде напевне багато вища. Гроші присилати до Земельного Банку, Львів, вул. Словацького, з дописком: „На Альманах Академічної Гімназії“.

ЗА ЮВИЛЕЙНИЙ КОМІТЕТ:

Д-р Дмитро Левицький, голова. **Д-р Волод. Лицин'як,** секретар.

По широкому світі.

До данського міністра справедливости Штайнкe стрілив у парляменті один данський націонал-соціяліст зі страшака.

Клайпедський сойм ухвалив домагання, щоби припинити у Клайпеді воєнний стан та забрати відтіля литовську поліцію.

Аргентинський міністр закорд. справ перепросив німецького шарже 'д аффер за інцидент з 10. ц. м., коли то демонстранти напали на німецькі крамниці і потоптали прапори зі свастикою.

Швеція задумує в порозумінні з Данією уфортифікувати пролив Ересунд.

Большевики ведуть енергійні фортифікаційні праці вздовж естонського кордону.

—o—

Б. канцлер Шушніґ в концентраційному таборі.

Б. канцлера Австрії Шушніґа перевезли з його мешкання в бельведерській палаті у Відні до концентраційного табору в Дахав, у Баварії. До цього табору перевезли також багатьох визначних жидівських діячів у Відні.

—o—

Відозви й комунікати.

ПОМОЖІМ НАШИМ ХОРИМ!

„Український Комітет Допомоги Хорим“, що постійно опікується хорими по шпиталях і приватних домах (сутеринах), звертається з гарячим проханням помогти нам хоч найдрібнішими лептами на уладження свят для найбідніших хорих.

Нехай Воскресна Пісня відібється радісним відгомоном у їх наболілих душах і скріпить їх в силах у дальших терпіннях!

Ласкаві жертви просимо слати на адресу „Достава“, Львів, вул. Руська ч. 20. (Для Комітету Допомоги Хорим“).

За Комітет:

М. Біленька, голова. **Семенен...,** секретар.

Жіноча сторінка.

Перед святами.

Наближаються свята, ті свята, коли наші закупи будуть може найповажніші за цілий рік, бож саме Великодні свята обернулись у нас у свята „обновлення" Буде те обновлення і в нашім одязі, буде воно почасти і в деч́ому з хатньої обстанови.

Отож робитимемо преріжні закупи. І ось тут для українки є поле показати свою громадську зрілість, є нагода доказати, як вона не на словах, а справді переводить у життя гасло „свій до свого і по своє". Посвяточні підрахунки наших кооперативних та приватних крамниць та нечислених наших фабрик викажуть нам оту нашу зрілість.

Проте чому саме ми мусимо купувати саме в наших крамницях, а не деінде, які маємо ми з того користи, а які користи наші підприємства, а далі й цілий наш нарід писати вже нема чого, бо стільки про те говоримо і пишемо, що сказати щось нового трудно, а повторюватись нема сенсу. Про те, чи дійсно ми купуємо у своїх крамницях і продукти виробу наших фабрик, можнаб сказати дуже багато і то саме нашим паням з міста, які на жаль, зовсім не показують в цій ділянці гарного прикладу нашому селу. Як часто в торгові дні по наших провінціональних містах в чужих крамницях бачимо не наших селянок, а саме наших пань „-овних". Як часто кооперативна крамниця з мануфактурою є переповнена жінками з села, тоді як пані в цей самий час купують у Нухима чи Гершка. Хіба вже не будуть відрікатись тим, що „в кооперативі того, що їм треба, нема", або, що „там за малий вибір", бож їм тепер і дитина докаже, що все у їх власній волі і руках.

Але найбільшими закупами передостаннього і останнього тижня перед Великоднем будуть орудки у харчевих крамницях, а там уже напевно наші пані знайдуть усе, що їм потрібне, бо й чужі нераз купують у наших крамницях, бо продукти „Маслосоюзу" чи інші не тільки не уступають продуктам чужим, але далеко їх своєю якістю й випереджують. Та на жаль, по чужих крамницях ми побачимо перед святами напевно чимало нашої жіночої „еліти", або бодай їх служниць.

На жаль, ми не можемо перевести такого „пікетування" як це роблять наші сусіди а цікаво булоб побачити і перевірити скільки то наших громадянок купуватиме не у наших крамницях.

Хто знає, чи наші жіночі товариства не зробилиб добре, якби серед своїх членів перепровадили щось приблизно до конкурсів купування у своїх і свої продукти. Може амбіція, а також і перспектива вирізнення та признання булиб тими учителями, які привчилиб наших громадянок до виконання своїх щоденних і буденних громадських обовязків, а не тільки до святочного проголошування патріотичних закликів, які дуже часто і з ріжних нагод чуємо саме від тих, що самі їх в щоденному житті не дотримують.

Може трохи за комічно виглядалаб пропозиція, щоб поруч зі святочною „бабою" і вазоном гарних квітів та писанками лежали у різьбленій коробці чи на гарній мищині ріжні квитки, як доказ, що все, що є на святочному столі дійсно „своє", але хто знає чи в умовинах нашого життя і нашої боротьби за власний промисл, такий засіб не був би доцільний і не дав би нам підрахунку наших свідомих і вартісних громадських одиниць. Вартоб було над тим подумати, а не сміятись з того, хоч може спочатку такий проект і виглядає трошки на „комарівський". На жаль, наше громадське щоденне життя вимагає ще в багатьох ділянках і таких „комарівських" засобів, які може і трошки образливі, але на які, на жаль, ми заслужили.

В усякому разі поміркувати над справою здійснення закупу всіх предметів і продуктів у „своїх" нам перед святами зовсім не пошкодить і напевно кожна в тайнику своєї душі признається, що робить вона нераз прогріх проти гасла „свій до свого і по своє" навіть тоді, коли це гасло старається впоювати в інших.

Я. О.

Чи ви тим можете похвалитись?

Довелось мені нещодавно бути на одному селі. Село велике але менш як на половину наше і навіть і та менша наша частина ще поділена на українців і „руських". Нема в тому селі ані Народного Дому, ані багато інтелігенції, всю працю тримає на своїх плечах лише свідомий священик та його молода дружина, але є в тому селі сильний і здоровий народній дух і те, що довелось почути і побачити там амусилоб почервоніти неодного і неодну в місті.

Було це закінчення господарського курсу. Курсантки гарно приготовились до того закінчення, але справа не в тих смачних стравах, що вони приготували та не в тих промовах, виголошених з тої нагоди. Довелось почути і переконатись з уст учасниць курсу і їх гостей про те, чого не почуєте часто в розмові (боюсь, що не помиляюсь і нікого не вриджу) в сальонах нашої інтелігенції.

В часі пообідової гутірки зійшла мова на те, що читають і чи взагалі читають господарі і господині того села. Признавались нерадо і здавалось, що соромляться того, що так мало мають чим похвалитись. А було це так. Один господар передплачує чотири часописи, з того один щоденник і один політичний тижневик, а його жінка має свої три жіночі часописи. Друга родина налічує пять часописів, третя сім і з того два для дітей і т д., підрахувавши всіх випитаних припало мені на трицять дійсно свідомих родин того села в середньому чотири часописи на родину, а середнє господарство того села є також чотириморгове.

Крім того, що передплачує кожний для себе часописи є ще там і часописи в місцевій „Просвіті", що міститься у приватній хаті і чимала бібліотечка, з якої користають і чоловіки і жінки, до того всього те село не дуже далеко від Львова і селяни бувають майже щодня у місті та й звідти привозять ріжні новини

І пригадався мені мимоволі стан передплат тих часописів, які виходять для нашої інтелігенції і так би кортіло знати, чи бодай десять наших пань на сотню можуть похвалитись, що вони мають бодай половину тих часописів, що мають селянки того села, про яке оповідаю, і перед яким у пошані схиляю голову.

Х. К.

—o—

Балачки про моду.

ВСЕ НАВИВОРІТ.

Якщо минулорічна та й мода кількох попередніх років були під знаком достосування кольорів і всіх дрібничок туалети до головної частини нашого одягу, якщо мода попередніх років домагалась від елегантної пані, щоб її черевики, торбинка, рукавички, капелюшок і шаль були добре „стоновані", то цьогорічною химерою пані Моди є власне найріжнороднище і найріжноманітніше контрастування. Зате ми ту паню Моду і любимо, що вона вимагає постійних змін і ріжноманітности так, як люблять мужчини химерних і вередливих жінок.

Отож вже на весні вимагає мода, щоб до сірого костюму додатки не були гранатові, але рожеві, зелені, червоні, фіялкові а часто навіть і кількакольорові скажім зелені з червоним. До костюму гранатового носитимемо червоні рукавиці та торбинку і капелюх, або ржаві. Якщо спідничка вашого костюму однокольорова і гладка, то жакетик до неї буде кратястий або в паси, скажім червоні і гранатові. Якщо випадково маєте жакетик однотонний, то зробіть собі до нього спідничку пасясту як „цяткований тигр". Очевидно, що якщо ваш костюм чорний, то носитимете до нього ясні, пастелеві капелюшки, але якщо маєте нагодою костюм ясносірий чи „беж" то капелюхи мусять бути чорні, або взагалі дуже темні. Свою ясну літню суконку ви відтініте темними оздобами.

Також контрастування і в матеріях. Цьогорічне „емпріме" буде або в „горошок", або пасясте і витворюватиме найріжноманітніші несподіванки у комбінованні матеріялу, головно у складанні його у преріжні комбінації взорів. Будуть плащики сірі в рожевий пасок, доповнені сукнями рожевими в паски сірі, але ширші і виразніші. І матеріяли робитимуть нам ріжні несподіванки у своїй комбінації — наприклад лен комбінуватимемо з вовною, а ніжне, прозоре „органді" набере масивного і тяжкого вигляду у спортових закладках та ріжних фалдованнях. Або ще несподіваніще контрастування „лями" з бавовняними матеріялами і полотном. „Жерсі" буде цілком прозорим, зате вуаль виглядатиме як тяжка вовняна матерія, такі несподівані будуть з неї „клясичні" фасони суконь.

Навіть ваші рукавички будуть подвійні, але не у матеріялі а у кольорі і візерунку. Коли спідня частина буде скажім гранатова гладка, то горішня буде взориста, коли-ж горішня буде скажім бронзова то на долоні вона буде ясно синя і т. п. Ваша скіряна торбинка запинатиметься квіткою, але в кляпі жакету носитимете якусь тяжчу металеву оздобу.

Та париські кравці нераз уже переборщують, але на жаль, дуже часто ті, що хотять бути до „останнього гудзика" модними часто це переборщення сприймають і вводять у життя. Так наприклад один париський сальон вводить мальовані блюзки і то так, що комірець, гудзики, кишені, маншети і всякі інші дрібниці, як закладки, плісування, жаботи тощо намальовані а не пришивані, чи нашивані. Можна побачити ще дивніші речі на чисто париських моделях, так наприклад жакет застібається на спині і ви ззаду маєте враження, що бачите якусь вавіятку, яка вбрала навмисне жакет передом назад, бо навіть у бутоньєрці на спині маєте оздобу і кишені нашиті на задніх полах жакету. Але це вже така химера моди, що напевно і ті що найбільше їй потурають не наслідуватимуть її в цьому та не виставлятимуть себе на посміховисько, а щонайменше на риск висвистання її вуличниками.

З нашої хроніки.

З КЛЮБОВОГО ЖИТТЯ.

Відчит п. **Уляни Старосольської** п. н. „Чи господарюємо раціонально" зібрав небагато слухачок у клюбі „Труду" й „Нової Хати". Видно тема була нашій публіці нова й незвична.

Тому поясняла її на вступі п. Ірина Павликовська: Раціоналізація нашого домашнього господарства є тепер пекучою проблемою. Господарське лихоліття вимагає напруження всіх сил. Вже найвищий час унормувати і в цій ділянці наші відносини. Господині треба включити також у збір свідомих громадянок, що їх кожний крок є обдуманий і доцільний.

П. Уляна Старосольська, молода економічна працівниця, почала свій відчит дуже дотепним порівнанням давнього й сучасного домашнього господарства. Воно немов давні й теперішні кухонні приписи. Давні вимагали багато й дорогих сирівців, великого зусилля й хисту та мало були пристосовані до потреб нашого організму. Нові приписи значно ощадніші, вимагають менше часу та добирають страви, що їх наш організм потребує. Прелегентка оперлась на самій функції господарювання. Господарювати це значить вибирати між кількома можливостями одну для заспокоєння потреб. З одного боку потреби, що ростуть, а з другого засоби, що все корчаться, ось проблема, що її має вирішити господиня.

Референтка торкнулась основно питання домашнього буджету. Навела як приклад стандартний буджет, випрацьований в Америці і порівняла буджети родини з Варшави та Львова. На жаль чисто українських матеріялів майже не маємо. Тому референтка приготувала анкетні листки з проектом домашнього буджету й просила присутніх виповнити їх без підпису.

Дискусія була дуже оживлена. Цінні дані про домашнє буджетування дала п. Наталія Гавриш, абсольвентка Господарської Семінарії у Варшаві.

—o—

Жіноча сторінка.

Перед святами.

Наближаються свята, ті свята, коли наші закупи будуть може найповажніші за цілий рік, бож саме Великодні свята обернулись у нас у свята „обновлення" Буде те обновлення і в нашім одязі, буде воно почасти і в дечому з хатньої обстанови.

Отож робитимемо прерізні закупи. І ось тут для українки є поле показати свою громадську зрілість, є нагода доказати, як вона не на словах, а справді переводить у життя гасло „свій до свого і по своє". Посвяточні підрахунки наших кооперативних та приватних крамниць та нечисленних наших фабрик викажуть нам оту нашу зрілість.

Проте чому саме ми мусимо купувати саме в наших крамницях, а не деінде, які маємо ми з того користи, а які користи наші підприємства, а далі й цілий наш нарід писати вже нема чого, бо стільки про те говоримо і пишемо, що сказати щось нового трудно, а повторюватись нема сенсу. Про те, чи дійсно ми купуємо у своїх крамницях і продукти виробу наших фабрик, можнаб сказати дуже багато і то саме нашим паням з міста, які, на жаль, зовсім не показують в цій ділянці гарного прикладу нашому селу. Як часто в торгові дні по наших провінціональних містах в чужих крамницях бачимо не наших селянок, а саме наших пань „-ових". Як часто кооперативна крамниця з мануфактурою є переповнена жінками з села, тоді як пані в цей самий час купують у Нухима чи Гершка. Хіба вже не будуть відрікатись тим, що „в кооперативі того, що їм треба, нема", або, що „там за малий вибір", бож їм тепер і дитина докаже, що все у їх власній волі і руках.

Але найбільшими закупами передостаннього і останнього тижня перед Великоднем будуть орудки у харчевих крамницях, а там уже напевно наші пані знайдуть усе, що їм потрібне, бо й чужі нераз купують у наших крамницях, бо продукти „Маслосоюзу" чи інші не тільки не уступають продуктам чужим, але далеко їх своєю якістю й випереджують. Та на жаль, по чужих крамницях ми побачимо перед святами напевно чимало нашої жіночої „еліти" або бодай їх служниць.

На жаль, ми не можемо перевести такого „пікетування" як це роблять наші сусіди а цікаво булоб побачити і перевірити скільки то наших громадянок купуватиме не у наших крамницях.

Хто знає, чи наші жіночі товариства не зробилиб добре, якби серед своїх членів перепровадили щось приблизне до конкурсів купування у своїх і свої продукти. Може амбіція, а також і перспектива вирізнення та признання булиб тими учителями, які привчилиб наших громадянок до виконання своїх щоденних і буденних громадських обовязків, а не тільки до святочного проголошування патріотичних закликів, які дуже часто і з різних нагод чуємо саме від тих, що самі їх в щоденному житті не дотримують.

Може трохи за комічно виглядалаб пропозиція, щоб поруч зі святочною „бабою" і вазонком гарних квітів та писанками лежали у різьбленій коробці чи на гарній мищині різні квитки, як доказ, що все, що є на святочному столі дійсно „своє", але хто знає чи в умовинах нашого життя і нашої боротьби за власний промисл, такий засіб не був би доцільний і не дав би нам підрахунку наших свідомих і вартісних громадських одиниць. Вартоб було над тим подумати, а не сміятись з того, хоч може спочатку такий проект і виглядає трошки на „комарівський". На жаль, наше громадське щоденне життя вимагає ще в багатьох ділянках і таких „комарівських" засобів, які може і трошки образливі, але на які, на жаль, ми заслужили.

В усякому разі поміркувати над справою здійснення закупу всіх предметів і продуктів у „своїх" нам перед святами зовсім не пошкодить і напевно кожна в тайнику своєї душі признається, що робить вона нераз прогріх проти гасла „свій до свого і по своє" навіть тоді, коли це гасло старається впоювати в інших.

Я. О.

Чи ви тим можете похвалитись?

Довелось мені нещодавно бути на одному селі. Село велике але менш як на половину наше і навіть і та менша наша частина ще поділена на українців і „руських". Нема в тому селі ані Народного Дому, ані багато інтелігенції, всю працю тримає на своїх плечах лише свідомий священник та його молода дружина, але є в тому селі сильний і здоровий народній дух і те, що довелось почути і побачити там вмусилоб почервоніти неодного і неодну в місті.

Було це закінчення господарського курсу. Курсантки гарно приготовились до того закінчення, але справа не в тих смачних стравах, що вони приготували та не в тих промовах, виголошених з тої нагоди. Довелось почути і переконатись з уст учасниць курсу і їх гостей про те, чого не почуєте часто в розмові (боюсь, що не помиляюсь і нікого не кривджу) в сальонах нашої інтелігенції.

В часі пообідової гутірки зійшла мова на те, що читають і чи взагалі читають господарі і господині того села. Признавались нерадо і здавалось, що соромляться того, що так мало мають чим похвалитись. А було це так. Один господар передплачує чотири часописи, з того один щоденник і один політичний тижневик, а його жінка має свої три жіночі часописи. Друга родина налічує пять часописів, третя сім і з того два для дітей і т. д., підрахувавши всіх випитаних припало мені на трицять дійсно свідомих родин того села в середньому чотири часописи на родину, а середнє господарство того села є також чотириморгове.

Крім того, що передплачує кожний для себе часописи є ще там і часописи в місцевій „Просвіті", що міститься у приватній хаті і чимала бібліотечка, з якої користають і чоловіки і жінки, до того всього те село не дуже далеко від Львова і селяни бувають майже щодня у місті та й звідти привозять різні новини

І пригадався мені мимоволі стан передплат тих часописів, які виходять для нашої інтелігенції і так би кортіло знати, чи бодай десять наших пань на сотню можуть похвалитись, що вони мають бодай половину тих часописів, що мають селянки того села, про яке оповідаю, і перед яким у пошані схиляю голову.

Х. К.

Балачки про моду.

ВСЕ НАВИВОРІТ

Якщо минулорічна та й мода кількох попередніх років були під знаком достосування кольорів і всіх дрібничок туалети до головної частини нашого одягу, якщо мода попередніх років домагалась від елегантної пані, щоб її черевики, торбинка, рукавички, капелюшок і шалик були добре „стоновані", то цьогорічною химерою пані Моди є власне найріжнороднійше і найріжноманітніше контрастування. Зате ми цю пані Моду і любимо, що вона вимагає постійних змін і ріжноманітности так, як люблять мужчини химерних і вередливих жінок.

Отож вже на весні вимагає мода, щоб до сірого костюму додатки не були гранатові, але рожеві, зелені, червоні, фіялкові а часто навіть і двохкольорові скажім зелені з червоним. До костюму гранатовогоноситимемо червоні рукавиці та торбинку і капелюх, або ржаві. Якщо спідничка вашого костюму однокольорова і гладка, то жакетик до неї буде кратястий або в паси, скажім червоні і гранатові. Якщо випадково маєте жакетик однотонний, то зробіть собі до нього спідничку пасисту як „цяткований тигр". Очевидно, що якщо ваш костюм чорний, то носитимете до нього ясні, пастелеві капелюшки, але якщо маєте нагодою костюм ясносірий чи „беж" то капелюхи мусять бути чорні, або взагалі дуже темні. Свою ясну літню суконку ви відтіните темними оздобами.

Також контрастування і в матеріях. Цьогорічне „ампріме" буде або в „горошок", або пасисте і витворюватиме найріжноматніші несподіванки у комбінованні матеріялу, головно у складанні його у прерізні комбінації взорів. Будуть плащики сірі в рожевий пасок, доповнені сукнями рожевими в паски сірі, але ширші і виразніші. І матеріяли робитимуть нам ріжні несподіванки у своїй комбінації — наприклад лен комбінуватимемо з вовною, а ніжне, прозоре „органді" набере масивного і тяжкого вигляду у спортових закладках та ріжних фалдованнях. Або ще несподіваніще контрастування „лями" з бавовняними матеріялами і полотном. „Жерсі" буде цілком прозорим, зате вуаль виглядатиме як тяжка вовняна матерія, такі несподівані будуть з неї „клясичні" фасони суконь.

Навіть ваші рукавички будуть подвійні, але не у матеріялі а у кольорі і візерунку. Коли спідня частина буде скажім гранатова гладка, то горішня буде взориста, коли-ж горішня буде скажім бронзова то на долоні вона буде ясно синя і т. п. Ваша скіряна торбинка запинатиметься квіткою, але в кляпі жакету носитимете якусь тяжчу металеву оздобу.

Та париські кравці нераз уже переборщують, але на жаль, дуже часто ті, що хотять бути до „останнього гудзика" модними часто це переборщення сприймають і вводять у життя. Так наприклад один париський сальон вводить мальовані блюзки і то так, що комірець, гудзики, кишені, маншети і всякі інші дрібниці, як закладки, плісування, жаботи тощо намальовані а не пришивані, чи нашивані. Можна побачити ще дивніші речі на чисто париських моделях, так наприклад жакет застібається на спині і ви ззаду маєте враження, що бачите якусь вавіятку, яка вбрала навмисне жакет передом назад, бо навіть у бутоньєрці на спині маєте оздобу і кишені нашиті на задніх полах жакету. Але це вже така химера моди, що напевно і ті що найбільше їй потурають не наслідуватимуть її в цьому та не виставлятимуть себе на посміховисько, а щонайменше на риск висистання її вуличниками.

З нашої хроніки.

З КЛЮБОВОГО ЖИТТЯ.

Відчит п. Уляни Старосольської п. з. „Чи господарюємо раціонально" зібрав небагато слухачок у клюбі „Труду" й „Нової Хати". Видно тема була [illegible] популярна [illegible] несвіжа.

Тому пожаліла я за вступі п. [illegible] Раціоналізація нашого домашнього господарства є [illegible] пекучою проблемою. Господарське [illegible] Вже [illegible] час [illegible] напруження всіх сил. [illegible] Господиню треба [illegible] і в цій ділянці [illegible] [illegible] громадянок, що їх [illegible] кожний крок є обдуманий і доцільний.

П. Уляна Старосольська, молода економічна [illegible], почала свій відчит [illegible] домашнього господарства давнього й сучасного [illegible] Давні [illegible] вимагали багато й дорогих [illegible] до потреб [illegible] й хисту та мало були пристосовані до потреб [illegible] організму. Нові [illegible] [illegible] менше часу та добирають страви, що їх [illegible] потреб. [illegible] Господарювати це значить добирати [illegible] [illegible] можливостями [illegible] треб. З одного боку потреба, що ростуть, а з другого засоби, що все кургчаться, ось проблема, що її має [illegible] рішити господиня.

Референтка торкнулась основного питання [illegible] [illegible] стандартовий бюджету. Навела як приклад [illegible] [illegible] в Америці і [illegible] бюджети [illegible] в Варшаві та Львові. На жаль часто [illegible] [illegible] матеріялів майже не [illegible]. Тому референтка [illegible] [illegible] з [illegible] домашнього бюджету [illegible] [illegible] [illegible]

Дискусія була дуже [illegible]. Цікаві дані про домашнє будажетування дала п. Наталія Гаврих, абсольвентка Господарської Семінарії у Варшаві.

Сторінка без політики.

Королева Мері в музеї.

Льондонські часописи подають, що королева Мері відвідала перед кількома днями музей у Кардіффі і несподівано звернулась до кустоса з проханням показати їй плащ та инші предмети, що їх мав на собі князь Валії в той день, коли його помазували на князя Валії. Згідно з традицією ті всі реквізити переходять до кардіфського музею в той день, в якому князь Валії стає королем.

Кустос виконав счудований прохання королеви-матері, яка жестом дала знак, що вона хоче залишитися сама. Група окруження королеви пристанула у відповідній віддалі, але і з того місця теж видно було, як дрижала рука королеви коли вона льорнеткою оглядала плащ із горностаєвим ковніром, шпаду, капелюх і т. д. Відтак королева підійшла до портрету, на якому був змальований князь Валії замолоду і довго перед ним стояла. Коли вона вернулася до своєї дружини, її лице було холодне і спокійне, як завжди.

— Дякую вам — сказала до кустоса. — Всі речі знаменито збережені.

Ця вістка викликала в Англії доволі сильне враження.

Смерть кухаря Наполеона III.

В маленькій місцевости Гомані, недалеко Баленсієну жив старець, якого дуже часто відвідували журналісти. Той старець — на прізвище Дезіре Карпантіє — був довгі роки кухарем Наполеона III.

Саме перед кількома днями він помер. Коли хтонебудь із журналістів ставив йому питання:

— Чому ви завдячуєте свій довгий вік?

Тоді кухар завжди відповідав:

— Смачному приготовлюванню моїх страв.

Карпантіє варив собі страву завжди сам і робив те навіть в останніх роках свого життя, коли їв виключно овочі та ярину. У розмові він залюбки чванився своїми подорожами по світі: Наполеон III. та цісарева Евгенія брали його завжди зі собою підчас своїх подорожей. У своєму житті Карпантіє бачив багато монархів і майже всіх видніших державних і політичних діячів із середини минулого століття, бачив знаменитих акторів, музик та малярів.

До самої смерти Карпантіє задержав ясність думки і знамениту память.

—o—

Міліонер замкнений у власній касі.

В Атенах викликала справжню сензацію дивна смерть тамошнього багатиря, відомого грецького міліонера Апост. Кускуляса. Більш, як двацять літ тому виемігрував Кускуляс до Америки як бідний чоловік. Там зумів він за короткий час роздобути завдяки своїй проворности величенське майно.

Недавно повідомили поліцію в Ґальвестоні, що міліонер щез від довшого часу і ніхто не знає, куди він подівся. Поліція думала, що багача схопили ґанґстери і будуть домагатися грубих грошей за викуп. Цілий місяць вела поліція в тому напрямі слідство, одначе не могла ніде знайти найменшої точки зачепу для такого злочину. Тоді слідчий суддя рішив докладно перешукати цілий дім та домашні уладження, щоб таким чином знайти хочби якийсь найменший слід.

Поліція почала обшукувати докладно найменшу закутину в домі, одначе вислід був завжди відємний. Вкінці суддя велів перешукати ще велику сталеву касу, в якій міліонер переховував свої гроші. Коли поліційний шлюсар відчинив важкі панцирні двері каси, на підлогу обсунувся труп Кускуляса.

Імовірно міліонер шукав за якоюсь дрібницею в касі, при чому автоматичні двері каси затріснулися, або хтось мабуть їх за міліонером затріснув. Нещасний багач згинув із голоду. Дальше слідство виявило, що про ніякий злочин нема мови і тому слідство припинили. Грецький багатир залишив майна на трицять міліонів долярів. А що завіщання покійний не залишив, тому майже ціле майно переходить відповідними пайками на його жінку і чотирьох синів, з якими він не жив у конче приязних відносинах.

Знову виходитиме найстарший у світі часопис.

Важко сказати, коли направду повстала на світі перша газета. Вже у стариннім Римі влада видавала щось гейби періодичний часопис, в якому появлялися ріжні доручення, накази й комунікати. Той часопис називався „Акта ді урна". „Акта ді урна" писали в кільканадесяти примірниках на воскових табличках, або на пергамені.

Та радше можна вважати першим часописом у світі урядові комунікати, що їх видавала китайська влада в рівномірних відступах часу ще за 200 літ перед Хр. Ті комунікати перемінилися згодом в часопис у повному нинішньому значінні цього слова. Спершу ті часописи писали рукою на жовтім папері, бо жовтий колір уважають у Китаю цісарським кольором. Відтак ті часописи друкували і треба при тому пригадати, що китайці знали друкарську штуку кількасот літ перед Европою.

Китайський урядовий часопис перетривав більше як 2000 літ. Він перестав виходити в 1912 р. По дворічній перерві він появився знову, але десять літ тому його знову закрили.

Тепер китайський уряд хоче видавати часопис, який був би продовженням найстаршого у світі часопису.

Апетит павука.

Славний природник Джон Льобок, який переводив досліди над життям ріжних комах, цікавився теж і скількістю харчів, що їх споживає павук. Він устійнив, що ця комаха, беручи під увагу її величину, їсть найбільше з усіх комах і звірят. Льобок зважив відповідну кількість павуків перед і після їдження та обчислив, що якби так людина їла так інтенсивно як павук, то мусілаб хіба за 24 години зїсти цілих 2 воли, тринацять баранів, десять поросят і чотири бочки риб.

Значить, що ми робимо вовкові велику кривду, коли кажемо „вовчий апетит", бо ми повинні говорити радше „апетит павука".

ОБМАНЦІ, ЩО ВИКОРИСТОВУВАЛИ ФІЛ[АН]ТРОПІВ.

Норвеська поліція викрила в місцев[ості] Портсґрунд бюро, яке займалося довгі [роки] діяльністю. Воно писало систематично листи [до] ріжних філянтропів і добродійних установ з [про]ханням допомоги. Управителькою того б[юра] була якась Марґарета Єнзен, яку всі вважали [за] богату капіталістку. Їй помагало в „добро[дій]ній" діяльности двох синів.

Ясно, що датки, які щедро напливали, йшли для ніяких убогих, тільки для [...] матері і синів. Підчас ревізії у „бюрі" зна[йдено] незвичайно точно ведені книги, знаменито [...] джену картотеку зі списом ріжних богатих [...] та їх адресами. При кожній адресі була те[ж ко]ротка, але дуже дотепна характеристика [...] богатої людини.

Дотепна вдова та її сини вели в міст[і] Портсґрунд незвичайно скромне життя. За[те від часу] до часу вони виїздили за кордон і там розки[да]ли гроші на право й ліво

—o—

КОЛИ МУЖЧИНИ КУПУЮТЬ ЖІНОЧІ ОДЯГ[И].

Багато американських товарових домів [ро]слало до своїх клієнтів листи з повідомлен[ням], що вони будуть уладжувати у своїх крамни[цях] спеціяльні вечорі, підчас яких продавати[муть] мужчинам виключно жіноче білля. У своїх [лис]тах фірми зазначують, що мужчини, які куп[ують] своїм жінкам білля чи інші частини жіночого [о]дягу, на тому зовсім не визнаються й не ма[ють] найменшого смаку, так що жінки або вим[іня]ють такі дарунки, або їх відпродують.

Тому у згадані вечорі у крамницях прода[ва]тимуть спеціяльні крамарі, які даватимуть му[ж]чинам відповідні поради.

Справді американські купці вживають р[ізних] пропаганд — щоб „інтерес ішов".

—o—

Кінова хроніка.

— Королевою кіна на 1938. р. вибрали [в] Парижі Марію-Люїзу Флері — молоденьку акторку.

•

— Чаплін дозволив акторці Полет Ґо[дар], звязаній із ним умовою, виступити у фі[льмі] „Молоде серце" з Дуґлясом Фербенксом мо[]лодшим.

•

— У Стокгольмі журнал „Фільмбіль[...]" перевів серед своїх читачів анкету, як[а] [...] найкраща фільма минулого року. Більшість [го]лосів дістала фільма „Життя Еміля Золя". [На]кращим актором минулого року признали [Пав]ля Муні

•

— Японська цензура заборонила висві[тлю]вати в Японії французьку фільму „Товари[ші] зброї". Причина: „насмішливе змальовання армії заприязненої держави", значить [Німе]ччини.

ВЕСЕЛЕ.

ПРОФЕСІЙНА ГОРДІСТЬ.

— Отже прошу мені сказати, в який [спо]сіб украли портфель з кишені?

— Пане судде, думаю, що воно зовсім [...]ве. Правда, я міг би те докладно описати, [але] й так не зможете мене наслідувати

СЛУХ І СМАК.

— Івасю, смакує тобі?

— Алеж тето, хіба чуєш?

ЗАЗДРІСТЬ.

Жінка: „Петре, що значить той чорний [...] на твоїм фраку?

Муж: „Він значить, моя кохана, те, що [ти] чистила ще мого фрака від тієї пори, [як] не була білявкою.

ПРИЯТЕЛЬКИ.

— Знаєш, Данко виявив мені вчора [...] любов.

— Так? Правда, що він це робить [...]

ПЕРЕД ПОДОРОЖЮ.

— На день перед моїм виїздом я [...]рий із подорожньої горячки.

— Чомуж у такім випадку, не їдеш на [...] день швидше?

ПОХОДЖЕННЯ ВІД МАЛПИ.

— Дядьку, ми всі походимо від малпи — [...]трий чоловік перший запримітив, що він [...] з малпою?

Сторінка без політики.

Королева Мері в музеї.

Льондонські часописи подають, що королева Мері відвідала перед кількома днями музей у Кардіффі і несподівано звернулась до кустоса з проханням показати їй плащ та інші предмети, що їх мав на собі князь Валії в той день, коли його помазували на князя Валії. Згідно з традицією ті всі реквізити переходять до кардіфського музею в той день, в якому князь Валії стає королем.

Кустос виконав счудований прохання королеви-матері, яка жестом дала знак, що вона хоче залишитися сама. Група окруження королеви пристанула у відповідній віддалі, але і з того місця теж видно було, як дрижала рука королеви коли вона льорнеткою оглядала плащ із горностаєвим ковніром, шпаду, капелюх і т. д. Відтак королева підійшла до портрету, на якому був змальований князь Валії замолоду і довго перед ним стояла. Коли вона вернулася до своєї дружини, її лице було холодне і спокійне, як завжди.

— Дякую вам — сказала до кустоса. — Всі речі знаменито збережені.

Ця вістка викликала в Англії доволі сильне враження.

Смерть кухаря Наполеона III.

В маленькій місцевости Гомані, недалеко Валенсієну жив старець, якого дуже часто відвідували журналісти. Той старець — на прізвище Дезіре Карпантіє — був довгі роки кухарем Наполеона III.

Саме перед кількома днями він помер. Коли хтонебудь із журналістів ставив йому питання:

— Чому ви завдячуєте свій довгий вік?

Тоді кухар завжди відповідав:

— Смачному приготовлюванню моїх страв.

Карпантіє варив собі страву завжди сам і робив те навіть в останніх роках свого життя, коли їв виключно овочі та ярину. У розмові він залюбки чванився своїми подорожами по світі: Наполеон III. та цісарева Евгенія брали його завжди зі собою підчас своїх подорожей. У свому житті Карпантіє бачив багато монархів і майже всіх видніших державних і політичних діячів із середини минулого століття, бачив знаменитих акторів, музик та малярів.

До самої смерти Карпантіє задержав ясність думки і знамениту память.

—o—

Міліонер замкнений у власній касі.

В Атенах викликала справжню сензацію дивна смерть тамошнього багатиря, відомого грецького міліонера Апост. Кускуляса. Більш, як двадцять літ тому вимігрував Кускуляс до Америки як бідний чоловік. Там зумів він за короткий час роздобути завдяки своїй проворности величенське майно.

Недавно повідомили поліцію в Ґальвестоні, що міліонер щез від довшого часу і ніхто не знає, куди він подівся. Поліція думала, що багача схопили ґанґстери і будуть домагатися грубих грошей за викуп. Цілий місяць вела поліція в тому напрямі слідство, одначе не могла ніде знайти найменшої точки зачепу для такого злочину. Тоді слідчий суддя рішив докладно перешукати цілий дім та домашні улаштування, щоб таким чином знайти хочби якийсь найменший слід.

Поліція почала обшукувати докладно найменшу закутину в домі, одначе вислід був завжди відємний. Вкінці суддя велів перешукати ще велику сталеву касу, в якій міліонер переховував свої гроші. Коли поліційний шлюсар відчинив важкі панцирні двері каси, на підлогу обсунувся труп Кускуляса.

Імовірно міліонер шукав за якоюсь дрібницею в касі, при чому автоматичні двері каси затріснулися, або хтось мабуть їх за міліонером затріснув. Нещасний багач згинув із голоду. Дальше слідство виявило, що про ніякий злочин нема мови і тому слідство припинили. Грецький багатир залишив майна на трицять міліонів долярів. А що завіщання покійний не залишив, тому майже ціле майно переходить відповідними пайками на його жінку і чотирьох синів, в якими він не жив у конче приязних відносинах.

Знову виходитиме найстарший

У СВІТІ ЧАСОПИС.

Важко сказати, коли направду повстала на світі перша газета. Вже у стариннім Римі влада видавала щось гейби періодичний часопис, в якому появлялися ріжні доручення, накази й комунікати. Той часопис називався „Акта ді урна". „Акта ді урна" писали в кількадесятй примірниках на воскових табличках, або на пергамені.

Та радше можна вважати першим часописом у світі урядові комунікати, що їх видавала китайська влада в рівномірних відступах часу ще на 200 літ перед Хр. Ті комунікати перемінилися згодом в часопис у повному нинішньому значінні цього слова. Спершу ті часописи писали рукою на жовтім папері, бо жовтий колір уважають у Китаю цісарським кольором. Відтак ті часописи друкували і треба при тому пригадати, що китайці знали друкарську штуку кількасот літ перед Европою.

Китайський урядовий часопис перетривав більше як 2000 літ. Він перестав виходити в 1912 р. По дворічній перерві він появився знову, але десять літ тому його знову закрили.

Тепер китайський уряд хоче видавати часопис, який був би продовженням найстаршого у світі часопису.

Апетит павука.

Славний природник Джон Льобок, який переводив досліди над життям ріжних комах, цікавився теж і скількістю харчів, що їх споживає павук. Він устійнив, що ця комаха, беручи під увагу її величину, їсть найбільше з усіх комах і звірят. Льобок зважив відповідну кількість павуків перед і після їдження та обчислив, що якби так людина їла так інтенсивно як павук, то мусілаб хіба за 24 години зїсти цілих 2 воли, трийцять баранів, десять поросят і чотири бочки риб.

Значить, що ми робимо вовкові велику кривду, коли кажемо „вовчий апетит", бо ми повинні говорити радше „апетит павука".

ОБМАНЦІ, ЩО ВИКОРИСТОВУВАЛИ ФІЛЯН[ТРОПІВ]. ТРОПІВ.

Норвеська поліція викрила в місцевос[ти] Портсґрунд бюро, яке займалося доволі ... діяльністю. Воно писало систематично листи ... ріжних філянтропів і добродійних установ з ... ханням допомоги. Управителькою того бю[ра] була якась Марґарета Єнзен, яку всі вважали ... богату капіталістку. Їй помагало в „доброд[ій]-ній" діяльности двох синів.

Ясно, що датки, які щедро напливали, ... йшли для ніяких убогих, тільки для дотепн[ої] матері і синів. Підчас ревізії у „бюрі" ... незвичайно точно ведені книги, знамен[ито] ... джену картотеку зі списом ріжних богати[х] ... та їх адресами. При кожній адресі була теж ... ротка, але дуже дотепна характеристика ... богатої людини.

Дотепна вдова та її сини вели в міст[і] Портсґрунд незвичайно скромне життя. Зате ... до часу вони виїздили за кордон і там розк[ида]-ли гроші на право й ліво.

—o—

КОЛИ МУЖЧИНИ КУПУЮТЬ ЖІНОЧІ ОДЯ[ГИ].

Багато американських товарових домів ... слало до своїх клієнтів листи з повідомл[енням], що вони будуть уладжувати у своїх крам[ницях] спеціяльні вечорі, підчас яких продават[и] ... мужчинам виключно жіноче білля. У своїх ... тах фірми зазначують, що мужчини, які ... своїм жінкам білля чи інші частини жіночого ... дягу, на тому зовсім не визнаються й не ... найменшого смаку, так що жінки або ... ють такі дарунки, або їх відпродують.

Тому у згадані вечорі у крамницях прода[ва]-тимуть спеціяльні крамарі, які даватимуть ... чинам відповідні поради.

Справді американські купці вживають ... них пропаґанд — щоб „інтерес ішов".

—o—

Кінова хроніка.

— Королевою кіна на 1938. р. вибра[ли в] Парижі Марію-Люізу Флері — молод[у] акторку.

•

— Чаплін дозволив акторці Гюлет Го[дард], звязаній із ним умовою, виступити у ф[ільмі] „Молоде серце" з Дуґлясом Фербенксом [мо]-лодшим.

•

— У Стокгольмі журнал „Фільмбл[адет]" перевів серед своїх читачів анкету, ... найкраща фільма минулого року. Більшість ... голосів дістала фільма „Життя Еміля Зол[я]". ... кращим актором минулого року признали ... ля Муні.

•

— Японська цензура заборонила вис[вітлю]-вати в Японії французьку фільму „То[вариші] зброї". Причина: „насмішливе змальов[ання] армії заприязненої держави", значить ... чини.

ВЕСЕЛЕ.

ПРОФЕСІЙНА ГОРДІСТЬ.

— Отже прошу мені сказати, в який ... сіб украли портфель з кишені?

— Пане судде, думаю, що воно зовсі[м] ... ве. Правда, я міг би те докладно описати, ... й так не зможете мене наслідувати.

СЛУХ І СМАК.

— Івасю, смакує тобі?

— Алеж тето, хіба чуєш?

ЗАЗДРІСТЬ.

Жінка: „Петре, що значить той чорн[ий] ... на твоїм фраку?

Муж: „Він значить, моя кохана, те, що ... чистила ще мого фрака від тієї пори, ... не була білявкою.

ПРИЯТЕЛЬКИ.

— Знаєш, Данко виявив мені вчора ... любов.

— Так? Правда, що він це робить ...

ПЕРЕД ПОДОРОЖЮ.

— На день перед моїм виїздом я ... рий із подорожньої горячки.

— Чомуж у такім випадку, не їдеш ... день швидше?

ПОХОДЖЕННЯ ВІД МАЛПИ.

— Дядьку, ми всі походимо від малп... грий чоловік перший запомнітив, що ... є малпою?

Загальні Збори „Маслосоюзу“.

В четвер 14. ц. м. відбулися Загальні Збори „Маслосоюзу“ в салі Т-ва „Молода Громада“ у Львові при вул. Костюшка 1 а. Збори відкрив голова Надзірної Ради **сен. інж. Ю. Павликовський** в год. 10.45 передполуднем і привитав делегатів Районових Молочарень, представників центральних установ і української преси. До президії запросив **о. Павлюка** з Боянця, **сел. П. Григорчука** з Балинець, на секретаря **д-ра Капінку** з Калуша, які засіли за президіяльним столом побіч голови. Далі торкнувся аграрної політики і наслідків стихійних нещасть, що заважили на нашім молочарстві. Діловий рік зазначився дальшим наступом на українську молочарську кооперацію, що виявляється головно підтримкою „дикого молочарства“. Цей наступ ріс спеціяльно на Волині, де заборонено українським Районовим Молочарням утримувати навіть торговельний звязок зі своєю централею „Маслосоюзом“ у Львові. Одначе мужня постава українського селянства на Волині перекреслює всі пляни наших сусідів. Присутні приняли голосними оплесками заяву голови, щоб Збори вислали привіт українським кооператорам на Волині за їх гідне становище. Далі теплими словами згадав тих, діяльних кооператорів, які від нас відійшли. Їх память вшанували присутні повстанням з місць. По виборі верифікаційної комісії, що мала провірити протокол з попередніх Загальних Зборів, прийшли до голосу: **дир. А. Палій та дир. А. Мудрик.**

ЗВІТ З ДІЯЛЬНОСТИ ДИРЕКЦІЇ.

Оба промовці доповнили обширний друкований звіт з діяльности „Маслосоюзу“ за діловий 1937. Дир. А. Палій ствердив, що заг. поправа господарської конюнктури у світі, зокрема хліборобської продукції в европейських державах, найшла в багато меншій мірі своє віддзеркалення в Польщі. На це вплинуло головно стихійне нещастя, посуха, що навістила найважче Галичину, себто терен діяльности „Маслосоюзу“. Катастрофальна недостача паші причинилася до виняткового заломання продукції молока і вслід за тим на зменшення продукції масла. Всеж таки достава масла до „Маслосоюзу“ в діловому році була навіть вища від достави з 1935 року. Одначе „М. С.“ зумів заспокоїти внутрішній ринок так, що недобір достав до „М. С.“ відбився тільки на зменшенні експорту масла. Це найкраще виказує зріст дрібної продажі масла у власних крамницях „М. С“. Постійно теж зростає число покупців у крамницях „М. С.“ і це є найбільше відрадне явище. Незалежно від загального спадку продукції внаслідок стихійних нещасть і збільшеного натиску адміністраційної влади, достава молока до „М. С.“ збільшилася в діловому році на 14,67%. Цю збільшену доставу молока використав „М. С.“ головно до виробу сирів. З інших родів набілу дуже збільшилася в діловому році продаж сметани, творогу, шляхотних сирів і бриндзі власного виробу. Крім того поширено продаж яєць в діловому році, медів, хліба і булок.

При кінці ділового року „М. С.“ занявся направою і цинуванням бляшаної молочарської посуди. Дальше дир. А. Палій пояснив білянс і рахункове замкнення. Підкреслив, що адміністраційні кошти зменшилися в діловому році на 4,52 прц., хоч торги „Маслосоюзу“ зросли на 1 прц. Вкінці обговорив нову загрозу для української молочарської кооперації від нового молочарського законопроєкту, що хоче узалежнити всю торговлю набілом від адміністраційної влади. Крім того вже незабаром появиться новий розпорядок, що перекине цілу відповідальність на Районові Молочарні. Всі ці нові труднощі, що їх накладають на нас нові закони й розпорядки

пооремо, якщо збільшимо свою працю.

Зі звіту **дир. А. Мудрика** присутні довідалися, що влада робить величезні труднощі при реєстрації українських молочарських кооператив, хоч вони виконали всі вимоги нового молочарського закону. Влада відмовляла їм права істнувати і замикала їх

—

Одночасно польські молочарні чи приватні польські підприємці стараються вищою — хвилево — ціною за молоко притягнути українських селян на те лише, щоб поваливши українську молочарську кооперативу обнизити негайно ціну на молоко і використовувати немилосерно українських селян. Далі польські двори дістали приказ, щоб доставляли молоко лише до польських молочарень. Болючим ударом було теж припинення владою самодопомогової акції, що її вели секції охорони сільсько-господарських тварин „С. Г.“ і Р. М.

Далі промовець підкреслив, що широкий загал населення оцінив як слід працю ветеринарних лікарів при Р. М. Найкращий доказ це вимога селян, щоби Р. М. ангажували щораз то нових ветеринарних лікарів (у звітовому році працювало 16 лікарів). Вкінці промовець спинився над справою приспішеної механізації Р. М., бо експорт нестандаризованого масла швидко скінчиться. До цього необхідні інвестиційні кредити. Уряд призначив на це **7 міліонів** для молочарства цілої держави.

По довгих заходах обіцяв, що українське молочарство зможе користати з цього інвестиційного кредиту в сумі коло 300.000 зол. тоді, як для самого польського „звйонзку млечарского“ на Галичину призначив суму **1,986.000 зол.** Одначе по 2 і пів річних заходах виплачено до нині одній українській кооперативі 27.000 зол., а другій 10.000 зол., себто ледви **37.000 зол.** Зате між польське молочарство розділено вже ввесь інвестиційний кредит і тепер воно робить заходи, щоб дістати дальші кредити. Отже ми мусимо інтенсивніше приступити до збірки власних фондів і так сконсолідуватися, щоби відбити наступ на українську молочарську кооперацію.

ЗВІТ ВЕРИФІКАЦІЙНОЇ ТА КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ.

З черги **о. М. Павлюк** заявив, що верифікаційна комісія приняла протокол з попередніх Загальних Зборів. В імени Контрольної Комісії забрав слово її член дир. **О. Андрійович** і поставив внесок, щоб Загальні Збори признали абсолюторію Н. Раді і Дирекції за їх діяльність у звітовому році. **Вкінці інж. Зибенко** склав звіт з ревізії переведеної РСУК.

ОЖИВЛЕНА ДИСКУСІЯ.

Над згаданими звітами розвинулася оживлена дуже річева дискусія, в якій промовляли: **дир. інж. Е. Храпливий** (двічі), **дир. Кобрин** (Боянець), **дел. Фур** (двічі — Ременів), **дел.** Фолис (Лютовиська), **дел. Куземський** (Ожидів), **інж. Мельникович** (Жовква), **о. Прийма** (Ходорівщина), **сел. Ковальчук** (Улашківці), **м-р Глухівський** (Биховець), **дел. В. Чижевський** (Боднарів), **дел. В. Троць** (Щирець), **д-р Карапінка** (Калуш), **сел. П. Григорчук** (Балинці), **дел. Скачіш** (Деліїв), п-і **І. Блажкевичева** (Тернопіль), **дел. М. Дмишко** (Радехів), **дел. М. Караван** (Камінка Струмилова), **сен. О. Луцький** (Львів), якого довшу промову нагородили

Д-Р ІВАН КОПАЧ. 3

Наша релігійна музика.

(З нагоди духовного концерту „Львівського Бояна“ 9. IV. 1938.)

Такий був стан нашої старої релігійної музики коло р. 1800. Та він держався і дальше у вас цілий XIX. в. і в основі держиться ще й нині, хоч велика і страшна світова війна (1914—1918) так дуже багато річей перевернула догори ногами, а неодно навіть і зовсім усунула з свиду історичного життя людства. Ото московський большевизм виповів усякій религії, а передовсім християнській, завзяту і безпощадну боротьбу, бо, очевидно, він-же сам у своїй недосяжній чи там райській, мовляв, величности хоче стати одинокою **вірою і надією** цілого людства. Він-же конфіскує, а то й зовсім спалює на кострі навіть Плятона і Канта, що не підходять йому під смак його т. зв. марксистської науки та ідеольогії. А притім бурить і розвалює навіть найвеличніші архітектурно церкви або перемінює їх на музейні чи там клюбові станиці свого ніби премудрого, в дійсности дуже і дуже тупоумного і тільки безмежно зарозумілого та пишногордого т. зв. „безбожництва“. А що знову діється поза офіційною совітською большевією, то бачимо або чуємо щодня таки побіч себе з власного життєвого досвіду або також з часописних звісток зблизька і здалека, як от з Еспанії чи Мексики і т. д.

Та поки що ще стоїть нам і славна Ярославова св. Софія у Києві і високий митрополичий св. Юр у Львові, а в них уже й переховується ази по змозі також ціле наше тисячилітне релігійно-культурне добро. Розуміється, мертві — хочби які величаві архітектонічно — мури можуть таки колись розпастися, і то навіть самі собою від зубів невблаганного часу чи там, як каже раз Шевченко, за волею старенького Сатурна[1]), або й від розпутаної колись та невдержної ненависти зависних противників так, як то сталося колись навіть зі славним єрусалимським храмом царя Соломона. Але те ще таки не мусить бути і певно й не буде ніколи, і то всупереч всяким ворожим затіям, вже й кінцем релігійного культу, особливо-ж такого прегарного культу, яким є отсе наш український ще від самого нашого славного Володимира Великого (980—1015).

Бо от уже незабаром прийде до нас і наш пресвітлий Великдень. І кількож-то людей буде знову на нашій землі плакати з радости, що ще дожили до того, щоб і собі заспівати разом із „усім чесним собором“ оте божественне наше „Христосъ воскресе“ тай „Ангелъ вопіяше“ тай „Плотію уснувъ“ і т. д. і т. д. Ба, але чи так то тільки на сам Великдень? А у Великий Четвер на Страстях Христових „Єгда славніи ученици“? А у Велику Пятницю при виносі плащениці „Тебе одѣющагося свѣтом яко ризою“, а потім при Божім Гробі з поклоном „Благообразный Іосифъ“? І т. д. і т. д. Хто — питаю — зможе видерти ті неоцінені скарби нашої релігії, музики й поезії (хочби якою брутальною зверхною силою) з душі народу, якщо цілий нарід ті скарби справді цінить і ховає їх собі у своїй душі як найвище своє духове добро тут на землі?

Тай чи то не смішно, на сякий чи такий якийсь там адміністраційний зазив от так собі прихапцем з дня на день хотіти перекласти ті річи нпр. на польську мову для так дуже модних отсе чомусь тепер, мовляв, „православних поляків“? А думаю, що нема також й найменшої потреби перекладати ті наші старі літургічні тексти на теперішню — так сказатиб, будենну чи там поточну — українську мову і вводити ті переклади зараз до Церкви замісць старих оригіналів для конечної ніби „українізації“[2]). А то тому нема потреби, бо в тих текстах і слова і мельодії тай звязані з ними побожні настрої впродовж цілих віків нашої великої історії так тісно зрослися взаїмно зі собою, що розривати тепер ті складники один від одного є — на мою думку — зовсім немож-

---

[1]) Шевченко в р. 1849 згадує про нагробки своїх „старих“ (т. зв. батька і матери) такими словами:

„Хрести дубові похилились,
Слова дощем позмивались...
І не дощем і не слова
Гладесенько Сатурн стирає!..“

Тут римський „Сатурн“ стоїть замісць грецького „Кроноса“, бо Сатурн, попередник Юпітера, займав у римській мітольогії те саме становище, що Кронос (попередник Зевеса) у грецькій. А що Кронос — то властиво грецький „хронос“ (= час), то й видно ясно, що тут у Шевченка — зовсім оригінально й влучно, і то тільки мабуть задля ритму — римський Сатурн приняв на себе вложені поетом сильвіць на нього функцій грецького „хроноса“, тобто „часу“. Такого — що правда, зовсім несподіваного, але яже своєрідного і під поетичним оглядом справді знаменитого! — qui pro quo я більше ніде не стрічав у цілій всесвітній літературі, наскільки її знаю. Тут наш Шевченко, як і [illegible] й у всій своїй творчости, повний суверен, словом: Геній велитень.

[2]) З цим поглядом Шан. Автора не погодиться певно багато наших читачів, особливо наших православних волинян. — Ред.

Загальні збори „Маслосоюзу".

В четвер 14. п. м. відбулися Загальні Збори „Маслосоюзу" в салі Т-ва „Молода Громада" у Львові при вул. Костюшка 1 а. Збори відкрив голова Надзірної Ради **сен. інж. Ю. Павликовський** в год. 10.45 передполуднем і привитав делегатів Районових Молочарень, представників центральних установ і української преси. До президії запросив **о. Павлюка** з Боянця, **сел. П. Григорчука** з Балинець, на секретаря **д-ра Карапінку** з Калуша, які засіли за президіяльним столом побіч голови. Далі торкнувся аграрної політики і наслідків стихійних нещасть, що заважили на нашім молочарстві. Діловий рік зазначився дальшим наступом на українську молочарську кооперацію, що виявляється головно підтримкою „дикого молочарства". Цей наступ зріс спеціяльно на Волині, де заборонено українським Районовим Молочарням утримувати навіть торговельний звязок зі своєю централею „Маслосоюзом" у Львові. Одначе мужня постава українського селянства на Волині перекреслює всі пляни наших сусідів. Присутні приняли голосними оплесками заяву голови, щоб Збори вислали привіт українським кооператорам на Волині за їх гідне становище. Далі теплими словами згадав тих, діяльних кооператорів, які від нас відійшли. Їх память вшанували присутні повстанням з місць. По виборі верифікаційної комісії, що мала провірити протокол з попередніх Загальних Зборів, прийшли до голосу: **дир. А. Палій та дир. А. Мудрик.**

ЗВІТ З ДІЯЛЬНОСТИ ДИРЕКЦІЇ.

Оба промовці доповнили обширний друкований звіт з діяльности „Маслосоюзу" за діловий 1937. Дир. А. Палій ствердив, що заг. поправа господарської конюнктури у світі, зокрема хліборобської продукції в европейських державах, найшла в багато меншій мірі своє віддзеркалення в Польщі. На це вплинуло головно стихійне нещастя, посуха, що навістила найважче Галичину, себто терен діяльности „Маслосоюзу". Катастрофальна недостача паші причинилася до виняткового заломання продукції молока і вслід за тим на зменшення продукції масла. Всеж таки достава масла до „Маслосоюзу" в діловому році була навіть вища від достави з 1935 року. Одначе „М. С." зумів заспокоїти внутрішній ринок так, що недобір достав до „М. С." відбився тільки на зменшенні експорту масла. Це найкраще виказує зріст дрібної продажі масла у власних крамницях „М. С". Постійно теж зростає число покупців у крамницях „М. С." і це є найбільше відрадне явище. Незалежно від загального спадку продукції внаслідок стихійних нещасть і збільшеного натиску адміністраційної влади, достава молока до „М. С." збільшилася в діловому році на 14,67%. Цю збільшену доставу молока використав „М. С." головно до виробу сирів. З інших родів набілу дуже збільшилася в діловому році продаж сметани, творогу, шляхотних сирів і бриндзі власного виробу. Крім того поширено продаж яєць в діловому році, медів, хліба і булок.

При кінці ділового року „М. С." занявся направою і цинуванням бляшаної молочарської посуди. Дальше дир. А. Палій пояснив білянс і рахункове замкнення. Підкреслив, що адміністраційні кошти зменшилися в діловому році на 4,52 прц., хоч торги „Маслосоюзу" зросли на 1 прц. Вкінці обговорив нову загрозу для української молочарської кооперації від нового молочарського законопроєкту, що хоче узалежнити всю торговлю набілом від адміністраційної влади. Крім того вже незабаром появиться новий розпорядок, що перекине цілу відповідальність на Районові Молочарні. Всі ці нові труднощі, що їх накладають на нас нові закони й розпорядки та нечувані перепони адміністраційної влади поборемо, якщо збільшимо свою працю.

Зі звіту **дир. А. Мудрика** присутні довідалися, що влада робить величезні труднощі при реєстрації українських молочарських кооператив, хоч вони виконали всі вимоги нового молочарського закону. Влада відмовляла їм права істнувати і замикала їх саме тоді, як побіч них істнували приватні молочарні, що не лише не відповідали законним вимогам, але навіть найпримітивнішим вимогам гігієни. Щоб довести до упадку українські молочарські кооперативи адміністраційна влада використала навіть ті удари, що їх не щадила природа українському селянству. Отже деякі старости заборонили польським землевласникам, щоб продавали пашу або виарендовували пасовиська українським селянам. Поліція робила натиск, щоб українські селяни доставляли молоко до польських молочарських кооператив чи польських приватних підприємств виливаючи під ріжними притоками навіть молоко до рова і таким чином хотіли відстрашити наших селян від достави молока до українських Районових Молочарень. Одночасно польські молочарні чи приватні польські підприємці стараються вищою — хвилево — ціною за молоко притягнути українських селян на те лише, щоб поваливши українську молочарську кооперативу обнизити негайно ціну на молоко і використовувати немилосерно українських селян. Далі польські двори дістали приказ, щоб доставляли молоко лише до польських молочарень. Болючим ударом було теж припинення владою самодопомогової акції, що її вели секції охорони сільсько-господарських тварин „С. Г." і Р. М. Ця заборона впала на „С. Г." лише тому, що цю незвичайно корисну акцію між українським населенням вела своя рідна організація, бо польські організації вели і ведуть дальше таку саму самодопомогову акцію, на тих самих основах і не зустрічають ніяких перешкод. Далі промовець підкреслив, що широкий загал населення оцінив як слід працю ветеринарних лікарів при Р. М. Найкращий доказ це вимога селян, щоби Р. М. ангажували щораз то нових ветеринарних лікарів (у звітовому році працювало 16 лікарів). Вкінці промовець спинився над справою приспішеної механізації Р. М., бо експорт нестандаризованого масла швидко скінчиться. До цього необхідні інвестиційні кредити. Уряд призначив на це 7 мільйонів для молочарства цілої держави.

По довгих заходах обіцяв, що українське молочарство зможе користати з цього інвестиційного кредиту в сумі коло 300.000 зол. тоді, як для самого польського „звйонзку млечарского" на Галичину призначив суму **1,986.000 зол.** Одначе по 2 і пів річних заходах виплачено до нині одній українській кооперативі 27.000 зол., а другій 10.000 зол., себто ледви **37.000 зол.** Зате між польське молочарство розділено вже ввесь інвестиційний кредит і тепер воно робить заходи, щоб дістати дальші кредити. Отже ми мусимо інтенсивніше приступити до збірки власних фондів і так сконсолідуватися, щоби відбити наступ на українську молочарську кооперацію.

ЗВІТ ВЕРИФІКАЦІЙНОЇ ТА КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ.

З черги **о. М. Павлюк** заявив, що верифікаційна комісія приняла протокол з попередніх Загальних Зборів. В імени Контрольної Комісії забрав слово її член дир. О. **Андрійович** і поставив внесок, щоб Загальні Збори признали абсолюторію Н. Раді і Дирекції за їх діяльність у звітовому році. Вкінці **інж. Зибенко** склав звіт з ревізії переведеної РСУК.

ОЖИВЛЕНА ДИСКУСІЯ.

Над згаданими звітами розвинулася оживлена дуже річева дискусія, в якій промовляли: **дир. інж. Е. Храпливий** (двічі), **дир. Кобрин** (Боянець), **дел. Фур** (двічі — Ременів), **дел. Фолис** (Лютовиська), **дел. Куземський** (Ожидів), **інж. Мельникович** (Жовква), **о. Прийма** (Ходорівщина), **сел. Ковальчук** (Улашківці), **м-р Глухівський** (Биховець), **дел. В. Чижевський** (Боднарів), **дел. В. Троць** (Щирець), **д-р Карапінка** (Калуш), **сел. П. Григорчук** (Балинці), **дел. Скачіш** (Деліїв), **п-і І. Блажкевичева** (Тернопіль), **дел. М. Дмишко** (Радехів), **дел. М. Караван** (Камінка Струмилова), **сен. О. Луцький** (Львів), якого довшу промову нагородили

Д-Р ІВАН КОПАЧ. 3

Наша релігійна музика.

(З нагоди духовного концерту „Львівського Бояна" 9. IV. 1938.)

Такий був стан нашої старої релігійної музики коло р. 1800. Та він держався і дальше у нас цілий XIX. в. і в основі держиться ще й нині, хоч велика і страшна світова війна (1914—1918) так дуже багато річей перевернула догори ногами, а неодно навіть і зовсім усунула з сцени історичного життя людства. Ото московський большевизм виповів усякій релігії, а передовсім християнській, завзяту і безпощадну боротьбу, бо, очевидно, він-же сам у своїй недосяжній чи там райській, мовляв, величности хоче стати одинокою **вірою і надією** цілого людства. Він-же конфіскує, а то й зовсім спалює на костирі навіть Плятона і Канта, що не підходять йому під смак його т. зв. марксистської науки та ідеольогії. А притім бурить і розвалює навіть найвеличніші архітектурно церкви або переміняє їх на музейні чи там клюбові станиці свого ніби премудрого, в дійсности дуже і дуже тупоумного і тільки безмежно зарозумілого та пишногордого т. зв. „безбожництва". А що знову діється поза офіційною совітською большевією, то бачимо або чуємо щодня таки побіч себе з власного життєвого досвіду або також з часописних звісток зблизька і здалека, як от з Еспанії чи Мексика і т. д.

Та покищо ще стоїть нам і славна Ярославова св. Софія у Київі і високий митрополичий св. Юр у Львові, а в них уже й переховується нам по змозі також ціле наше тисячилітнє релігійно-культурне добро. Розуміється, мертві — хочби які величаві архітектонічно — мури можуть таки колись розпастися, і то навіть самі собою від зубів невблаганного часу чи там, як каже раз Шевченко, за волею старенького Сатурна¹), або й від розпутаної колись та нездержної ненависти завистних противників так, як то сталося колись навіть зі славним єрусалимським храмом царя Соломона. Але те ще таки не мусить бути і певно й не буде ніколи, і то всупереч всяким ворожим затіям, вже й кінцем релігійного культу, особливо-ж такого прегарного культу, яким є отсе наш український ще від самого нашого славного Володимира Великого (980—1015).

Бо от уже незабаром прийде до нас і наш пресвітлий Великдень. І кількож-то людей буде знову на нашій землі плакати з радости, що ще дожили до того, щоб і собі заспівати разом із „усім чесним собором" оте божественне наше „Христосъ воскресе" тай „Ангелъ вопіяше" тай „Плотію уснувъ" і т. д. і т. д. Ба, але чи так то тільки на сам Великдень? А у Великий Четвер на Страстях Христових „Єгда славніи ученици"? А у Велику Пятницю при виносі плащениці „Тебе одѣющагося свѣтом яко ризою", а потім при Божім Гробі з поклоном „Благообразный Іосифъ"? І т. д. і т. д. Хто — питаю — зможе видерти ті неоцінені скарби нашої релігії, музики й поезії (хочби якою брутальною зверхною силою) з душі народу, якщо цілий нарід ті скарби справді цінить і ховає їх собі у своїй душі як найвище своє духове добро тут на землі?

Тай чи то не смішно, на сякий чи такий якийсь там адміністраційний зазив от так собі прихапцем з дня на день хотіти перекласти ті річи нпр. на польську мову для так дуже модних отсе чомусь тепер, мовляв, „православних поляків"? А думаю, що нема також й найменшої потреби перекладати ті наші старі літургічні тексти на теперішню — так сказатиб, буденну чи там поточну — українську мову і вводити ті переклади зараз до Церкви замісць старих оригіналів для конечної ніби „українізації²). А то тому нема потреби, бо в тих текстах і слова і мельодії тай звязані з ними побожні настрої впродовж цілих віків нашої великої історії так тісно зрослися взаїмно зі собою, що розривати тепер ті складники один від одного є — на мою думку — зовсім немож-

---

¹) Шевченко в р. 1849 згадує про надгробки своїх „старих" (т. зн. батька і матери) такими словами:

„Хрести дубові похилилися,
Слова дощем позмивалися...
І не дощем і не слова
Гладесенько Сатурн отирає!.."

Тут римський „Сатурн" стоїть замісць грецького „Кроноса", бо Сатурн, попередник Юпітера, займав у римській мітольогії те саме становище, що Кронос (попередник Зевеса) у грецькій. А що Кронос — то властиво грецький „хронос" (= час), то й видно ясно, що тут у Шевченка — зовсім оригінально й вимовно, і то тільки мабуть задля ритму — римський Сатурн прийняв на себе вложені поетом силоміць на нього функції грецького „хроноса", тобто „часу". Такого — що правда, зовсім несподіваного, але якже своєрідного і [illegible] оглядом справді імпозантного! — [illegible] ще більше ніде не стрічав у цілій всесвітній літературі, наскільки її знаю. Тут наш Шевченко, як зрештою й у всій своїй творчості, повний суверен, словом: Геній великан!

²) З цим поглядом Шан. Автора не погодиться певно багато наших читачів, особливо зпоміж православних волиняків. — **Ред.**

присутні голосними оплесками, дел. **О. Андрійович** (Печеніжин) і **дел. Семенюк** (Коршів), який при кінці своєї промови відчитав низку резолюцій. Делегати Р. М. наводили безліч фактів, що ілюструють пляновий і послідовний наступ наших сусідів на українську молочарську кооперацію з усіх боків, вулицею починаючи, шиканами адміністраційної влади кінчаючи. Вказували теж на ріжні наші недомагання, що їх слід якнайшвидше усунути, щоб наша молочарська кооперація не лише видержала скажений наступ але і розвивала далі свою корисну діяльність. Деякі делегати звертали увагу на нову загрозу для українського молочарства від **пошесних недуг**: прищиці та слинявки. З промов усіх кооперативних діячів пробивалася сильна віра, що підсилений наступ на нас обєднає нарешті цілий український нарід і що **його мусимо видержати**. Промовці ствердили, що вороже наставлення і удари природи — стихійні нещастя не зломили нас, лише ще більше загартували. Молочарська кооперація вийшла у звітовому році далі зміцнена і під організаційним та матеріяльним оглядом і в ділянці технічного удосконалення та вкінці в ділянці господарсько-годівельних почннів. Вкінці українська молочарська кооперація доложила всіх зусиль, щоб виповнити всі вимоги нового молочарського закону та розпорядків, бо це ще більше зміцнить її.

Промовцям відповідали **дир. А. Палій** та **дир. А. Мудрик.**

Опісля Заг. Збори одноголосно признали абсолюторію Н. Раді і Дирекції за її діяльність

ВИБІР ЧЛЕНІВ Н. РАДИ.

По півгодинній перерві на обід Загальні Збори вибрали однодушно до Надзірної Ради тих самих трьох членів Н. Ради, яких вильосовано. Отже членами Н. Ради залишились далі: **дир. Осип Андрійович (Печеніжин), сел. Кость Мигаль (Белзець) та о. Матвій Павлюк (Боянець)**; як заступник увійшов **п. Дмитро Двуліт** (Риботичі).

Ці незвичайно ділові Загальні Збори „М. С." закінчив короткою промовою голова сен **Ю. Павликовський** в год. 4.45 пополудні

——о——

НОВИНКИ.

— **В перші роковини** смерти бл. п. Евстахія Прийми відправлять Поминальне Богослуження **в суботу 16. ц. м. в год. 8,** зранку в церкві св. Петра і Павла.

— **Забирають ще одну українську площу у Львові.** Магістрат м. Львова вивласнює 10-тиморгову площу, що є власністю церкви св. Миколая. Саме ця площа найбільше підійшла під будову міської очищальні.

— **Прикра помилка.** У частині накладу „Діла" ч. 80. з 13-го квітня ц. р. у посмертній згадці про бл. п. Юліяна Вергановського трапилася прикра помилка, що Ю. Вергановський був братом покійного Володимира Вергановського, б. проф. львівського університету. Спростовуємо цю помилку. Проф. Володимир Вергановський живе і, дай Боже, щоб жив якнайдовше.

— **Нововідкрита** крамниця і робітня взуття: Григорій Болнар, Станиславів, Собіського 38.

— **Протиалькогольний вечір.** Протиалькогольний і протинікотинний Гурток „Відродження" при гімн. СС. Василіянок у Львові, вул. Длугоша 17 а. улаштовує 16. ц. м. протиалькогольний вечір разом із виставою. Вступ: добровільні датки від 20 сот. Початок у год. 17.30.

— **Концерт псальмів.** У неділю 17. IV. в год. 18-ій відбудеться в семинарицькій церкві Св. Духа концерт псальмів, які відспіває хор питомців Духовної Семинарії. Вступ за добровільними датками. Програма при вході через браму Духовної Семинарії.

— **Смерть львівського професора.** Учора помер у Львові у 69 р. життя емеритований професор львівського університету Мстислав Вартенберг. Він займав катедру фільософії поруч професора К. Твардовського, що помер кілька місяців тому. М. Вартенберг був мало продуктивний, як учений і не виховав собі учнів.

— **Автобусовий двірець** коштом 100.000 золотих будує магістрат міста Рибніка. Львів вдовол'юється постоєм автобусів серед болотнистої Стрілецької площі.

— **Львівська хроніка.** В середу пополудні вибухла пожежа у пивниці, що належить до складу мануфактури Марії Едель (Шпитальна 1). Огонь знищив більшу кількість сукна, якого вартости ще не устійнили. Склад занявся від ацетиленового апарату, яким монтер Беднарський споював кальорифери. — До споживчої крамниці Стефанії Ільківи (Городецька 168) вломився невідомий справець і вкрав харчевим продуктів на суму 50 зол.

— **За зловживання у „Суспільній Обезпечальні".** По чотирьох днях розправи у справі зловживань у „Суспільній Обезпечальні" запав присуд, яким засудили: Динського на чотири роки вязниці, Бріфера на 4 роки, Фішлера на 8 місяців (на підставі амнестії зменшили до 4-х місяців), Винницького на 6 місяців з припиненням кари на 3 роки. Рубеля, Лянґевича і Кобера звільнили від вини і кари. Лянґевича і Рубеля боронили адвокати д-р Л. Ганкевич і М. Прийма.

— **Краєва хроніка.** Перед бережанським окружним судом ідбулася розправа проти Петра й Івана Вальчишинів, яких обвинувачували за те, що кинулися на постерункового Карла Гординського. Обох засудили на кару по 8 місяців вязниці. — Старшого постерункового з Мдики, Михайла Мазура, засудив окружний суд у Пер[...] ці на півтора року вязниці з припинення[м ка]ри за те, що неправно ужив зброї та спри[чинив] важке ушкодження тіла Владислава Кул[...]

— **Ограбили касу коломийської ме[...]** Ніччю з вівтірка на середу невідом[і] заїхали особовим автом під будинок [...]ського волосного уряду, вломилися до [...]ти, в якій стоїть огнетревала каса, розвер[...]раком та забрали 300 зол. більоном. Під [...] паперів лежала залізна касетка з біль[...]тівою, але її грабіжники не запримітили. [...]ники відїхали автом у невідомому напр[ямі.]

— **Вмер польський маляр.** У четвер, [...] квітня ц. р. вмер у Кракові визначний [поль]ський маляр Петро Стахевич. До найвизна[чні]ших його картин зараховують „Легенд[и про] Матір Божу", „Кво вадіс" та „Похорон [...]зира".

— **Пожежа.** У Бобулинцях коло Бучача [згорі]ли чотири господарства разом з мертвим [інвен]тарем та збіжжям призначеним на засів; [зго]ріла одна корова.

— **Душегубство в Калуші.** В середу, коло [...] години вечором якийсь невідомий справ[ець] бив та ограбив власничку крамниці Цилю [Гел]лер. Коли Ґеллерова замкнула крамницю і [пішла] до свого мешкання, віддаленого кільк[а...] метрів від Ринку, невідомий тип увійшов [...] до хати і користаючи з неприсутности [...] ніх, намагався відібрати гроші. Ґеллерова [...] гроші у мішочку на грудях і завзято бор[ола]ся. Тоді напасник затягнув її до комір[ки і] ударом сокири розчерепив їй голову. Піс[ля то]го розірвав блюзку і забрав мішочок, [в якім] було 1200 зол.

— **Поліціянт застрілив поліціянта.** В [...]яті поліції у Полоцьку „пшодовнік" Мар[...]ліцький стрілив три рази до „пшодовні[ка" Ми]хайла Буца та поклав його трупом на м[ісці. Пі]сля того вбивник вибіг на подвіря і с[покінчив са]могубством, стріляючи собі в голову. [...] що причина цього вбивства й самогубст[ва — осо]бисті порахунки.

— **Сплав дерева по большевицьки.** Ко[...]на комісія ствердила, що на ріці Лов[аті спла]вюють дерево так, що зрубані дерева [...] галуззям і корінням кидають до ріки, [...] на те, що водний струм сам занесе його [до Іль]менського озера. Тимчасом рівень води [...] обнизився, а дерево позачіплялось об [...]ючи поклади грубі на 2 метри; до Ільмен[ського] озера не доплило ні одно дерево. Школ[и о]ховують на десятки мілїонів рублів.

— **Смерть Шаляпіна.** У 65 р. життя [помер в] Парижі один із найбільших співаків [...] десятиліть Хведір Шаляпін. Він спів[ав ...] останньої своєї недуги, яка звалила його [...] місяців тому. Шаляпін ніколи не хорув[ав і ...]ли не пильнував свого горла лікувал[...]

ливо, якщо для нашого народу хочемо ще й дальше задержати ті твори з повним їх життям та з цілою їх релігійною силою. Таж то подув довгих-предовгих віків, то подих наших великих предків віє з них на нас, тепер таких бідних і немічних — словом: то Божа сила міститься в них, все та сама і зовсім незалежна від дрібних та скороминних людських мод і забаганок. Так непорушно удержує также римо-католицька Церква свою літурґічну латину по цілім світі. І також й жиди пестять собі свою старозавітну еврейську Тору, і то навіть по найдальших закутинах цілої землі.

А гадаю, що також під правописним оглядом треба би наші церк. тексти переписувати і друкувати рішучо і послідовно давним, питомим тим текстам, способом, т. зн. з „ъ" „ы" і „ѣ", поминаючи тільки рідкі і тепер справді вже зовсім непотрібні букви старої кирилиці: зело, кси, пси, фтиту та ижицю. До старих текстів, — які, очевидно, у нас треба безумовно читати з українською вимовою (отже „ѣ" як „і") — булоб добре для мирян, тобто для загалу вірних, долучувати з боку або на долині гарні українські переклади в цілости, або бодай у примітках додавати деякі короткі пояснення, особливо рідких і нам уже тепер мало зрозумілих старославянських висловів[1])

Історія людства посвідчає наглядно, що всякий релігійний культ держиться дуже твердо колись раз устійнених та принятих норм і форм, а притім также освячених довгою традицією висловів. Так було вже в старовиннім Египті і в не менше старовиннім Вавилоні. А ми бачимо навіть у нашого Шевченка, якими самоцвітами із Святого Письма він прибрав та прикрасив свою так дуже розкішну і виплекану доню, українську Музу. Пригадатиб собі тут під цим оглядом от хочби тільки отой величний переспів його із пророка Ісаії (глава XXXV): „Радуйся, ниво неполитая!" А як далеко в старовину сягає у нашій богослужбі жива невмируща традиція серед нашого народу, те нехай посвідчить от хочби отсей один момент: Хто з нас не знає і не співає що року онтого величного нашого кондака на Йордан (подаю як строфу):

„Явился еси днесь вселеннѣй,
и свѣтъ **Твой, Господи, знаменася** на
насъ,
въ разумѣ поющихъ Тя:
Пришелъ еси и явился еси
свѣтъ неприступный."

Чи ми його не розуміємо, хоч він у старославянській мові? Так, певно всі, навіть зовсім невчені й неписьменні, добре розуміємо і голосно співаємо. Алеж то твір царгородського [дy]ховника Романа (т. зв. Сладкопівця, [ро]дом з Сирії), сучасника византійського цісаря [Юсти]ніяна (527—565), отже твір із VI. в., тобто з часу, як у Царгороді будували [най]величніший на світі християнський храм, церкву св. Софії, т. зн. храм для Божої мудрости. А ось для порівнання грецький оригінал тої пісні (также яка поетична), тільки написана нашими буквами):

„Епефáнес сéмерон
те ойкумéне,
кай то фóс су, кирiє,
есемейоте
еф гемáс ен епігнозей
гимнýнтас се:
éльтес, ефáнес
то фос, то апрóсітон."

Ану, попробуй собі, цікавий читачу, [...] ровинний церковний наш „кондак" [...] на якунебудь теперішню европейську [мову,] нехай буде й на певно добре знану [...] польську, евентуально для т. зв. [...]них поляків", але перекласти так, щоб [не за]тити при тім ані музичного ритму [...] зовсім своєрідного гієратичного [...]паху тої пісні і т. д. і т. д. Так, попробуй, [і по]бачиш, що є твори, яких узагалі не [можна пе]рекладати...

Отже ми щасливі, що маємо [...] службу в близькій нам і легко зр[озумілій] високоцінній старославянській мові, [...] ще з IX. в. від св. славянських апостолів [Кири]ла і Методія. А потрібні нам тут і там [поясне]ння текстів дасть нам уже певно, [...] дати, свідущий своїх душпастирських [...]ків наш духовний провідник — [...]

(Продовження [...])

[1]) Такий, дуже гарний і дуже цінний, молитвослов п. з. „Будьте доховні. Молитовник служебний пресвятої і преnепорочної Діви Марії" видав минулого року мій дорогий шкільний товариш ще з давної василіянської бучацької гімназії, о. Лазар Березовський ЧСВВ, тепер консультор Архимандрита ОО. Василіян у Римі (Жовква 1937, 16°, стор 484 + VI). Але може знайти там у нього аж таке от „модернізми": В ім'я Отця іно сина мій апостолів?); молитва (чи вже й „молитва" не добре тепер у нас?); Слава Отцю й Синові і Святому Духові (чи маємо вже скотитися аж до „Synowi" та „Duchowi"? Таж великороси і поляки вважають по часті і не знають нашого питомешного, такого дуже для української мови характеристичного, середнього „и" (тобто звука, що фонетично лежить десь посередині між „і" та „ы"); „глас шостий" і „глас сьомий" (подумати тільки: староцинне слово „глас" і поруч такомодерне „шостий", „сьомий"...)

присутні голосними оплесками, дел. О. Андрійович (Печеніжин) і дел. Семенюк (Коршів), який при кінці своєї промови відчитав низку резолюцій.

але і розвивала далі свою корисну діяльність. Деякі делегати звертали увагу на нову загрозу для українського молочарства від пошесних недуг: прищиці і слинявки. З промов усіх кооперативних діячів пробивалася сильна віра, що підсилений наступ на нас обеднає нарешті цілий український нарід і що його мусимо видержати. Промовці ствердили, що вороже наставлення і удари природи — стихійні нещастя не зломили нас, лише ще більше загартували. Молочарська кооперація вийшла у звітовому році дальше зміцнена і під організаційним та матеріяльним оглядом і в ділянці технічного удосконалення та вкінці в ділянці господарсько-годівельних почнинів. Вкінці українська молочарська кооперація доложила всіх зусиль, щоб виповнити всі вимоги нового молочарського закону та розпорядків, бо це ще більше зміцнить її.

Промовцям відповідали дир. А. Палій та дир. А. Мудрик.

Опісля Заг. Збори одноголосно признали абсолюторію Н. Раді і Дирекції за її діяльність.

ВИБІР ЧЛЕНІВ Н. РАДИ.

По півгодинній перерві на обід Загальні Збори вибрали однодушно до Надзірної Ради тих самих трьох членів Н. Ради, яких вильосовано. Отже членами Н. Ради залишилися далі: **дир. Осип Андрійович (Печеніжин), сел. Кость Мигаль (Белзець) та о. Матвій Павлюк (Боянець); як заступник увійшов п. Дмитро Двуліт (Риботичі).**

Ці незвичайно ділові Загальні Збори „М. С." закінчив короткою промовою голова сен. **Ю. Павликовський** в год. 4.45 пополудні.

——о——

НОВИНКИ.

— **В перші роковини смерти бл. п. Евстахія Прийми** відправлять Поминальне Богослуження в суботу 16. ц. м. в год. 8. зранку в церкві св. Петра і Павла.

— **Забирають ще одну українську площу у Львові.** Магістрат м. Львова вивласнює 10-тиморгову площу, що є власністю церкви св. Миколая. Саме ця площа найбільше підійшла під будову міської очищальні.

— **Прикра помилка.** У частині накладу „Діла" ч. 80. з 13-го квітня ц. р. у посмертній згадці про бл. п. Юліяна Вергановського трапилася прикра помилка, що Ю. Вергановський був братом покійного Володимира Вергановського, б. проф. львівського університету. Спростовуємо цю помилку. Проф. Володимир Вергановський живе і, дай Боже, щоб жив якнайдовше.

— **Новововідкрита крамниця і робітня взуття:** Григорій Боднар, Станиславів, Собіського 38.

— **Протиалькогольний вечір.** Протиалькогольний і протинікотиновий Гурток „Відродження" при гімн. СС. Василіянок у Львові, вул. Длугоша 17 а улаштовує 16. ц. м. протиалькогольний вечір разом із виставою. Вступ: добровільні датки від 20 сот. Початок у год. 17.30.

— **Концерт псальмів.** У неділю 17. IV. в год. 18-ій відбудеться в семинарицькій церкві Св. Духа концерт псальмів, які відспіває хор питомців Духовної Семинарії. Вступ за добровільними датками. Програма при вході через браму Духовної Семинарії.

— **Смерть львівського професора.** Учора помер у Львові у 69 р. життя емеритований професор львівського університету Мстислав Вартенберг. Він займав катедру фільософії поруч професора К. Твардовського, що помер кілька місяців тому. М. Вартенберг був мало продуктивний, як учений і не виховав собі учнів.

— **Автобусовий двірець** коштом 100.000 золотих буде магістрат міста Рибніка. Львів вдоволюється постоєм автобусів серед болотнистої Стрілецької площі.

— **Львівська хроніка.** В середу пополудні вибухла пожежа у пивниці, що належить до складу мануфактури Марії Едель (Шпитальна 1). Огонь знищив більшу кількість сукна, якого вартости ще не устійнили. Склад занявся від ацетиленового апарату, яким монтер Беднарський споював кальорифери. — До споживчої крамниці Стефанії Ільківи (Городецька 168) вломився невідомий справець і вкрав харчевих продуктів на суму 50 зол.

— **За зловживання у „Суспільній Обезпечальні".** По чотирьох днях розправи у справі зловживань у „Суспільній Обезпечальні" зап̇ав присуд, яким засудили: Динського на чотири роки вязниці, Бріфера на 4 роки, Фішлера на 8 місяців, на підставі амнестії зменшили до 4-х місяців, Винницького на 6 місяців з припиненням кари на 3 роки. Рубеля, Лянгевича і Кобера звільнили від вини і кари. Лянгевича і Рубеля боронили адвокати д-р Л. Ганкевич і М. Прийма.

— **Краєва хроніка.** Перед бережанським окружним судом ізбулася розправа проти Петра й Івана Вальчишинів, яких обвинувачували за те, що кинулися на постерункового Карла Гординського. Обох засудили на кару по 8 місяців вязниці. — Старшого постерункового з Мдики, Михайла Мазура, засудив окружний суд у Перем[ишлі] на півтора року вязниці з припиненням ... за те, що неправно ужив зброї та спри[чинив] важке ушкодження тіла Владислава Кпа...

— **Ограбили касу коломийської волос[ти].** Ніччю з вівтірка на середу невідомі справ[ці] заїхали особовим автом під будинок колом[ий]ського волосного уряду, вломилися до ... ти, в якій стоїть огнетревала каса, розпорол[и] раком та забрали 300 зол. більоном. Під ст... паперів лежала залізна касетка з більшо... тівою, але її грабіжники не запримітили. ... ники відїхали автом у невідомому напрям[ку].

— **Вмер польський маляр.** У четвер, 14. квітня ц. р. вмер у Кракові визначний по[ль]ський маляр Петро Стахевич. До найвизначні[ших] його картин зараховують „Легенду ... Матір Божу", „Кво вадіс" та „Похорон ... тира".

— **Пожежа.** У Бобулинцях коло Бучача зг[оріли] чотири господарства разом з мертвим ... тарем та збіжжам призначеним на засів; вгор[іла] лася одна корова.

— **Душегубство в Калуші.** В середу, коло 8 години вечором якийсь невідомий справець убив та ограбив власничку крамниці Цилю Геллер. Коли Геллерова замкнула крамницю і пішла до свого мешкання, віддаленого кілька... метрів від Ринку, невідомий тип увійшов за н[ею] до хати і користаючи з неприсутности дома... ніх, намагався відібрати гроші. Геллерова мала гроші у мішочку на грудях і завзято боронила... ся. Тоді напасник затягнув її до комірки і ... ударом сокири розчерепив їй голову. Після ... го розірвав блюзку і забрав мішочок, в ... було 1200 зол.

— **Поліціянт застрілив поліціянта.** В коміс... яті поліції у Полоцьку „пшодовник" Марія[н] ...ліцький стрілив три рази до „пшодовніка" ... хайла Буца та поклав його трупом на місці. П[і]сля того вбивник вибіг на подвіря і скінчи[в] могубством, стріляючи собі в голову. Каж[уть], що причина цього вбивства й самогубства — ... собисті порахунки.

— **Сплав дерева по больше[в]ицьки.** Контро[ль]на комісія ствердила, що на ріці Ловаті спла[в]ляють дерево так, що зрубані дерева разом ... галуззям і корінням кидають до ріки, рахую[чи] на те, що водний струм сам занесе його до Іль[]менського озера. Тимчасом рівень води на р[іці] обнизився, а дерево позачіплялось об дно ... ючи поклади грубі на 2 метри; до Ільменсько[го] озера не доплило ні одно дерево. Школу ... ховують на десятки міліонів рублів.

— **Смерть Шаляпіна.** У 65 р. життя помер у Парижі один із найбільших співаків остан[ніх] десятиліть Хведір Шаляпін. Він співав аж ... останньої своєї недуги, яка звалила його ... місяців тому. Шаляпін ніколи не хорував і ... ли не пильнував свого горла лікуваннями ...

диво, якщо для нашого народу хочемо ще й дальше задержати ті твори з повним їх життям та з цілою їх релігійною силою. Таж то подув довгих-предовгих віків, то подих наших великих предків віє з них на нас, тепер таких бідних і немічних — словом: то Божа сила міститься в них, все та сама і зовсім незалежна від дрібних та скороминних людських мод і забаганок. Так непорушно удержує також римо-католицька Церква свою літургічну латину во цілім світі. І таксамо й жиди пестять собі свою старозавітну еврейську Тору, і то навіть по найдальших закутинах цілої землі.

А гадаю, що також під правописним оглядом треба би наші церк. тексти переписувати і друкувати рішучо і послідовно давним, питомим тим текстам, способом, т. зн. з „ъ" „ы" і „ѣ", поминаючи тільки рідкі і тепер справді вже зовсім непотрібні букви старої кирилиці: зело, кси, пси, фтиту та ижицю. До старих текстів, — які, очевидно, у нас треба безумовно читати з українською вимовою (отже „ѣ" як „і") — булоб добре для мирян, тобто для загалу вірних, долучувати з боку або на долині гарні українські переклади в цілости, або бодей у примітках додавати деякі короткі пояснення, особливо рідких і нам уже тепер мало зрозумілих старославянських висловів*)

*) Такий, дуже гарний і дуже цінний, молитвослов п. з. „Будьте досконалі. Молитовник служебниці пресвятої і пречистої Діви Марії" видав минулого року мій дорогий шкільний товариш ще з давної василіянської бучацької гімназії, о. Лазар Березовський ЧСВВ, тепер консультор Архимандрита ОО. Василіян у Римі (Жовква 1937, 16°, стор 484 + VI). Але лиже ... там у нього аж такі от „модернізми": В ім'я Отця (до що той апостроф?); молитва (чи вже й „молитва" не добре тепер у нас?); Слава Отцю й Синові і Святому Духові (чи маємо вже скочуватися аж до „Synowi" та „Duchowi"? Таж великороси і поляки взагалі не мають і не знають нашого питоменного, такого дуже для української мови характеристичного, середнього „и" (тобто звука, що фонетично лежить десь посередині між „і" та „ы"); „глас шостий" і „глас сьомий" (подумати тільки: староцерковне слово „глас" і поруч гіпермодерне „шостий", „сьомий"...)

Історія людства посвідчає наглядно, що кожний релігійний культ держиться дуже твердо колись раз устійнених та принятих норм і форм, а притім також освячених довгою традицією висловів. Так було вже в старовиннім Єгипті і в не менше старовиннім Вавилоні. А ми бачимо навіть у нашого Шевченка, якими самоцвітами із Святого Письма він прибрав та прикрасив свою так дуже розкішну і виплекану доню, українську Музу. Пригадатиб собі тут під цим оглядом от хочби тільки отой величний переспів його із пророка Ісаії (глава XXXV): „Радуйся, ниво неполитая!" А як далеко в старовину сягає у нашій богослужбі жива невмируща традиція серед нашого народу, те нехай посвідчить от хочби отсей один момент: Хто з нас не знає і не співає що року онтого величного нашого кондака на Йордан (подаю як строфу):

„Явился еси днесь вселеннѣй,
и свѣтъ Твой, Господи, знаменася на
насъ,
въ разумѣ поющихъ Тя:
Пришелъ еси и явился еси
свѣтъ неприступный."

Чи ми його не розуміємо, хоч він у старославянській мові? Так, певно всі, навіть зовсім невчені й неписьменні, добре розуміємо і голосно співаємо. Алеж то твір царгородського [пись]ховника Романа (т. зв. Сладкопівця, родо[м з] Сирії), сучасника византійського цісаря Юс[ти]ніяна (527—565), отже твір із VI. в. по [Хр.] тобто з часу, як у Царгороді будували н[айве]личніший на світі християнський храм, і ... церкву св. Софії, т. зн. храм для Божої Пре[]мудрости. А ось для порівнання грецький [ори]гінал тої пісні (також яка поетична с... тільки написана нашими буквами):

„Епефáнес сéмерон
те ойкумéне,
кай то фóс су, кирíе,
есемейоте
еф гемáс ен епíгнозей
гимнýнтас се:
éльтес, ефáнес
то фос, то апрóсітов."

Ану, попробуй собі, цікавий читачу, ... ровинний церковний наш „кондак" пере[класти] на якунебудь теперішню европейську м[ову], нехай буде й на певно добре знану Тобі ... польську, евентуально для т. зв. „правди[вих] них поляків", але перекласти так, щоб не ... тити при тім ані музичного ритму ані ... зовсім своєрідного гієратичного смаку ... паху тої пісні і т. д. і т. д. Так, попробуй ... бачиш, що є твори, яких узагалі не мож[на пе]рекладати...

Отже ми щасливі, що маємо нашу ... службу в близькій нам і легко зрозумі[лій] ... сокоцінній старославянській мові, яку ... ще з IX. в. від св. славянських апостолів ... ла і Методія. А потрібні нам тут і там ... ня текстів дасть нам уже певно, бо й ... дати, свідущий своїх душпастирських ... ків наш духовний провідник — свяще...

(Продовження ...)

собами. Він був сином казанського селянина і співав у церковному хорі. Після дуже короткого школу, він став відразу першорядним оперовим співаком неарівняним щодо сили свого голосу та драматичної інтерпретації дієвих осіб. Шаляпін обїхав увесь світ багато разів і зібрав мільйони. Він мав кільканацять дітей, які утримував. Кілька років тому видав свої прегарні спомини. 14-го вересня минулого року вибрався в нову подорож довкола світа з гостинними виступами, починаючи від віденської державної опери. Там він уперше поважно занедужав. Шаляпін створив незабутні креації в „Дон Кіхоті", „Борисі Годунові", „Севільському цирульникові" та багатьох інших. Його голос залишився на кільканадесяти грамофонових плитах і у звуковій фільмі „Дон Кіхот".

— Повінь в Туреччині. Ріки, що повиливали в ріжних сторонах Туреччини, спричинили багато шкід. У місцевости Амася вода позривала мости та забрала багато худоби. Ріка Акшеїр виступила з берегів і затопила місто Акшеїр і доокличні села. Ріка Рафік зірвала гаті і затопила місто Сівас та села Геве і Гіздіна.

— Альбанський король купує маєток у Піщанах. У чеських часописах появилася вістка, що альбанський король Зогу переговорює через свого двірського маршала у справі купна в околиці Піщан лісового маєтку, який він хотів би подарувати своїй майбутній дружині кн. Апоній.

— Не хочуть комуністів. Фінляндський парлямент відкинув більшістю голосів проект для політичних емігрантів (комуністів) з часу домашньої війни в 1918 р.

— Соломоновий присуд. В індійському місті Кевнпор дві жінки станули перед судом, домагаючись видачі їм трилітньої дитини, як їх рідної. Суддя положив дитину на стіл і наказав обидвом жінкам попестити дитину. Коли підійшла правдива мама — дитина привитала її радісно.

— Єрусалимський собор валиться. Високий комісар Палестини наказав зачинити в Єрусалимі собор Господнього Гробу тому, що там ствердили небезпечні щілини у склепінні та мурах. На цей Великдень духовенство не зможе вже в ньому правити. Собор вибудований хрестоносцями ще в XII. в. Щілини, які витворилися у будівлі повстали підчас сильного землетрусу в минулому році. Собор відновлять.

— Новий колір волосся. Один стрижій у Голівуді після довших розслідів винайшов новий колір волосся, який стане модним. На місці платизового кольору прийде колір шампанський, зроблений на підставі ріжних рослинних складників.

— Нові шкільні таблички. У гановерських школах увели замісць зшитків таблички, які мають листки, наче паперові. Вони не чорні, а білі, і писати на них можна ріжними олівцями. Таблички вироблювані з німецьких сировців.

— Землетрус у Льондоні. Коло 3. год. досвіту занотовано у Льондоні землетрус, що тривав 8 мінут. Потерпіла від нього лиш робітнича дільниця Степні.

— Кари на шоферів. Новий закон у канадійській провінції Альберта передбачує кари для шоферів, що переїжджаючи через місто, обхляпують прохожих болотом. При устійнюванні вини не будуть брати під увагу, як скоро їхав самохід.

— Газові маски мусітимуть закупити всі громадяни Чехословаччини; незаможні могтимуть просити приділити їм маски даром.

— Ріжні вістки. Президент Злуч. Держав подає до відома, що до кінця цього року Зл. Держави матимуть іще два величезні воєнні кораблі, крім двох, що вже будуються. — В Англії є 110.000 осіб, яким не вільно ходити до кіна ані на спортові змаги, бо належать до такої організації. — Син архикнязя Карла Сальватора 19-літній Карло Пій виїзджає з Австрії на постійне до Мадярщини, бо жениться з донькою австрійського промисловця-жида Сацгер. — У Льондоні помер у 45. р. життя маркіз Мільфорд Гевен, свояк короля Джорджа V., що оженився з донькою російського вел. князя Михайла Михайловича; він був головою кількох великих промислових організацій. — У віденській вязниці покінчив самогубством австрійський кат Ланг, який після першої спроби расистівського перевороту повісив кількох расистів, між іншим убивника канцлера Дольфуса — Плянетта. — У Відні зачинили школу драматичного мистецтва ім. Райнгардта під проводом відомого режисера.

— Запір. Поважні представники медичного знання переконалися, що навіть найделікатніші діти радо вживають і добре зносять природну гірку воду „Франц Йосиф".

З концертової салі.

„СУРМА": КОНЦЕРТ СТАРОГАЛИЦЬКИХ ПІСЕНЬ.

Симпатичний і гарно вже записаний за час свого десятилітнього існування мужеський хор **„Сурма"** у Львові, рішився за ініціятивою старих співаків-романтиків під кінець 100-літнього ювилею „Русалки Дністрової" ще раз воскресити настрій нашої старогалицької музики окремим самостійним концертом із співучастю **д-ра Кудрика**, як літературного патрона програми і двох відомих артистичних сил: піаністки **п. М. Вишницької** і співачки **п. М. Сабат-Свірської.** Не зважаючи на теперішню нашу концертову мізерію і крізу та не зважаючи на те, що наша старогалицька скарбниця не така вже стара й багата, щоб її експльоатувати на довгу мету, всеж таки концерт пройшов під моральним оглядом удатно і симпатично та засвідчив ще раз, що наша старогалицька музична культура не така вже вбога, щоби при гарнім опрацюванні й виконанні потребувала стидатися перед Европою.

Можна би мати сумнів, чи вибір усіх точок програми був уповні доцільний, чи нпр. замість не вживати то старих і вже трохи належалих ріжними новими манірами „Молодих снів", „Нашої жизни" й ін., не краще було відновити „Жовніра" Вербицького, „Річеньки" або й „Соловія" Лаврівського, або чи в сольоспівах замість переспіваної „Цвітки" не кращу прислугу зробилиб забуті сольоспіви Вербицького? Та полишаючи отсі сумніви на боці — всі точки програми, і хорові і сольові, полишили у публики миле і навіть подекуди глибше враження.

Хор „Сурми" — це невеликий, але добре зіспіваний, до того музикальний, свідомий свого завдання гурт, який все — навіть при деяких голосових труднощах — під вдумчивим проводом свого дириґента виходить переможно, з доброю виразовою лінією.

Гарними квітками в китиці програми концерту були сольові точки: фортепянова „Елєгія" Людкевича (варіяції на тему пісні: „Там де Чорногора") у виконанні знаменитої піаністки М. Вишницької та низка сольових пісень Матюка й Вахнянина у виконанні співачки п. М. Сабат-Свірської, яка у нас має устійнене імя і марку. Хто дотепний, міг би підмітити, що обі артистки в останньому часі чомусь немов спеціялізуються у виконанні старогалицької елегійної музики. Але треба мати надію, що ця хвилева односторонність репертуару не вплине чейже на хід їх дальшої артистичної карієри. С. Л.

✝ Посмертні згадки.

ІНЖ. РОМАН ШЕХОВИЧ,

емеритований радник воєвідства та український землевласник, помер після довгої і важкої недуги у львівській університетській клініці у 62-ому році життя. Покійний був одним із тих старших громадян, при відході яких люди-на зідхає, згадуючи, що щораз рідші ряди громадян, загартованих у роках великого зриву. Покійний інж. Р. Шехович перейшов підчас світової та визвольної боротьби чималі особисті удари: хоч свідомий український патріот — був арештований австрійською владою, як „зрадник", **та вивезений до Талергофу, де просидів 5 місяців.** Підчас польсько-української війни був комісарем лісів у Долиняншині та доставляв паливо для залізниць на терені української влади і за те польська влада потім арештувала його та заслала до Домбя, де просидів близько рік.

Покійний, будучи людиною заможною, не скупив ніколи гроша ні праці для громадських цілей. М. і. він вибудував своїм коштом дім для „Просвіти" у Криниці, особливо теж цікавився аґрарною справою і парцелював ґрунти між наших селян. Був віддавна членом Видавничої Спілки „Діло" та цікавився якнайжиівіше всіми проявами українського пресового життя. Особисто теж відзначався великою культурою та товариськими прикметами, які зєднували йому поважний гурт приятелів і знайомих. Залишив Покійний двох дорослих синів.

Заупокійна Служба Божа відбудеться в пятницю 15. ц. м. в год. 6. попол. у крипті Вірменської церкви, після чого домовину з тлінними останками відвезуть до рідного села Покійного, Топільниці к. Старого Самбора, де находиться родинний гробовець.

Вічна Йому Память!

Дописи.

КРЕМЯНЕЦЬ.

Шевченкові роковини у Кремянці. Для гідного відзначкування 100-их роковин визволення Т. Шевченка з кріпацької неволі зорганізовано у Кремянці Шевченківський Громадський Комітет, який опрацював програму святкування. В день 77-их роковин смерти поета — 11. березня — була панахида в українській Св. Чеснохресній церкві. Потім (20. березня) архиєпископ Олексій у сослуженні численного духовенства відправив у великій монастирській церкві вропейську панахиду по Шевченкові українською мовою, а перед відправою виголосив до вірних слово про значіння Шевченка для українського народу. Увечорі того-ж самого дня відбулася святочна академія в честь Шевченка. Після відспівання „Заповіту" п. Б. Козубський у короткій промові змалював величаву постать Великого Кріпака і схарактеризував його значіння для відродження українського народу. Дальша програма складалася: 1) з низки хорових продукцій, виконаних бездоганно селянським хором зі села Радивилова під орудою п. Юрія Кульчицького („Думи мої", „Взять пороги", „Ой діброво, темний гаю", „Сонце заходить", Гамалія), 2) кількох деклямацій — А. О. Козачковському (декл. М. Дімич), Людмили Волошки, Шевченкові від жінки-українки (декл. Н. Іващенківна) і Сон (уривки) (декл. В. Тельсьоровський), 3) гарне вражіння на глядачів зробило виконання інсценізації балади „Причинна", написаної Шевченком сто років тому, в постанові п. В. Ковалевської і п. Ф. Омелянович-Павленкової. З невсуїрних причин деякі підготовані точки відпали. Після закінчення програми численно зібрана публика проспівала національний гимн і в піднесеному святочному настрою розійшлася. Після академії увесь склад Шевченківського Громадського Комітету адміністративна власть потягнула до відповідальности за допущення виконання українського національного гимну, мотивуючи обвинувачення арт. 15 „права о зброженню", котрий каже, що „хто в публичному місці демонстративно виявляє неліть або легковаження для польської держави чи державних установ, то підлягає за те карі арешту до 2 тижнів або до 500 зол." — В повіті в цілому ряді сіл також відбулося святкування памяти Т. Шевченка, яке уладили філії Українського Добродійного Т-ва у Кремянці.

Конфіската часопису „Церква і Нарід". Повітове староство сконфіскувало чергове число (7. з датою 1 квітня) офіціозу Волинської Духовної Консисторії „Церква і Нарід", що виходить у Кремянці двічі на місяць.

Замкнули філію Українського Добродійного Т-ва в с. Підлісцях. 22. березня після річного існування кремянецьке староство розвязало в с. Підлісцях філію Українського Добродійного Т-ва, яка мала власну бібліотеку-читальню, аматорський гурток і недавно придбала радіо-апарат. Мотиви закриття: „Filia w swej działalności przekroczyła granice uprawnień statutowych, ponieważ nie prowadzi prac charytatywnych i kult.-oświatowych, lecz akcję polityczną lub do politycznej zbliżoną, co nadaje jej charakter stowarzyszenia politycznego; stosunki takie nie mogą być tolerowane, gdyż zagraża to bezpieczeństwu, porządkowi i spokojowi publicznemu.".

Праця батьківського комітету української гімназії у Кремянці. Заходами заходам секретаря комітету п. Кавунової в цьому шкільному році уладжено низку імпрез, дохід з котрих поповнював касу комітету. 31. жовтня м. р. в мурах гімназії уладжено чайний вечір, що дав 51 зол.; 16. грудня аматорський гурток під кермою артистки Ф. Омелянович-Павленкової виставив драму Шевченка „Назар Стодоля", що дало 26 зол. 90 сот.; 18. січня п. р. комітет уладив Маланчин вечір, який дав 27 зол. 65 сот.; нарешті 18. лютого п. р. аматорський гурток виставив драму Г. Ібсена „Нора". Режисерували і титулову ролю відтворила артистка Ф. Омелянович-Павленкова. Драму виставлено досить дбайливо. Перед виставою п. Кавунова відчитала реферат про творчість Ібсена. Чистого доходу з вистави було 58 зол. 90 сот. Разом з імпрез зібрано 174 зол. 45 сот., за які ведеться докармлювання бідних учнів гімназії, що часто ходять до школи пішки по кілька кілометрів.

Заложення комітетут католицької акції в Ланівцях 19. березня п. р. в салянах уже Ланівцях відбулося зібрання місцевих поляків, на котрому ксьондз Ярославич, інспектор Абремин і війт Стадніцький виголосували протиукраїнські та противоправославні промови, вихвалюючи свою акцію „наверталня" православних на католицтво і взиваючи присутніх поширювати та поглиблювати цю акцію. Внаслідок тих промов засновано комітет, що має зорганізувати католицьку акцію в Ланівцях та околиці. Такий характеристичний вигляд має у нас всяка ідея Католицької Акції

собами. Він був сином казанського селянина і співав у церковному хорі. Після дуже короткої вишколу, він став відразу першорядним оперовим співаком незрівняним щодо сили свого голосу та драматичної інтерпретації дієвих осіб. Шаляпін обїхав увесь світ багато разів і зібрав мільони. Він мав кільканадцять дітей, які утримував. Кілька років тому видав свої прегарні спомини. 14-го вересня минулого року вибрався в нову подорож довкола світа з гостинними виступами, починаючи від віденської державної опери. Там він уперше поважно занедужав. Шаляпін створив незабутні креації в „Дон Кіхоті", „Борисі Годунові", „Севільському цирульникові" та багатьох інших. Його голос залишився на кількадесяти грамофонових плитах і у звуковім фільмі „Дон Кіхот".

— **Повінь в Туреччині.** Ріки, щоповиливали в ріжних сторонах Туреччини, спричинили багато шкід. У місцевости Анасія вода позривала мости та забрала багато худоби. Ріка Акшекір виступила з берегів і затопила місто Акшенір і доокличні села. Ріка Рафік зірвала гаті і затопила місто Сівас та села Геве і Гіздіна.

— **Альбанський король купує маєток у Піщанах.** У чеських часописах появилася вістка, що альбанський король Зогу переговорює через свого двірського маршала у справі купна в околиці Піщан лісового мастку, який він хотів би подарувати своїй майбутній дружині кн. Апоній.

— **Не хочуть комуністів.** Фінляндський парлямент відкинув більшістю голосів проєкт для політичних емігрантів (комуністів) з часу домашньої війни в 1918 р.

— **Соломоновий присуд.** В індійському місті Кевнпор дві жінки станули перед судом, домагаючись видачі їм трилітньої дитини, як їх рідної. Суддя положив дитину на стіл і наказав обидвом жінкам попестити дитину. Коли підійшла правдива мама — дитина привитала її радісно.

— **Єрусалимський собор валиться.** Високий комісар Палестини наказав зачинити в Єрусалимі собор Господнього Гробу тому, що там ствердили небезпечні щілини у склепінні та мурах. На цей Великдень духовенство не зможе вже в ньому правити. Собор вибудований хрестоносцями ще в XII. в. Щілини, які витворилися у будівлі повстали підчас сильного землетрусу в минулому році. Собор відновлять.

— **Новий колір волосся.** Один стрижій у Голівуді після довших розслідів винайшов новий колір волосся, який стане модним. На місці платинового коліру прийде колір шампанський, зроблений на підставі ріжних рослинних складників.

— **Нові шкільні таблички.** У ганноверських школах увели замісць зшитків таблички, які мають листки, наче паперові. Вони не чорні, а білі, і писати на них можна ріжними олівцями. Таблички вироблювані з німецьких сировців.

— **Землетрус у Льондоні.** Коло 3. год. досвіту занотовано у Льондоні землетрус, що тривав 8 хвил. Потерпіла від нього лиш робітнича дільниця Степні.

— **Кари на шоферів.** Новий закон у канадійській провінції Альберта передбачує кари для шоферів, що переїжджаючи через місто, обхляпують прохожих болотом. При устійнюванні вини не будуть брати під увагу, як скоро їхав самохід.

— **Газові маски мусітимуть закупити всі громадяни Чехословаччини;** незаможні могтимуть просити приділити їм маски даром.

— **Ріжні вістки.** Президент Злуч. Держав подав до відома, що до кінця цього року Зл. Держави матимуть іще два величезні воєнні кораблі, крім двох, що вже будуються. — В Англії є 110.000 осіб, яким не вільно ходити до кіна ані на спортові змаги, бо належать до такої організації. — Син архикнязя Карла Сальватора 29-літній Карло Пій виїзджає з Австрії на постійне до Мадярщини, бо жениться з донькою австрійського промисловця-жида Сацгер. — У Льондоні помер у 45. р. життя маркіз Мільфорд Гевн, своях короля Джорджа V., що оженився з донькою російського вел. князя Михайла Михайловича; він був головою кількох великих промислових організацій. — У віденській вязниці покінчив самогубством австрійський кат Ланг, який після першої спроби расистівського перевороту повісив кількох расистів, між іншим убивника канцлера Дольфуса — Пляиетта. — У Відні зачинили школу драматичного мистецтва ім. Райнгардта під проводом відомого режисера.

— **Запір.** Поважні представники медичного знання переконалися, що навіть найделікатніші діти радо заживають і добре зносять природну гірку воду „**Франц Йосиф**".

З концертової салі.

„СУРМА": КОНЦЕРТ СТАРОГАЛИЦЬКИХ ПІСЕНЬ.

Симпатичний і гарно вже записаний за час свого десятилітнього істнування мужеський хор „**Сурма**" у Львові, рішився за ініціятивою старих співаків-романтиків під кінець 100-літнього ювилею „Русалки Дністрової" ще раз воскресити настрій нашої старогалицької музики окремим самостійним концертом із співучастю **д-ра Кудрика**, як літературного патрона програми і двох відомих артистичних сил: піяністки п. **М. Вишницької** і співачки п. **М. Сабат-Свірської**. Не зважаючи на теперішню нашу концертову мізерію і кризу та не зважаючи на те, що наша старо галицька скарбниця не така вже стара й богата, щоб її експльоатувати на довгу мету, всеж таки концерт пройшов під моральним оглядом удатно і симпатично та засвідчив ще раз, що наша старогалицька музична культура не така вже вбога, щоби при гарнім опрацюванні й виконанні потребувала стидатися перед Европою.

Можна би мати сумнів, чи вибір усіх точок програми був уповні доцільний, чи нпр. замість не дуже то старих і вже трохи налетілих ріжними новими манірами „Молодих снів", „Нашої жизни" й ін., не краще було відновити „Жовніра" Вербицького, „Річеньки" або й „Соловія" Лаврівського, або чи в сольоспівах замість переспіваної „Цвітки" не кращу прислугу зробилиб забуті сольоспіви Вербицького? Та полишаючи отсі сумніви на боці — всі точки програми, і хорові і сольові, полишили у публики миле і навіть подекуди глибше враження.

Хор „Сурми" — це невеликий, але добре зіспіваний, до того музикальний, свідомий свого завдання гурт, який все — навіть при деяких голосових труднощах — під вдумчивим проводом свого диригента виходить переможно, з доброю виразовою лінією.

Гарними квітками в китиці програми концерту були сольові точки: фортепянова „Елєгія" Людкевича (варіяції на тему пісні: „Там де Чорногора") у виконанні знаменитої піяністки М. Вишницької та низка сольових пісень Матюка й Вахнянина у виконанні співачки п. М. Сабат-Свірської, яка у нас має устійнене імя і марку. Хто дотепний, міг би підмітити, що обі артистки в останньому часі чомусь немов спеціялізуються у виконанні старогалицької елегійної музи. Але треба мати надію, що ця хвилева односторонність репертуару не вплине чейже на хід їх дальшої артистичної карієри.

С. Л.

Посмертні згадки.

ІНЖ. РОМАН ШЕХОВИЧ,

емеритований радник воєвідства та український землевласник, помер після довгої і важкої недуги у львівській університетській клініці у 62-ому році життя. Покійний був одним із тих старших громадян, при відході яких людина зідхає, згадуючи, що щораз рідші ряди громадян, загартованих у роках великого зриву. Покійний інж. Р. Шехович перейшов підчас світової та визвольної боротьби чималі особисті удари: хоч свідомий український патріот — був арештований австрійською владою, як „**зрадник**", **та вивезений до Талергофу**, де просидів 5 місяців. Підчас польсько-української війни був комісаром лісів у Долинянщині та доставляв паливо для залізниць на терені української влади і за те польська влада потім арештувала його та заслала до Домбя, де просидів близько рік.

Покійний, будучи людиною заможною, не скупив ніколи гроша ні праці для громадських цілей. М. і. він вибудував своїм коштом дім для „Просвіти" у Криниці, особливо теж цікавився аграрною справою і парцелював грунти між наших селян. Був віддавна членом Видавничої Спілки „Діло" та цікавився якнайжвіше всіми проявами українського пресового життя. Особисто теж відзначався великою культурою та товариськими прикметами, які єднували йому поважний гурт приятелів і знайомих. Залишив Покійний двох дорослих синів.

Заупокійна Служба Божа відбудеться в пятницю 15. ц. м. в год. 6. попол. у крипті Вірменської церкви, після чого домовину з тлінними останками відвезуть до рідного села Покійного, Топільниці к. Старого Самбора, де находиться родинний гробовець.

Вічна Йому Память!

Дописи.

КРЕМЯНЕЦЬ.

Шевченкові роковини у Кремянці. Для гідного відсвяткування 100-их роковин визволення Т. Шевченка з кріпацької неволі зорганізовано у Кремянці Шевченківський Громадський Комітет, який опрацював програму святкування. В день 77-их роковин смерти поета — 11. березня — була панахида в українській Св. Чеснохресній церкві. Потім (20. березня) архиєпископ Олексій у сослуженні численного духовенства відправив у великій монастирській церкві врочисту панахиду по Шевченкові українською мовою, а перед відправою виголосив до вірних слово про значіння Шевченка для українського народу. Увечорі того-ж самого дня відбулася святочна академія в честь Шевченка. Після відспівання „Заповіту" п. Б. Кочубєєвський у короткій промові змалював величню постать Великого Кобзаря і схарактеризував його значіння для відродження українського народу. Дальша програма складалася: 1) з низки хорових продукцій, виконаних бездоганно селянським хором зі села Рахманова під орудою п. Юрія Кульчинського („Думи мої", „Бють пороги", „Ой діброво, темний гаю", „Сонце заходить", Гамалія), 2) кількох деклямацій — А. О. Ковальковському (декл. М. Дмитер), Людмили Волошка, Шевченкові від жінки-українки (декл. Н. Іваненко) і Сон (уривки) (декл. В. Генсьоровський), 3) гарне враження на глядачів зробило виконання інсценізації балади „Причинна", написаної Шевченком сто років тому, в постанові п. В. Ковалевської і п. Ф. Омелянович-Павленкової. З цензурних причин деякі підготовані точки відпали. Після закінчення програми численно зібрана публика проспівала національний гимн і в піднесеному святочному настрою розійшлася. Після академії увесь склад Шевченківського Громадського Комітету адміністративна влада потягнула до відповідальности за допущення виконання українського національного гимну, мотивуючи обвинувачення арт. 18 права о зібраннях", котрий каже що „хто в публичному місці демонстративно виявляє неділь або легковаження для польської держави чи державних установ, то підлягає за те карі арешту до 2 тижнів або до 500 зол." — В повіті в цілому ряді сіл також відбулося святкування памяти Т. Шевченка, яке уладила філія Українського Добродійного Т-ва у Кремянці.

Конфіската часопису „Церква і Нарід". Повітове староство сконфіскувало чергове число (7. з датою 1 квітня) офіціозу Волинської Духовної Консисторії „Церква і Нарід", що виходить у Кремянці двічі на місяць.

Замкнули філію Українського Добродійного Т-ва в с. Підлісцях. 22. березня після річного існування кремянецьке староство розвязало в с. Підлісцях філію Українського Добродійного Т-ва, яка мала власну бібліотеку-читальню, аматорський гурток і недавно придбала радіо-апарат. Мотиви закриття: „**Filia w swej działalności przekroczyła granice uprawnień statutowych, ponieważ nie prowadzi prac charytatywnych i kult.-oświatowych, lecz akcję polityczną lub do politycznej zbliżoną, co nadaje jej charakter stowarzyszenia politycznego; stosunki takie nie mogą być tolerowane, gdyż zagraża to bezpieczeństwu, porządkowi i spokojowi publicznemu.**".

Праця батьківського комітету української гімназії у Кремянці. Завдяки заходам секретаря комітету п. Кавунової в цьому шкільному році уладжено низку імпрез, дохід з котрих поповнював касу комітету. 31. жовтня м. р. в мурах гімназії уладжено чайний вечір, що дав 51 зол.; 16. грудня аматорський гурток під кермою артистки Ф. Омелянович-Павленкової виставив драму Шевченка „Назар Стодоля", що дало 36 зол. 90 сот.; 13. січня п. р. комітет уладив Маланчин вечір, який дав 27 зол. 65 сот.; накінці 13. лютого п. р. аматорський гурток виставив драму Г. Ібсена „Нора". Режисерувала і титулову ролю відтворила артистка Ф. Омелянович-Павленкова. Драму виставлено досить бездоганно. Перед виставою п. Кавунова відчитала реферат про творчість Ібсена. Чистого доходу з вистави було 36 зол. 90 сот. Разом з імпрез зібрано 174 зол. 45 сот., за які ведеться доживлювання бідних учнів гімназії, що часто ходять до школи пішки по кілька кільометрів.

Заложення комітету католицької акції в Ланівцях. 19. березня ц. р. в славних уже Ланівцях відбулося зібрання місцевих поляків, на котрому місцевий ксьондз Ярославич, капітан Абрамік і війт Стодзінський виголосили протиукраїнські та протиправославні промови, вихвалюючи свою акцію „навертання" православних на католицтво і взиваючи присутніх поширювати та поглиблювати цю акцію. Вислідком цих промов засновано комітет, що має заопікуватися католицькою акцією в Ланівцях та околиці. Такий карикатуральний вигляд має у нас родина ідея Католицької Акції.

Спорт.

ЛЕГКОАТЛЕТИ „ПРОСВІТИ“.

КОМУНІКАТ СПОРТ. СЕКЦІЇ СОКОЛА-БАТЬКА.

В неділю 17. ц. м. відбудеться масовий біг навпростець з нагоди 70-ліття „Просвіти“ з площі Сокола-Батька, що його улаштує Спортова Секція Сокола-Батька при співучасти Карпатського Лещетарського Клюбу та „Орлів“.

Взиваємо всіх змагунів і змагунок усіх вище названих организацій та українське громадянство до масової участи у великім бігу навпростець з нагоди ювилею „Просвіти“.

УКРАЇНА — БУДАФОК (БУДАПЕШТ).

В неділю 17. ц. м. відбудуться в год. 4. попол. на грищі Погоні сензаційні змагання між дружиною України та будапештенським Будафоком, який у мадярській Державній Лізі займає завжди добрі місця. В кожному разі Будафок є без сумніву працюю дружиною, як Бочкай, що ми його минулого року мали змогу оглядати. До цих важних змагань виступить Україна скріплена Скоценем у нападі, який на той метч дістав окремий дозвіл. Докладніші дані про склад України в черговому числі. Усі вістки, що досі появилися у пресі про склад України, передчасні.

—o—

Нові книжки й журнали.

Евген Храплива: ПОТРЕБА РОЗБУДОВИ НАШОГО ХЛІБОРОБСЬКОГО ШКІЛЬНИЦТВА. Бібльотека „Сільського Господаря“ Ч. 144. Накладом Крайового Господарського Товариства „Сільський Господар“. Львів, 1938. 8°, стор. 20.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр:

Пятниця 15. 4. вистави нема.
Субота 16. 4. вистави нема.

Театр Рімнородностей:

Пятниця 15. 4. вистави нема.
Субота 16. 4. вистави нема.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

КАЛУШ:
17. IV. Лісова пісня.
18. IV. Орфей у пеклі.
19. IV. Невольник.
З Калуша іде театр до Станиславова.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

УГОЛЬНИЦЯ.
15. IV. Подружий метч.
16. IV. Маруся Богуславка.
17. IV. Мазепа.
18. IV. Гетьман Полуботок.
19. IV. Ой не ходи Грицю.
20. IV. Шалений муж.

КІНА.

АПОЛЬО: „Голгофта“.
КАСІНО: „Голгота“.
КОПЕРНИК: „Голгота“.
МЕТРО: „Дон Босно“ реліг. фільма.
ПАКС: „Голгофта“ пасійна фільма.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Югославія“.

ФОТОПЛЯСТІКОН „Світовид“ (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Америка“.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 15. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Суспільна гутірка; 13.50 Бетовен із пл.; 14.55 Біржа; 15.00 „При Божому Гробі“ фрагм. із листа Словацького; 15.20 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.30 „Земля, що по ній ступав Спаситель“ авд. для старших дітей; 16.00 Гутірка з хорами; 16.15 „По дорозі на Голготу“ рел. пісні у вик. подвійного вок. квартету; 16.50 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 „При хресті“ літер. авд.; 17.25 Бокеріні: „Стабат Матер“ ораторія на два сопр., тенор, хор, смичк. орх. оп. 61; 18.00 Огляд видань; 18.10 Турист. інформатор; 18.15 Г. Райтер: „Страсти“ на форт.; 18.35 „Історія Хреста“; 18.45 Для села; 18.50 Спорт; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Єрусалимський відпуст; 19.50 Гайдн: „Сім Христових слів“ оп. 51, смич. квартет; 20.45 Веч. дневник; 21.00 „Історія про Страсти Христові“ авд. за осн. середновічних пісень; 21.30 Симф. концерт, орх., баритон; 22.35 Мотети 16. століття, хор солістів; 22.50 Ост. вістки; 23.15—24.00 Твори Шумана з пл. (видає Варшава II).

Субота, 16. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Музика з пл.; 14.45 Вагнер із пл.; 15.15 Програма на завтра; 15.20 Технічна скринька; 15.30 Театр Уяви для дітей: Оповідання про великодушного лицаря Готфрида; 16.00 Моньюшко: „Дерево хреста“ у вик. хору; 16.15 Твори на скр. і орг.; 16.50 Актуальна гутірка; 17.30 Страсти та Воскресення, містерія з муз. І. Чеха; 17.45 Наша програма; 19.00 „Чудо на пустині“ авд. для дітей на осн. Лягерлеф, Радісна субота; 20.00 Вечір спогадів, орх., сол., хор, 21.30 Маскані „Кавалерія Рустікана“ оп. Масканія у вик. артистів міляньської Ля Скалі, після опери Ост. вістки, Метеорольог. комунікат; 23.00 Сальонова музика з плит.

Неділя, 17. квітня 1938.

8.00 Сигнал часу; 8.05 Що чувати серед хліборобів; 8.20 Військ. орх.; 9.00 Трансм. з Ватикану канонізації А. Боболі; 12.00 „Великдень“ опов.; 12.20 Музика. співи; 14.30 Весела авд. для дітей; 15.00 Авд. для села; 15.30 Нар. капеля, пісеньки; 17.30 „Великдень виленського чорта“; 18.00 Великодній перекладанець, муз. авд.; 20.00 Великдень на суші й морі, словно-муз. авд.; 20.45 Програма на завтра, біжучі вістки; 21.00 „Та йой“ вес. авд.; 21.30 Солісти: скрипка, форт.; 22.30—24.00 Танк. музика з пл.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 15. квітня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Розр. концерт, 19.10 20.00 З давніх часів, орх., сол., 20.30 21.00 „Легенда про сліпу Йоланту“ оп. Чайковського; БУДАПЕШТ 18.35 Арфа, 19.30 Орх. концерт, 21.00 Концерт під дир. Догнанія, орх., співи; ВІДЕНЬ 15.30 Концерт квартету, 19.10 Концерт двірської орх.; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.00 Дитячі пісні, 15.30 Хор, 18.00 „Пасхалія ц-моль“ Баха, 22.30 Давня камер. музика; КЕНІҐСБЕРҐ 19.10 20.00 „Трістан і Ізольда“ оп. Вагнера; КОШИЦІ 14.00 18.45 Вістки, 18.00 „Богослужбова мова і її значіння в історії Закарпаття“; концерт церк. пісень; МІЛЯНО 22.05 Хор; ПРАГА 20.05 21.00 „Стабат Матер“ орат. Дворжака; РАДІО ПАРІ 18.00 Пісні, 18.15 Клявесинові твори Баха, 19.00 Сонати, 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 „Сен Льосі“ драм. поема Ромен Роляна з муз. Одерберa; РИМ 17.15 Орг. музика, 20.30 Розр. музика; СОФІЯ 19.15 Співи, 21.30 Легка й танк. музика.

Субота, 16. квітня 1938.

БЕРЛІН 15.30 Пісні, 18.00 Улюблені мельодії, орх., 19.10 Оп. мельодії; БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні; БРЮСЕЛЬ ФЛ. 21.00 „Драма Христа“ орат. Бенон, 22.10 „Марітана“ оп. Валлєсі; БУДАПЕШТ 12.05 Вок. концерт, 13.00 Орх., 17.30 Форт. 18.40 Віол., 21.15 22.00 Циг. муз.; ВІДЕНЬ 12.00 13.15 Розр. концерт, 19.10 Форт. концерт ес-дур Бетовена; КОШИЦІ 14.00 18.50 Вістки, 18.00 Академія самоосвітнього кружка учеників руської реал. гімназії в Мукачеві; МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 19.30 Розр. концерт, 21.00 Орх., 22.00 Голоси світа; ПРАГА 16.30 Концерт хору, 17.55 18.00 Театр Уяви (нім.), 22.30 Джез; РАДІО ПАРІ 19.00 Форт., 19.15 20.15 Пісні, 20.30 21.00 Театр Уяви, 21.10 Кабарет, 22.05 Симф. музика, з участю хору; РИМ 17.15 19.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Клеопатра“ опера Армандa Ля Роза Пароді; СОФІЯ 17.30 Популярна музика, 19.15 Форт., 20.15 Співи, 20.45 21.00 Концерт.

Неділя, 17. квітня 1938.

БЕРЛІН 16.30 Муз. дрібниці, 19.25 Розр. музика, 20.00 21.00 „Весела вдова“ оп. Легара; БУДАПЕШТ 12.40 Концерт оп. орх., 17.00 Циг. музика, 19.00 Орх. концерт, 22.45 Військ. орх.; ВІДЕНЬ 11.30 Нар. мельодії, 13.00 Розр. музика, 14.00 Великодні казки, 18.15 Коринтійська нар. музика, 19.10 20.00 21.00 „Цум Гольденен Кипферль“ оперетка Штольца, 22.30 Танкова музика; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Дута орх., 17.00 „Дас Гапенай“ ком. Фіша, 20.00 21.00 Вес. вечір; КЕЛЬН 19.30 20.00 21.00 „Низини“ оп. Д'Альбера; КОШИЦІ 18.00 Гутірка, хор; МІЛЯНО 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 Комедія, опісля танк. музика; ПРАГА 11.20 Симфонія „З нового світа“ Дворжака, 15.35 Словацькі нар. пісні, 16.40 Військ. орх., 19.30 21.00 „Цілунок“ оп. Сметани; РАДІО ПАРІ 19.02 Спевка, 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 „Міса Солемніс“ д-дур Бетовена; РИМ 17.15 Розр. програма, 21.00 22.00 Інстр.-вок. концерт; СОФІЯ 19.00 Пісеньки, 19.30 Форт., 20.00 Співи.

БІРЖА.

Львів 14 квітня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·72 89·25 Доляри американські 5.30·00, 527·00 Доляри канад. 5.27·50—5.25·00 Фльорени гол. 295·49 —293·75. Франки фр. 16·93 — 16·43, Франки швайцарські 122·40—121·60. Фунти англ. 26·49—26·33, Гульдени данц 100·25—99·75, Корони ч 15·00—12·50 Кор дан. 118·00—117·35 Кор. норв 133·03 — 13·0 Корони шв. 136·59—135·60. Ліри італ. 24·10—23·00, Марки фінлянд. 11·71 —11·25, Марки нім. 106·00 — 102·00 Шилінги австр. 89·00—84·00, Тель Авів 26·2 —25·95, Марки нім. срібні 120·00 — 114·00

Акції.

Банк Польський 115·00 Цукор. 34·00 Вугіль 30·50, 28·25, Лільпоп 68·50. Можеїв 13·00, Островець 55·00, Стараховичі 38·25, 37·00, Габербуш 47·00.

Папери.

4 і пів проц. внутр. 65·50, 65·00, 3 інв 1 ем. 82·00 серія 90·75 3 поз. інв. 2 ем. 81·00 серія 89·50 5. конверс. 69·50 прем. дол. 42·00, 4 консол. 67·00.

Тенденція неодностайна.

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 14. квітня 1938 р.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 3·55 зол
1 кг. масла бочков. вил. з опак. 3·60 зол
молоко . . . 18—19 сот
(яйця копа) . . . . 3·00 зол

Тенденція на масло звишкова, на молоко й яйця сильна.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . зол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках . зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. ...
Остання сторінка 1/2 . . . . . зол. ...
Остання сторінка 1/4 . . . . . зол. ...
Остання сторінка 1/8 . . . . . зол. ...

За редакцію відповідає Олександер Костик. „Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок ...

Спорт.

ЛЕГКОАТЛЕТИ „ПРОСВІТИ“

КОМУНІКАТ СПОРТ. СЕКЦІЇ СОКОЛА-БАТЬКА.

В неділю 17. п. м. відбудеться масовий біг навпростець з нагоди 70-ліття „Просвіти“ в площі Сокола-Батька, що його уладжує Спортова Секція Сокола-Батька при співучасти Карпатського Лещетарського Клюбу та „Орлів“.

Взиваємо всіх змагунів і змагунок усіх вище названих організацій та українське громадянство до масової участи у великім бігу навпростець з нагоди ювілею „Просвіти“.

УКРАЇНА — БУДАФОК (БУДАПЕШТ).

В неділю 17. п. м. відбудуться в год. 4. попол. на грищі Погоні сензаційні змагання між дружиною Україна та будапештенським Будафоком, який у мадярській Державній Лізі займає завжди добрі місця. В кошиковому Будафок є без сумніву кращою дружиною, як Бочкай, що ми його минулого року мали змогу оглядати. До цих важних змагань виступить Україна скріплена Свопеном у нападі, який на той метч дістав окремий дозвіл. Докладніші дані про склад України в черговому числі. Усі вістки, що досі появилися у пресі про склад України, передчасні.

—o—

Нові книжки й журнали.

Євген Храпливий: ПОТРЕБА РОЗБУДОВИ НАШОГО ХЛІБОРОБСЬКОГО ШКІЛЬНИЦТВА. Бібліотека „Сільського Господаря“ Ч. 144. Накладом Крайового Господарського Товариства „Сільський Господар“. Львів, 1938. 8°, стор. 20.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр:

Пятниця 15. 4. вистави нема.
Субота 16. 4. вистави нема.

Театр Різнородностей.

Пятниця 15. 4. вистави нема.
Субота 16. 4. вистави нема.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

КАЛУШ:
17. IV. Лісова пісня.
18. IV. Орфей у пеклі.
19. IV. Невольник.
З Калуша їде театр до Станиславова.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЯГОЛЬНИЦЯ.
15. IV. Подружній метч
16. IV. Маруся Богуславка.
17. IV. Мазепа.
18. IV. Гетьман Полуботок.
19. IV. Ой не ходи Грицю.
20. IV. Шалений муж.

КІНА.

АПОЛЬО: „Голгофта“.
КАСІНО: „Голгота“.
КОПЕРНИК: „Голгота“
МЕТРО: „Дон Боско“ реліг. фільма.
ПАКО: „Голгофта“ пасійна фільма.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Югославія“.

ФОТОПЛЯСТІКОН „Світовід“ (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Америка“.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 15. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня audиція; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Сусвітльна гутірка; 13.50 Бетовен із пл.; 14.55 Вірші; 15.00 „При Божому Гробі“ фрагм. із листа Словацького; 15.20 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.30 „Земля, що по ній ступав Спаситель“ авд. для старших дітей; 16.00 Гутірка з хорами; 16.15 „По дорозі на Голготу“ рел. пісні у вик. подвійного вок. квартету; 16.50 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 „При хресті“ літер. авд.; 17.25 Боккеріні: „Стабат Матер“ ораторія на два сопр., тенор, хор, смичк. орх. оп. 61; 18.00 Огляд видань; 18.10 Турист. інформатор; 18.15 Г. Райтер: „Страсти“ на форт.; 18.35 „Історія Хреста“; 18.45 Для села; 18.50 Спорт; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Єрусалимський відпуст; 19.50 Гайдн: „Сім Христових слів“ оп. 51, смич. квартет; 20.45 Віт. денник; 21.00 „Історія про Страсти Христові“ авд. на осн. середновічних пісень; 21.30 Симф. концерт, орх., баритон; 22.35 Мотети 16. століття, хор солістів; 22.50 Ост. вістки; 23.15—24.00 Твори Шумана з пл. (подає Варшава II).

Субота, 16. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Музика з пл.; 14.45 Вагнер із пл.; 15.15 Програма на завтра; 15.20 Технічна скринька; 15.30 Театр Уяви для дітей: Оповідання про великодушного лицаря Готфріда; 16.00 Монюшко: „Дерево хреста“ у вик. хору; 16.15 Твори на скр. і орг.; 16.50 Актуальна гутірка; 17.00 Страсти та Воскресення, містерія в муз. І. Чеха; 17.45 Наша програма; 19.00 „Чудо на пустині“ авд. для дітей на осн. Лягерльоф, Радіова субота; 20.00 Вечір оповідань, орх., сол., хор; 21.30 Масканї „Кавалерія Рустікана“ оп. Масканія у вик. артистів міланської Ля Скалі, після опери Ост. вістки, Метеорольог. комунікат; 23.00 Сальонова музика з плит.

Неділя, 17. квітня 1938.

8.00 Сигнал часу; 8.05 Що чувати серед хліборобів; 8.20 Війсьм. орх.; 9.00 Трансм. з Ватикану канонізації А. Боболі; 12.00 „Великдень“ опов.; 12.20 Музика, спів; 14.30 Весела авд. для дітей; 15.00 Авд. для села; 15.30 Нар. капеля, пісеньки; 17.30 „Великдень виленського чорта“; 18.00 Великодній перекладанець, муз. авд.; 20.00 Великдень на суші й морі, словно-муз. авд.; 20.45 Програма на завтра, біжучі вістки; 21.00 „Та йой“ вес. авд.; 21.30 Солісти: скрипка, форт.; 22.30—24.00 Танк. музика з пл.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 15. квітня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Розр. концерт, 19.10 20.00 З давніх часів, орх., сол., 20.30 21.00 „Легенда про сліпу Йолянту“ оп. Чайковського; БУДАПЕШТ 18.35 Арфа, 19.30 Орх. концерт, 21.00 Концерт під дир. Догнанія, орх., спів; ВІДЕНЬ 15.30 Концерт квартету, 19.10 Концерт двірської орх.; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.00 Дитячі пісні, 15.30 Хор, 18.00 „Пасхалія ц-моль“ Баха, 22.30 Давня камер. музика; КЕНІГСБЕРГ 19.10 20.00 „Трістан і Ізольда“ оп. Вагнера; КОШИЦІ 14.00 18.45 Вістки, 18.00 „Богослужбова мова і її значіння в історії Закарпаття“; концерт церк. пісень; МІЛЯНО 22.05 Хор; ПРАГА 20.05 21.00 „Стабат Матер“ орат. Дворжака; РАДІО ПАРІ 18.00 Пісні, 18.15 Клявесинові твори Баха, 19.00 Сонати, 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 „Сен Льюсі“ драм. поема Ромен Роляна з муз. Одерберa; РИМ 17.15 Орг. музика, 20.30 Розр. музика; СОФІЯ 19.15 Спів, 21.30 Легка й танк. музика.

Субота, 16. квітня 1938.

БЕРЛІН 15.30 Пісні, 18.00 Улюблені мельодії, орх., 19.10 Оп. мельодії; БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні; БРЮСЕЛЬ ФЛ. 21.00 „Драма Христі“ орат. Беноа, 22.10 „Марітана“ оп. Валясі; БУДАПЕШТ 12.05 Вок. концерт, 13.00 Орх., 17.30 Форт. 18.40 Віол., 21.15 22.00 Циг. муз.; ВІДЕНЬ 12.00 13.15 Розр. концерт, 19.10 Форт. концерт ес-дур Бетовена; КОШИЦІ 14.00 18.50 Вістки, 18.00 Академія самоосвітнього кружка учениць руської реал. гімназії в Мукачеві; МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 19.30 Розр. концерт, 21.00 Орх., 22.00 Голоси світа; ПРАГА 16.30 Концерт хору, 17.55 18.00 Театр Уяви (нім.), 22.30 Джез; РАДІО ПАРІ 19.00 Форт., 19.15 20.15 Пісні, 20.30 21.00 Театр Уяви, 21.10 Кабарет, 22.05 Симф. музика, в участю хору; РИМ 17.15 19.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Клеопатра“ опера Арманда Ля Роза Пароді; СОФІЯ 17.30 Популярна музика, 19.15 Форт., 20.15 Спів, 20.45 21.00 Концерт.

Неділя, 17. квітня 1938.

БЕРЛІН 16.30 Муз. дрібниці, 19.25 Розр. музика, 20.00 21.00 „Весела вдова“ оп. Легара; БУДАПЕШТ 12.40 Концерт оп. орх., 17.00 Циг. музика, 19.00 Орх. концерт, 22.45 Військ. орх.; ВІДЕНЬ 11.30 Нар. мельодії, 13.00 Розр. музика, 14.00 Великодні казки, 18.15 Корінтійська нар. музика, 19.10 20.00 21.00 „Цум Гольденен Кіпферль“ оперетка Штольца, 22.30 Танкова музика; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Дута орх., 17.00 „Дас Ганевайї“ ком. Фіна, 20.00 21.00 Вес. вечір; КЕЛЬН 19.30 20.00 21.00 „Низини“ оп. Д' Альбера; КОШИЦІ 18.00 Гутірка, хор; МІЛЯНО 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 Комедія, опісля танк. музика; ПРАГА 11.20 Симфонія „З нового світа“ Дворжака, 15.35 Словацькі нар. пісні, 16.40 Військ. орх., 19.30 21.00 „Цілунок“ оп. Сметани; РАДІО ПАРІ 19.02 Сценка, 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 „Міса Солемніс“ д-дур Бетовена; РИМ 17.15 Розр. програма, 21.00 22.00 Інстр.-вок. концерт; СОФІЯ 19.00 Пісеньки, 19.30 Форт., 20.00 Спів.

БІРЖА.

Львів, 14 квітня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·72 89·25, Доляри американські 5.30·00, 527·00 Доляри канад. 5 27·50—5.25·00. Фльорени гол. 295·49—293·75. Франки фр. 16·93—16·43, Франки швайцарські 122 40—121 60. Фунти англ. 26·49—26·33, Гульдени данц 100·25—99·75, Корони ч 15·00—12·50 Кор дан. 118·00—117·35 Кор. норв 133·03—132·05, Корони шв. 136·59—135 60. Ліри італ. 24·10—23·00, Марки фінлянд. 11·71—11·25, Марки нім. 106·00 — 102·00 Шилінги австр. 89·00—84·00, Тель Авів 26·20—25·95, Марки нім. срібні 120·00 — 114·00

Акції.

Банк Польський 115·00 Цукор. 34·00 Вугіль 30·50, 28·25, Ліпльпоп 63·50. Можеїв 13·00, Островець 55·00, Стараховичі 38·25, 37·00, Габербуш 47·00.

Папери.

4 і пів проц. внутр. 65·50, 65·00, 3 інв 1 см. 82·00 серія 90·75 3 поз. інв. 2 см. 81·00 серія 89·50 5. конверс. 69·50 прем. дол. 42·00, 4 консол. 67·00.

Тенденція неодностайна.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“

Львів, 14. квітня 1938 р.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 3·55 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. в опак. 3·60 зол.
молоко . . . . . 18—19 сот.
(яйця копа) . . . . 3·00 зол.

Тенденція на масло звишкова, на молоко й яйця сильна.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . зол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках . зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. [illegible]
Остання сторінка 1/2 . . . . . зол. [illegible]
Остання сторінка 1/4 . . . . . зол. [illegible]
Остання сторінка 1/8 . . . . . зол. [illegible]

За редакцію відповідає Олександер Костик. Здає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок [illegible]